

Голос України

Фото Валерія СОЛОВІЙОВА (Укрінформ).

Шлях правильний, але тривалий

Ялтинський саміт Україна—Європейський союз завершився, як і всі попередні, заявами. Від представників Брюсселя нічого принципово нового ми не почули. Президент України Леонід Кучма підкреслив, що шлях України до Європи тривалий.

(Закінчення на 9-й стор.)

ОФІЦІЙНО

Наші історії й долі схожі, і сам Бог велів нам мати тісні зв'язки

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин у вівторок, 7 жовтня, виступив у Братиславі (Словацька Республіка) в Університеті ім. Я. А. Коменського з лекцією на тему «Україна в європейському та світовому просторі: історичні аспекти та сучасні реалії».

(Виступ читайте на 2–3-й стор.)

Президент має зауваження

Президент України Леонід Кучма застосував право вето до законів «Про третейські суди» та «Про управління об'єктами державної власності». Закони повернуто до Верховної Ради із зауваженнями Президента, суть яких ще не розглядали.

Закон «Про третейські суди» ВР прийняла повторно 235 голосами народних депутатів, а за Закон «Про управління об'єктами державної власності» проголосували 280 парламентаріїв, **повідомляє інформуправління ВР.**

ВІТАЄМО!

Сьогодні — Всесвітній день пошти

Цього дня 1874 року було укладено Бернську угоду, яка заснувала Всесвітній поштовий союз (ВПС) зі штаб-квартирою у столиці Швейцарської Конфедерації Берні. Відтоді щороку 9 жовтня світове поштове співтовариство і відзначає Всесвітній день пошти. Україна ввійшла до складу ВПС у 1974 році. Нині членами цього союзу є 189 країн, які формують найбільшу мережу доставки у світі.

З нагоди міжнародного свята в Україні проводиться тиждень листа, акції «Діалог з клієнтом», «Пошта не знає меж» та інші. Сьогодні о 12-й годині зі всіх поштамтів та центрів поштового зв'язку із спеціальними ярличками в небо одночасно злетить 50 тисяч жовтих і блакитних кульок, котрі символізуватимуть відкритість поштового простору.

Редакція «Голосу України» щиро вітає усіх поштовиків.

Я ВАМ ПИШУ...

Розум, гумор і гарне самопочуття

Завжди передплачувала «Голос України» на весь рік, але останнім часом через брак здоров'я та коштів передплачую лише на півроку. Газету дуже люблю і поважаю, агітую всіх за те, щоб передплачували саме «Голос України», бо це, насамперед багато розуму, здоров'я, гумору і гарного самопочуття.

Ганна КУТЕНЬ.

Семенівка Глухівського району Сумської області.

ЛЮДИНА ГОРИТЬ, А ВЛАДА МОВЧИТЬ

Колаж Юлії ЄФІМОВОЇ.

Викладач Львівського національного університету ім. І. Франка Станіслав Шендрик, протестуючи проти продажу міською радою земельної ділянки, на якій господарювала його родина 50 років, облив себе бензином і спалив.

Самоспалення багато львів'ян тлумачать як результат неправильних дій влади.

(Закінчення на 4-й стор.)

Золота зброя українців

Черговий день чемпіонату світу з фехтування у Гавані став тріумфом українців. Здобуто ще дві медалі — золоті. Збірна України вийшла на перше командне місце. У змаганнях шпажисток наша Наталя Конрад у фіналі перемогла Морін Нісіма з Франції — 10:9. Упевнено йшов до свого головного поединку шабліст Володимир Лукашенко. В ньому він завдав «золотого» уколу румунові Міхаю Коваліу — 15:11.

(Спортивну добірку читайте на 23-й стор.)

Залишити без води? Нема проблем

На межі банкрутства опинився водовід Дніпро—Кіровоград, який забезпечує питною водою більш ніж півмільйона мешканців Кіровоградської області. Кризова ситуація склалася через недорозрахунки водоканалів міст Олександрії, Знам'янки, Кіровограда.

Загальний борг водоканалів становить майже 29 мільйонів гривень і лише нинішнього року збільшився на три з половиною мільйони. Шістсот працівників водогону п'ять місяців не отримують заробітної плати. Зростає заборгованість підприємства перед постачальниками хлору, коагулянта, пально-мастильних матеріалів. Через постійні

У НОМЕР

від'єднання водогону від енергопостачання погіршується якість питної води, псується обладнання...

Працівники обласного комунального виробничого підприємства «Дніпро—Кіровоград» через засоби масової інформації звернулися до міських голів та водоканалів міст-боржників з проханням поліпшити роботу зі споживачами, які систематично не розраховуються за надані послуги. Інакше водовід може припинити своє існування, **повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.**

Трирічна дівчинка затримала домушника

До київської квартири на першому поверсі через балкон заліз непроханий гість. Удома була лише трирічна дитина. Злякавшись незнайомого дядька, вона вибігла на вулицю й попрямувала до зупинки, де її батько проводжав гостя. Чоловіки швиденько повернулися й побачили в палісаднику незнайомця, який уже спускався на землю. Спочатку той пояснював, що йшов до друга й переплутав балкони. Потім запропонував як відступне пиво. А згодом почав погрожувати неприємностями. Справа дійшла до бійки, в яку втрутилися бабусі, що «чергували» біля під'їзду, — саме вони викликали міліцейський наряд, **повідомляє Марина КОТЕНКО.**

Про це весілля згадують щороку

8

10, 15

Сьогодні у номері програма телепередач

11–14

Наші історії і долі схожі, і сам Бог

його проявах, не враховувати цей чинник, нехтувати чи применшувати його значення не тільки небезпечно, а й взагалі неприпустимо.

Тенденція, яка продовжує загрозливо радикалізувати загальносвітову ситуацію, зберігається. Тільки за останні роки доходи на душу населення знизилися більш ніж у 100 країнах, а споживання — більш ніж у 60.

В умовах прозорості розвитку таке контрастне протиставлення майже завжди приречене на взаємну протидію у відкритих або прихованих формах.

На початку вересня 2001 року світове розмаїття культур, традицій, вірувань, мов, моральних та ментальних цінностей було сферою досліджень соціології та етнології, полем діяльності культурологів і мистецтвознавців.

Після вересневої трагедії — цивілізаційні особливості, національні розбіжності перейшли в розряд провідних чинників світової політики.

Переконаний, що особливе місце в цих процесах, зокрема в утвердженні гуманістичних принципів співіснування, історія вкотре відводить університетській еліті.

Адже головним покликанням університетів як осередків формування розвиненої особистості та вільної науки завжди був пошук і проголошення правди в її основоположному значенні — як того, що відповідає дійсності. Саме від часу появи університетської ідеї досягнення правди в усіх її іпостасях було і залишається визначальною метою цих інституцій.

В умовах нової самоорганізації світу саме еліта має сказати своє вагоме слово про форми і методи здійснення тих глобальних процесів, які, з одного боку, докорінно трансформують усталені норми й порядки, а з другого — уже сьогодні визначають епохальні контури майбутнього.

Тільки застосувавши закони правди, об'єднавши зрілість спільного розуму, силу спільної мудрості, можна сподіватися на успішне подолання злободенних історичних викликів, вирішення яких означатиме соціально-економічну стабільність, загальну безпеку, сталий розвиток людства.

Університети як середовище постійного інтелектуального вдосконалення особистості, як незгасне вогнище просвітництва й толерантності упродовж тривалого часу свого існування виробили демократичну систему обміну думками, прагнення до нового, поваги до права, тяжіння до порядку.

В Україні університети зіграли вирішальну роль в утвердженні європейського освітньо-культурного й по-

ведінкового стандарту кількох поколінь національної еліти. Цій обставині сприяло і те, що значна кількість українських інтелектуалів навчалася у провідних католицьких і протестантських університетах Європи, а деякі з них, як от знаменитий український учений Юрій Дрогобич — ректор університету в Болоньї, очолювали престижні європейські навчальні заклади, долучившись до творення тогочасної освітньої та культурної політики Європи, до посилення зв'язків між Заходом і Сходом.

Здобуття Україною державної незалежності у 1917—1920-х і в 1991 роках, як і будівництво протягом останніх дванадцяти років нової країни, безпосередньо пов'язані з нуртуванням творчої думки і плеканням національної самосвідомості в освічених університетських і наукових колах. Саме завдяки наполегливій праці університетських інтелектуалів нині відтворено повну і не сфальшовану вітчизняну історію, окреслено ті визначальні риси нашого національного профілю, до яких хочу привернути вашу увагу. Бо в цих рисах проступають причини наших злетів і невдач, спонука до змагальності й виборення гідного місця у світовій спільноті. Ці риси відтворюють наше справжнє національне обличчя, за яким у всі часи нас упізнавали в Європі і в світі, попри глибокі сліди чужих культурних впливів та асиміляційних процесів.

Першою і за своєю сутністю визначальною рисою нашого національно-культурного обличчя стало створення наприкінці Х століття Київської митрополії під Візантійською зверхністю. Створення київського митрополичого престолу, єдиного впродовж п'ятисот років для всіх східнослов'янських земель, знаменувало, за висловом авторитетного історика о. Бориса Гудзяка, входження Русі-України до християнського світу — світу писемності, біблійних і священних текстів, зі своїм календарем, літочисленням, із всеохопним кодексом моралі й церковного права, з новим типом архітектури та мистецтва, з цілісною соціально-політичною ідеологією та церковною ієрархією. Звідтоді й до сьогодні усвідомлення релігійно-культурної тожності русинів-українців нерозривно пов'язане з цим світом.

Перебування українських земель у межах польсько-литовської держави — Речі Посполитої — збіглося в часі з монументальними зрушеннями в європейському суспільстві часів Реформації, Контрреформації й Католицької реформи, проривом західної системи цінностей і мислення у духовний світ Східної Європи. Це породило феномен Берестейської унії 1596 року, яка, за визначенням американського політолога Самюеля Хантингтона, стала «причиною цивілізаційного розлому, лінія якого проходить Україною — прямо по її центру — ось уже кілька століть».

Не коментуючи висновок дослідника, зауважу, що Унія, окрім полонізації й латинізації Уніатської церкви у XVII—XVIII сто-

літтях, релігійного розбрату і протистояння серед пастви, спричинила у формі полеміки православних з католиками піднесення інтелектуального, педагогічного та богословського життя в Україні. Зазначу, що ще й досі до кінця не висвітлено роль Уніатської церкви, освіченого греко-католицького духовенства в українському інтелектуальному, суспільному житті в різні періоди історії, зокрема, й у національному відродженні в XIX столітті та в потужному опорі німецько-фашистському і радянському тоталітаризмові — у XX столітті.

Через кілька десятиліть після Унії реформаторські зусилля київського митрополита Петра Могили уможливили, на думку відомого філософа Мирослава Поповича, сформування європейськи орієнтованого східного християнства. А з упорядкуванням справ віросповідних, служби, адміністративного життя, церковного господарства митрополія Київська, Галицька і всієї Русі знову стає найавторитетнішою серед тогочасних православних церков. Петро Могила став провідником ідеї широкого єкуменічного єднання, компромісів із західною церквою, тому Київська митрополія опинилася в епіцентрі християнського світу.

Відтак дослідження генези й сутності Берестейської унії, як і об'єктивне вивчення духовних потреб та релігійних практик минулого, можуть послужити базою для нового бачення сучасних суспільних проблем і моделювання шляхів розвитку в майбутньому.

Другою рисою нашого обличчя (і що досить показово — тут можуть бути плідними коректні типологічні паралелі з історією слов'янського народу) стало тривале в часі перебування українських земель у складі різних державних організмів: спершу — Великого князівства Литовського, згодом — Речі Посполитої, Австро-Угорської та Російської імперій, і, нарешті, — Радянського Союзу. Зазначу, що було б аж ніяк несправедливо і навіть легковажно змальовувати ці часи в суцільно темних фарбах і тонах: за формальної відсутності національної держави українці зберегли свою національну й віросповідну ідентичність, мову, обрядовість, ментальність.

Відтак через безперервне культуротворення, в тому числі й творення культур метрополій, чим забезпечувався нехай не завжди рівний і демократичний, але все-таки діалог культур, через плекання національної наукової, релігійної та мистецької еліти, яка не лише усвідомлювала першочергові завдання творення нації, а й реалізовувала ці завдання, пролягав шлях до повноцінної української державності.

Водночас такі поліетнічні держави цілком закономірно не змогли уникнути поділу на привілейовані й гноблені нації, що виявлялося не лише в нерівності соціально-економічних, політично-правових, а й релігійних та мовно-культурних можливостей та інтересів. Неминучими за такої ситуації ставали і соціальні утиски українства, і конфесійна непримирен-

ність, що виливалося в суспільне невдоволення і протести.

Вибух козацько-селянського повстання у 1648 році під проводом Богдана Хмельницького став початком Національно-визвольної війни, навіть революції, що призвела до повстання Держави Військо Запорозьке з гетьманом Хмельницьким на чолі. І хоча в полум'ї «української Жакерії» (М. Попович) згоріли всі ліберальні плани й проекти згаданого митрополита Петра Могили, українська державотворча практика збагатилася перспективними гетьмансько-консервативними традиціями, які справили вирішальний вплив на духовну історію України.

Третьою рисою нашого обличчя є постійне прагнення й пошуки форм реалізації цього прагнення до створення самостійної й незалежної держави. Державницька ідея пронизує всю нашу історію: від княжих часів Київської Русі до сьогодення. І тоді, коли український народ втрачав свою державність, він продовжував її будувати у планах і конкретних вчинках.

Живою була ідея державництва навіть у часи найлютіших утисків і репресій. Автономістські настрої українців не суперечили, а радше навіть органічно перепліталися з ідеями всеслов'янського об'єднання. Не випадково саме в Києві, де живими були ідеї й традиції Києво-Могилянської Академії, улюбленого дітища митрополита Петра Могили, постало в 40-х роках XIX ст. Кирило-Мефодіївське братство з гаслами про братерське співжиття усіх слов'янських народів, про ідеальний суспільний лад на чолі з обраними правителями.

Діяльність братства увінчалася, як і діяльність «будителів», «весною народів» і відкриттям першої української кафедри при Львівському факультеті Львівського університету у 1848 році, хоча учасники братства зазнали жорстоких переслідувань і покарань з боку самодержавства: згадаймо високу особисту плату за ці ідеї ідеологічних «стовпів» Кирило-Мефодіївського братства: Тараса Шевченка, Миколи Костомарова і Пантелеймона Куліша.

Четвертою рисою нашого національного обличчя, яка остаточно виформувалася уже в сучасну добу, я бачу глибинну закоріненість у європейську інтелектуальну і культурно-політичну традицію.

Ця риса сягає традицій Києво-Могилянської Академії, хоча її остаточне ідейне оформлення відбулося завдяки титанічним інтелектуальним зусиллям видатного українського мислителя Михайла Драгоманова, який невтомно розвивав з середини 70-х років XIX століття «українську національну справу» в університетах Женеві та Софії, координуючи з еміграції діяльність наукових, літературно-мистецьких і політичних кіл із Наддніпрянщини та Галичини. Послідовниками і вихованцями цієї «людини-університету» стали відомі інтелектуали — поети Іван Франко та Леся Українка, активні публіцисти та громадські діячі Михайло Павлик і Юліан Бачинський — автор першого

Виступ Голови Верховної Ради України Володимира Литвина в університеті в Братиславі (Словаччина)

Високодостойний пане ректоре!

Шановні професори і студенти!

Пані та панове!

Щиро вдячний за високу честь і приємність виступити в університеті, який носить ім'я всесвітньо відомого вченого Яна Амоса Коменського. Це добра нагода для розмови про українсько-словацькі взаємини, про минуле й сучасне українців і словаків, яким судилося жити «на відстані серця» один від одного не лише в географічному, а й у духовному вимірах. Та розпочати хочу з роздумів про місію і роль університетів у процесі національно-культурного розвитку наших народів, цивілізаційного поступу загалом.

Саме національним університетам належить почесна і водночас складна роль: акумулювати інтелектуальний потенціал задля збереження етнокультурної самоідентичності й самодостатності свого народу, його мови, віри, інших питомих рис, які карбували наш неповторний профіль упродовж століть і дають нам змогу сьогодні залишатися окремим і неповторним у своїх рисах народом з-поміж інших народів.

Університет як «універсальна» не лише навчальна, а й суспільна інституція від часу свого виникнення становить собою структурний зріз усіх без винятку проявів життя, свідомості та ментальності: він генерує і нові віяння, і зберігає консервативні тенденції, відбиває в собі як перспективи доби, всі ідейні, ідеологічні й культурні порухи сучасності, так і її «хвороби». Відтак університет є мікрокопією суспільства і автономною в соціокультурному сенсі корпорацією знакових в історії інтелекту постатей.

Саме інтелектуальні корпорації, що формували суспільну думку, не раз виходили переможцем у змаганні з тоталітарними владними режимами, які небезпідставно вбачали свою основну загрозу саме в інтелекті. Університетська молодь постійно виступала носієм новітніх громадсько-політичних ідей і суб'єктом політичної боротьби. Класичним прикладом стали студентські виступи в 60-х роках XX ст. у Франції, в 90-х роках — в Україні.

Університет як справжня душа суспільства часто виступав «посередником» і «третьєсими суддею» між владою і суспільством.

Не випадково, що провідні університети наших країн удостоєні честі носити імена видатних мислителів і національних героїв, заслуги яких незаперечні й визнані людством. У Братиславі це — університет Яна Амоса Коменського, в Пряшеві — Павла Шафарика, а в Києві — знаменита Києво-

Могилянська академія, названа в честь свого засновника — видатного гуманіста, реформатора православної церкви, київського митрополита Петра Могили, або Національний університет, який до 1920 року носив ім'я святого рівноапостольного князя Володимира — хрестителя Русі, а нині — Тараса Шевченка — поета і творця української модерної нації. В цьому ж ряду — університети й наукові установи, що носять імена самобутнього українського філософа і барокового поета Григорія Сковороди, відомого вченого і громадського діяча Михайла Драгоманова, видатних поетів Івана Франка і Лесі Українки.

Цим і багатом іншим світочам науки і знань, які пророчо проглядали у майбутнє, духовно підносили й звеличували сучасну їм епоху, людство завдячує своїм поступом на шляху взаєморозуміння і взаємобогачення національних культур, етнічної та конфесійної толерантності, гуманізму, рівності. Досі їхні голоси з історичного минулого кличуть нас у майбутнє, а колись сформульована Я. А. Коменським теза про те, що «життя всіх громадян Всесвіту має керуватися єдиними законами», набуває нині реальних проявів, хоча багатьма сприймалася як утопія.

Екстраполюючи на сьогодення духовні заповіді й настанови наших учителів, знайдемо в них відповіді на більшість животрепетних питань, нині винесених і сформульованих життям як виклики часу.

Розглядаючи ці виклики, розмірковуючи над їх природою, зрештою, вишукуючи можливості для адекватного на них реагування, замислюємося: як вони могли набути такого загрозливого суспільного звучання і що могло б сьогодні стати їхньою ефективною протидією? Як зарадити проблемам, пов'язаним із загальною безпекою, тероризмом, духовністю, падінням моралі?

Загальноприйнято вважати, що період латентного існування цих проблем закінчився 11 вересня 2001 року.

З того дня розпочалася нова епоха. На початку вересня 2001 року величезна соціальна прірва між «золотим мільярдом» та рештою п'ятьма мільярдами світового населення була лише статистичним фактом, довідковою інформацією, якою, з огляду на обставини, послуговувалися просто як наочним прикладом.

Після 11 вересня ця різниця соціальна різниця, означена поляризацією життєвих рівнів, стала визначальним чинником рушійної сили світової політики.

Цілком очевидно, що налаштовуючись на тривалу й безкомпромісну боротьбу з тероризмом в усіх

Велів нам мати тісні зв'язки

програмного маніфесту про державну незалежність України.

За порадами Михайла Драгоманова, українська література і культура рішуче позбувалися народницької ідеології, широко відкривалися для впливів європейського модернізму, новітніх філософських і наукових течій. Одночасно зароджувалися й перші політичні партії, програмні гасла яких, відстоювані послідовниками Драгоманова, відбивали не тільки суто національні, а й домінуючі засади європейського політичного життя.

Ці риси — християнська традиція, яка толерувала діалог з католицьким і протестантським світом (а сьогодні ще й мусульманським, з урахуванням кримськотатарського чинника), поліетнічна та мультикультурна природа українського суспільства як наслідок сплаву взаємовпливів і взаємопроникнення різних національних культур у межах одного державно-політичного утворення, прагнення до самостійності й державності, і, нарешті, глибока європейська зорієнтованість і закоріненість нашого культурного і політичного життя — творять, на мою думку, узагальнений портрет України.

Мені глибоко імпонує позиція М. Драгоманова: ногами і серцем стояти в Україні, головою — в Європі, а руками охоплювати всю Слов'янщину.

Безперечно, такою Україна далеко не всім і не

завжди подобалася. Не подобалася вона своїми прагненнями самостійності тим асиміляторам, які несли Україні колонізацію, русифікацію, мадяризацію чи румунізацію, адже полоноцентричною або російськоцентричною оптикою світ нерідко ще й досі схильний дивитися на Україну. Органічно не сприймав цю природну волелюбну рису українців тоталітарний режим Сталіна.

Тому ламали хребет українській хліборобській нації у 1932—1933 роках, коли ретельно спланований і реалізований голодомор, як і масові політичні репресії, спрямовані передусім на знищення національної інтелігенції, селян-хліборобів та служителів культу, мали поставити під сумнів саме існування нації.

Саме в глобальному баченні жертв геноциду і голодоморів, на переконання видатного італійського історика професора Габріеле де Роза, треба шукати глибинні причини посилення європейського вибору України, її руху до Європи.

Страшнішими за військову агресію, ГУЛАГи, насильницьку колективізацію й голодомори були підступні методи психологічної війни, коли серед доведеного до відчаю населення збурювалися такі небезпечні інстинкти, як жорстокість, ксенофобія, антисемітизм.

Це — наш постійний біль і пам'ять.

Незагойні рубці цих

явищ ще довго нагадуватимуть про себе і нам, і нашим нащадкам, але віримо, що людство має впритул підійти до взаємопрощення скоєних злочинів і завданих одне одному кривд, такий імператив сучасності.

На завершення хотів би підкреслити, що спільний - європейський і євроатлантичний — вибір України і Словаччини ще більше зближує наші народи, які попри окремі негаразди зуміли створити модель справді добросусідського співжиття, модель взаєморозуміння і підтримки.

Усе це вкорінено в традиціях нашого співжиття, немеркнучими символами якого ще з початку XVIII століття стали проникливі відгуки про Україну, її звитажне козацтво і гетьмана Івана Мазепу видатного словацького вченого і релігійного діяча Данієла Крмана-молодшого, як і пам'ять про перебування в Братиславі українського філософа-гуманіста Григорія Сковороди у 1750 р. Нині ж це — підтримка словацької культури і шкільництва в Україні, зокрема, на Закарпатті, де в Ужгородському університеті маємо кафедру словачістики, як і підтримання української спільноти у Словаччині.

Багатодесятирічна плідна діяльність Музею української культури у Свиднику — цього справжнього науково-дослідного й куль-

турного центру європейського рівня, діяльність кафедр україністики у Пряшеві, результативні дослідницькі програми в Академії наук та університетах — усе це є реальним внеском в інтелектуальну розбудову українсько-словацького порозуміння і єднання.

Нам долею накреслено разом бути і творити у майбутньому на цих європейських теренах, спільно шукати адекватні відповіді на такі глобальні виклики, як загальна безпека і загроза міжнародного тероризму, бідність і хвороби, подолання прірви між найбагатшими державами і зубожілою рештою країн світу, падіння інтелектуального рівня та моралі наших сучасників тощо.

І я переконаний, що наступні покоління визначних словацьких інтелектуалів, які сьогодні ще є студентами і присутні в цій залі, понесуть ідеї порозуміння і взаємопідтримки далі, в наступні десятиліття, сповідуючи при цьому благородний принцип Яна Амоса Коменського: «Застосовувати уже здобуті знання тільки для добра». Відтак, вірю, що будуть реалізовані заповіді батьків української і словацької націй, на адресу одного з яких — Павла Шафарика — безсмертний Тарас Шевченко щиро вигукнув:

Слава тобі, Шафаріку,

Вовіки і віки!

Що зів'єси в одно море

Слав'янської ріки!

Дякую за увагу.

У НОМЕР

Постанова
Верховної Ради України

Про звернення Верховної Ради України до Президента Сполучених Штатів Америки Джорджа Буша та до Прем'єр-міністра Великобританії Тоні Блера

Верховна Рада України постановляє:

1. Схвалити звернення Верховної Ради України до Президента Сполучених Штатів Америки Джорджа Буша та до Прем'єр-міністра Великобританії Тоні Блера.

2. Тексти звернень невідкладно надіслати в установленому порядку зазначеним особам.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
3 жовтня 2003 року.
№ 1225-IV.

Звернення Верховної Ради України до Президента Сполучених Штатів Америки Джорджа Буша та до Прем'єр-міністра Великобританії Тоні Блера

4 серпня 2003 року Військово-морськими силами Великобританії, що діють у складі багатонаціональних сил із створення стабільності та безпеки в Республіці Ірак, затримано танкер «Навстар-1» (NAVSTAR-1), що курсував під прапором Панами з українським екіпажем на борту. Усі 21 член екіпажу є громадянами України.

За наявною інформацією до і після прибуття до іракського порту Ум-Каср екіпаж перебував під озброєною вартою без пред'явлення офіційного звинувачення, що порушує норми міжнародного права.

Верховна Рада України вважає, що Україна може сподіватися на Ваше доброзичливе сприяння вирішенню долі українських громадян, які опинилися у надзвичайно важкій ситуації.

Знову пахне криміналом

Колегія суддів Верховного Суду України скасувала рішення Апеляційного суду Київської області, який закрав усі кримінальні справи щодо Юлії Тимошенко, її чоловіка Олександра та чотирьох колишніх керівників корпорації «Єдині енергетичні системи України». Таким чином, Верховний Суд задовольнив касаційне подання Генеральної прокуратури на рішення Апеляційного суду Київської області від 13 травня 2003 року. Справу направлено на повторний розгляд до апеляційного суду.

Отже, після рішення Верховного Суду залишаються чинними всі постанови Генпрокуратури про порушення кримінальних справ щодо Ю. Тимошенко та інших екс-керівників «ЄЕСУ». Водночас, як повідомив в інтерв'ю «ГУ» голова регламентного комітету ВР Валентин Матвєєв, подання щодо надання згоди парламентом на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України Юлії Тимошенко після відповідних рекомендацій профільного комітету 6 жовтня повернуто Головою Верховної Ради до Генпрокуратури. «Якщо Генеральна прокуратура знову направить до парламенту подання щодо Ю. Тимошенко, то тоді Голова Верховної Ради має дати доручення Комітету з питань Регламенту розглянути це подання і внести пропозиції. Тобто вся процедура розпочинається спочатку», — сказав В. Матвєєв.

Юліана ШЕВЧУК.

Вибачення

3 жовтня 2003 року на пленарному засіданні Верховної Ради України через запитання президента НТРК О. Савенку мною була поширена неперевірена інформація, яка виявилась неправдивою, щодо дій голови Центральної виборчої комісії п. Михайла Рябця відносно видачі ним розпорядження про збір коштів з працівників на організацію святкування ювілею.

Визнаю згадану інформацію такою, що не відповідає дійсності, і приношу Михайлу Михайловичу Рябцю свої щирі вибачення.

Народний депутат України В. СТРЕТОВИЧ.

Словаччина готова пом'якшити візовий режим

Учора відбулися переговори Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з Президентом Словацької Республіки Рудольфом Шустером. Головна тема бесіди — наслідки вступу Словаччини до ЄС для наших двосторонніх відносин, передусім у візовій політиці.

Як повідомив після зустрічі журналістам Голова ВР, Рудольф Шустер заявив, що цілком підтримує українську пропозицію стосовно запровадження безвізового режиму для громадян Словаччини та безкоштовних віз для українців. Про польський зразок розв'язання візових питань словацький Президент говорив з міністрами внутрішніх та закордонних справ. Щоправда, під час бесіди з Головою ВР про терміни лібералізації не йшлося, але політичне рішення з цього питання у Словаччині є, зазначив В. Литвин, наголосивши, що в розширенні Європі не повинно бути нових розділованих ліній.

На зустрічі з Президентом йшлося також про подальший розвиток економічної співпраці між Києвом і Братиславою, і в цьому мають сказати своє слово і парламентарії. «Політичний діалог на найвищому державному рівні між Україною і Словацькою Республікою треба доповнити активним діалогом між парламентами, визначити конкретні напрями міжпарламентської співпраці, які відповідали б рівню українсько-словацьких відносин, створеному президентами двох країн», — зауважив Голова ВР. Рудольф Шустер, у свою чергу, заявив, що входження Словаччини до Євросоюзу і необхідність запровадження візового режиму з Україною

не повинні створювати перешкод для взаємовигідної співпраці, контактів між державами і людьми». Він висловив переконання, що Вишеградська четвірка матиме спільну позицію щодо розв'язання цієї проблеми на двосторонньому рівні. Під час зустрічі, як повідомив прес-секретар Голови ВР Ігор Сторожук, було обговорено також питання розвитку прикордонної співпраці. Глава українського парламенту запропонував з метою вироблення спільних підходів і консолідованої відповіді на виклики глобалізованого світу провести форум лідерів парламентів слов'янських країн.

Під час переговорів Голови Верховної Ради України з Головою Національної Ради Словацької Республіки Павлом Грушовським також обговорювалися перспективи двостороннього співробітництва після розширення ЄС. Пан Грушовський запевнив, що вступ Словаччини до Євросоюзу «не створить штучних проблем для України». Втім, процес розширення Євросоюзу за слабких успіхів України у цьому євроінтеграційному процесі створить цілком передбачувані, органічні проблеми.

Так, Словаччина має переглянути низку двосторонніх угод, передусім щодо торговельно-економічної співпраці з Україною. Відповідаючи на запитання коrespondента «ГУ» про нас-

лідки цих кроків, пан Грушовський зазначив: «Це не стосуватиметься ані змісту, ані форми співробітництва. Це стосуватиметься способу їх реалізації». Він наголосив, що Києву і Братиславі треба шукати нових шляхів співробітництва, і висловив упевненість, що торговельний обмін між країнами не зменшиться. Тим більше що нинішній його рівень не можна вважати достатнім. Мінімізувати негативний вплив розширення ЄС на взаємну торгівлю може вступ України до Світової організації торгівлі, за правилами якої ми мусимо будувати подальшу співпрацю.

Зобов'язаннями, які взяла на себе Словаччина, вступаючи до Євросоюзу, передбачено і запровадження візового режиму з Україною. Україна наполягає на лібералізації режиму перетину кордону громадянами двох країн. Як зазначив після зустрічі зі своїм словацьким колегою Володимир Литвин, «це ключове питання, яке треба розв'язувати на рівні країн-сусідів, на рівні України та Євросоюзу». Володимир Литвин водночас звернув увагу на необхідність спільного облаштування українсько-словацького кордону за участю Євросоюзу, щоб після розширення ЄС Україна не перетворилася на відстійник нелегальної міграції. «Якщо Європа хоче боротися з нелегальною міграцією, незаконним оборотом наркотиків, незаконною торгівлею, експортом тероризму, нехай вона діє разом з Україною», — зазначив Володимир Литвин. А відповідаючи на запитання словацьких журна-

ФАКТ І КОМЕНТАР

Зміцнювали фундамент, а поїхав дах

У Ленінському районі Донецька обвалилася частина будинку №3 по вулиці Обільній. Потерпілих немає. І це справді варто вважати везінням, адже аварія сталася вночі. На місце пригоди виїхали аварійні служби та міліція. Будинок знеструмлено, а людей евакуйовано. За попередньою версією, обвалення спричинила вирита поблизу яма — мешканці двоповерхівки збиралися зміцнити старенький фундамент.

Аварія на вулиці Обільній — продовження загрозливої тенденції часів «перебудови», яка охопила найбільші міста Донеччини. Після резонансної трагедії в Києві в обласному центрі створено комісію з перевірки перепланування житлових приміщень.

— Будівництвом і переплануванням приміщень мають займатися проектні організації, а не приватні фірми, які не мають на це ліцензій, — заявив міський голова Олександр Лук'яненко. — Під час проектування житла має превалювати інженерний розрахунок, а не комерційна вигода.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Людина горить, а влада мовчить

(Початок на 1-й стор.).

— У демократичному суспільстві влада за таких обставин пішла б у відставку, — вважає колега потерпілого, декан філософського факультету Володимир Мельник.

Місцеві ЗМІ майже одностайно звинувачують міську владу у трагедії, що сталася. То чи керівники мають намір зробити у відповідь якісь заяви або дати роз'яснення? Адже звинувачення — більш аніж серйозні. До того ж важко навіть припустити, що влада діяла поза правовим полем, коли йшлося про продаж землі. Зрештою є непоодинокі випадки самозахоплення або користування ділянками «на пташиних правах». Що саме було в цьому конкретному випадку? Речник міського голови Любомира Буняка — Андрій Скоп сказав, що жодних заяв не буде. Мовляв, шкода людину, але що можна сказати? Тим паче, що про

спірну ділянку вже давно писали львівські видання.

Тим часом свою позицію оприлюднила група депутатів міської ради. Секретар депутатської комісії з питань землекористування, будівництва та архітектури Юрій Батюк вважає, що трагедія — то «наслідок нефахових, необдуманих і незаконних дій окремих чиновників міської влади». Ці дії раз у раз спричиняють соціальні збурення. Не так давно мешканці одного із мікрорайонів міста самовільно перенесли дитячі гойдалки на старе місце, хоча цю ділянку було продано. Чи були їхні дії правомірними? Коли і за яких обставин протест мешканців — стихійний, а коли — вмотивований? Ці запитання особливо гостро постали перед львів'янами і владою у контексті трагедії. Громада чекає відповідей. Проблему обговорюватимуть на сесії міської ради, яка відбудеться днями.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Харків).

УГОДИ

Волинська вода для білоруських кораблів

Підписано угоду між Волинською облдержадміністрацією та Брестським облвиконкомом про умови експлуатації Білоозерської водопостачальної системи Дніпровсько-Бузького каналу. Збудований понад сто років тому Дніпровсько-Бузький канал не може функціонувати без підживлення шлюзів водами верхів'я річки Прип'ять. Надходять вони самотоком через озера-акумулятори Волянське і Біле, так званою Білоозерською водопостачальною

системою. Завдяки їй можливе судноплавство каналом, який з'єднує білоруський порт Брест з Чорним морем. Білоозерська система виконує ще одну важливу функцію: під час паводків у верхній течії Прип'яті вона бере на себе частину води і через канал скидає її у річку Західний Буг. Тобто зацікавленість в її злагодженій роботі мають і Україна, і Білорусь.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

РЕЛІГІЯ

Молитимуться у своєму храмі

Відкрито православний храм у Хмельницькому будинку-інтернаті для людей похилого віку. Багатьом мешканцям цього закладу було вже не під силу відвідувати сусідні церкви. Отож разом із адміністрацією та з допомогою спонсорів облаштували її на одному з поверхів інтернату. Тепер домашню церкву незалежно від віросповідання (серед віруючих є і чимало католиків) відвідують майже всі мешканці.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

ФОТОФАКТ

Всеукраїнський фестиваль народної творчості «Козацькому роду нема переводу» пройшов на Донеччині. На овіяній славою Козацькій пристані зібралося понад 40 колективів із 15 областей нашої країни. Глядачі були в захопленні від виступів народно-хореографічних колективів і демонстрації краших творів народних умільців. Протягом найближчих років планується повна відбудова Козацької пристані — з усіма її колишніми укріпленнями, церквами та кузнею.

На знімку: учасники фестивалю.

Фото Едуарда ШУРА.

НОВИНА

Облік без зупинки потягів

Зчитувати інформацію з об'єктів, що рухаються зі швидкістю до 140 кілометрів за годину, дає змогу система автоматичної фіксації одиниць залізничного транспорту, розроблена СКБ одеської виробничої фірми «Телекарт». Вона неабияк підвищить ефективність використання рухомого складу. Аби впровадити систему в практику, потрібно обладнати вздовж залізничних колій пункти зчитування, а на одиницях рухомого складу встановити бортові датчики з інформацією — характеристикою об'єкта. Зчитана інформація передаватиметься до автоматизованої системи управління. Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

КОМЕНТАР

Епідеміологічна епопея села Вербляни вийшла на новий рівень розвитку. Тепер вона переживає дослідницьку стадію. Представницька комісія Мінздраву України продовжує з'ясовувати на місці, що ж усе-таки спровокувало масові захворювання мирних громадян, що проживають поблизу військового полігона. Вже зроблено попередні висновки про інфекційну природу епідемії. За словами директора Державного департаменту санітарно-епідеміологічного нагляду МОЗ України Сергія Бережного, результати лабораторних даних епідеміологічного розслідування дають підстави виключити хімічний вплив як причину виникнення цієї ситуації. У такий спосіб медики на даному етапі роботи своєї комісії зняли обвинувачення з військових. Нагадаємо, що спочатку проведення спільних україно-італійських військових навчань у вересні—жовтні на Яворівському полігоні розглядалося як головна версія спалаху епідемії гострих респіраторних захворювань у цьому районі.

Щоправда, комісія, вивчивши інформацію Західного оперативного командування про гостре респіраторне захворювання серед персоналу полігона і військовослужбовців італій-

ського контингенту, припускає, що джерелом інфікування мешканців села Вербляни могли бути військовослужбовці. Утім, тиждень тому, в розпал епідемії, заміністра охорони здоров'я України Володимир Задорожній повідомляв, що йому не відомі випадки захворювання зі схожими симптомами серед людей у погонах...

Сергій Бережний висловив ще одну досить цікаву версію верблянської ситуації. Вона не ввійшла до офіційних попередніх висновків комісії Міністерства охорони здоров'я, проте заслуговує на увагу. За словами директора Держдепартаменту санепідемнагляду МОЗ України, у масовості захворювання не останню роль зіграв психологічний чинник. Відбулася певна ланцюгова реакція. Жителі Верблян і розташованих біля полігона сіл стали звертатися до лікарів з різними проявами хвороби. Але всі вони пов'язували свої нездужання і недуги з військовими навчаннями.

Для довідки: 3 24 вересня по 6 жовтня медичний огляд пройшли 1806 мешканців с. Вербляни, 163 мешканця с. Коти, 174 мешканці с. Дубровиця, 914 мешканців с. Стариці. За даними на 8 жовтня, госпіталізовано семеро дітей з діагнозом пневмонія.

Ольга ВАУЛІНА.

Фото Едуарда ШУРА.

Микола КОСИЙ.

Харків.

... І обзавівся донькою. Хрещеною

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Відразу, перетнувши межу Київської та Черкаської областей, народний депутат Богдан Губський зустрівся з головою Канівської райдержадміністрації Володимиром Хилею. На серці в управління була тривога: район цього літа вельми потерпів під час жнивної кампанії, і для осіннього засіву практично немає зерна.

Богдан Володимирович заспокоїв голову:

— Домовилися із «ДП «Хліб України» про те, що найближчим часом на Канівщину надійде близько трьохсот тонн посівного матеріалу на суму 450 тисяч гривень — вистачить?!

Хиля тільки заусміхався...

Іще одна проблема: дороги. Одне з віддалених сіл Канівського району — Павлівка — десять років потерпало від того, що не мало путної дороги до центральної садиби господарства — села Мельників. І от нарешті Богдан Губський, голова Канівської райдержадміністрації Володимир Хиля та голова райради Володимир Плисюк перерізали стрічку.

— Пам'ятаю, торік мені довелося їхати по цій дорозі, — повідав нам Богдан Губський, — то максимальна швидкість, яку вдалося витиснути із нашого всюдихідного автомобіля, була не більш як 40 км/год. Щойно ми проїхали по відремонтованій ділянці. Стрілка спідометра зашкалила за 100 км/год.

До речі, на ремонт та реконструкцію доріг у

Канівському районі (відрізки Канів—Тростянець—Курилівка, Канів—Таганча, Канів—Потапці—Пії) виділено понад 970 тисяч гривень. А загалом на 196-й округ для вирішення дорожніх проблем народному обранцю вдалося залучити 7,5 мільйона гривень.

Та не скрізь кошти ефективно використовуються. Цього ж дня Богдан Губський відкривав ще одну відремонтовану ділянку автошляху — до села Домантового Золотоніського району. На жаль, тут, за словами голови Золотоніської райдержадміністрації Віктора Овдієнка, черкаські шляховики, які виконували роботи, не змогли по-господарськи розпорядитися коштами. «Не боюся мовити в очі і шляховикам, і депутатам: ремонт нікудишній. Через кілька місяців на дорозі будуть одні вибоїни», — сказав кореспондентам Віктор Овдієнко. А він знає, що говорить, бо донедавна сам очолював шляхову службу області.

— Тепер треба думати, як оперативно виправити ситуацію, ну і, звісно, винуватців покарати.

Однак були і віраді новини. Так, школярів із Озерища до сусіднього села Ліплявого, де є середня школа, віднедавна почав доставляти шкільний автобус. У негоді, особливо взимку, п'ятнадцятикілометрова відстань, яка розділяє ці два села, раніше ставала нездоланною дистанцією, і діти замість того, щоб вчитися, мусили сидіти вдома і виглядати в шибку доброї години. Сьогодні, за словами водія шкільного автобуса Івана Демченка, усі 36 дітей шкільного віку з Озерища мають змогу вчасно і комфортно їздити в Ліпльєвську школу і назад новеньким «ЛАЗом».

— Серед дітлахів є і мої діти, — каже водій. — Донька Валя навчається у восьмому класі, син Віктор — у сьомому. Скажу вам таке: після того, як з'явився шкільний автобус, у дітей зріс інтерес до науки. Усе-таки наша влада і депутати чимало роблять добра для людей. Спасибі їм за це.

На жаль, подякувати владі поки що не можуть мешканці міста Золотоноші, де пряمسинько в центрі, посеред парку, розташована «бомба сповільненої дії» — насосна станція міських очисних споруд. Міський голова Віктор Бобровський під час чергового візиту народного депутата Богдана Губського на цей об'єкт повідав про те, що застаріла насосна станція та зношені комунікації зумовлюють підмив та просідання ґрунту. Голова обласної ради Геннадій Капралов, який був присутній на зустрічі, зазначив, що реалізація проекту з реконструкції та переміщення цього об'єкта практично під землю потребує не лише зусиль депутатів та обласної влади, а й активнішої участі в ньому Кабінету Міністрів. Загалом на те, щоб цілком «закрити» пи-

тання із золотоніськими очисними спорудами, потрібно близько п'яти мільйонів гривень. Це питання злободенне і його потрібно вирішувати усім загалом.

Під кінець дня народний депутат Богдан Губський зустрівся з головою Черкаської облдержадміністрації Вадимом Льошенком. Їх спільний маршрут проліг у господу молоді золотоніської сім'ї Євгена та Юлії Ліктів. Як з'ясувалося, Богдан Володимирович кілька місяців тому на прохання молоді пари погодився стати хрещеним батьком для їхньої маленької доньки Валерії. Тримаючи на руках крихітку, народний обранець дещо розгубився в «політичній оцінці» цієї події. За нього ситуацію прокоментував Вадим Льошенко:

— Гадаю, це дуже добре, коли депутат і його виборці — одна сім'я. До речі, цього року Черкаська область може похвалитися вперше за останні кілька років тим, що народжуваність перевищила смертність.

І додав:

— Думаю, Богдане Володимировчу, нам слід записатися перед хрещеницею в тому, що ми докладемо всіх зусиль, щоб ця дитина, коли виросте, жила краще, ніж ми сьогодні.

Справді, це було б і для маленької Валерії, і для всього наступного покоління гарним дарунком від нинішнього депутатського корпусу.

Євген БРУСЛИНОВСЬКИЙ. Канівський—Золотоніський райони Черкаської області.

На знімку: щасливі школярі з Озерища: тепер осіння негода не страшна — у них є свій шкільний автобус;

дай Бог, щоб хрещениці депутата жилося краще, ніж нам.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА та Василя ДАВИДЕНКА.

сячі людей. Психологічна обстановка в місті нездорова. Потрібних засобів на розв'язання всіх соціальних проблем ні в місті, ні в області не вистачає, а обіцяні гроші під час закриття шахт давно не надходять. Щоб надалі уникнути порожніх обіцянок, автори звернення пропонують під час розробки державного бюджету включати в нього фінансування проектів ліквідації шахт і передусім підтримувати найбільш постраждалі міста, такі, як Брянка.

Алла АНТИПОВА.

ВІТАННЯ

Першому заступнику Міністра палива та енергетики, голові правління НАК «Нафтогаз України» Ю. А. Бойку

ШАНОВНИЙ Юрію АНАТОЛІЙОВИЧУ!

З нагоди дня народження дозвольте щиро Вас поздоровити і засвідчити свою повагу та шану до людини, з якою приємно співпрацювати, вирішувати складні питання, що висуває сьогодення, і, таким чином, успішно виконувати відповідальні завдання.

Правління ДАТ «Чорноморнафтогаз» сподівається, що наші добрі стосунки, взаєморозуміння, Ваша увага до нашого підприємства, конкретна допомога та плідна співпраця залишаться на довгі роки.

Бажаємо бачити Вас у доброму настрої, здоровим та щасливим!

Хай оточують Вас лише вірні друзі та колеги-однодумці!

Нехай злагода, любов та тепло панують у Вашій родині!

Щастя та добробуту!

Правління ДАТ «Чорноморнафтогаз».

І Міжнародна науково-практична конференція «Державні закупівлі в Україні. Розвиток та проблеми»

24—25 жовтня 2003р. Український дім, м. Київ.

ПАТРОНАТ: Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України — спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань координації закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти.

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАНІЗАТОР: редакція ІАБ «Вісник державних закупівель».

ОРГАНІЗАТОР: ТОВ «RMS-Україна».

ПІДТРИМКА: Торгово-промислова палата України,

Науково-дослідний економічний інститут Мінекономіки України, Держказначейство України, Інститут кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України, Спілка акціонерів України, Асамблея ділових кіл України.

ДИСКУСІЙНІ ТЕМИ:

- Стратегічний та оперативний менеджмент в організаціях — замовниках торгів.
- Міжвідомча координація закупівель продукції — рамкові закупівлі.
- Консалтинг під час проведення торгів.
- Українська Спілка учасників тендерних процедур.
- Прогресивні технології зарубіжних закупівельників.
- Кадрове забезпечення процесу закупівель.
- Як виграти тендер (неправомочні дії замовників/уникнення оскаржень).
- Вітчизняні розробки документації із супроводу тендерів.
- Інформаційні електронні системи закупівель.

НА КОНФЕРЕНЦІЇ ВІДБУДУТЬСЯ:

Презентація програмного продукту «ПІАС Держзакупівля». Презентація інформаційного бюлетеня «Державні закупівлі України». «Круглі столи» серед замовників і учасників тендерів. Спеціалізовані виставки. Нагородження переможців рейтингу «Лідери державних закупівель» в номінаціях серед: замовників та учасників торгів; регіонів України; закладів, що готують фахівців для державних закупівель; експертів-консультантів з питань закупівель.

Заходи із святкування 5-річчя видання «Вісник державних закупівель».

Сплата реєстраційного внеску забезпечує учаснику:

- участь в усіх пленарних засіданнях;
- участь в урочистих і офіційних заходах; кавабрейк, обіди.
- Отримання:
  - збірника матеріалів конференції;
  - CD (матеріали конференції, нормативно-правова база щодо державних закупівель із змінами, «Держкласифікатор продукції та послуг ДК 016-97» та «Правила визначення вартості будівництва ДБН Д.1.1-1-2000»);
  - каталог учасників конференції;
  - бюлетень «Вісник державних закупівель»;
  - презентаційний номер бюлетеня «Державні закупівлі України»;
  - передплату комплексу «ВДЗ» + «Державні закупівлі України» на I квартал 2004 р.

Програму конференції та інформацію щодо участі можна отримати у координаторів проекту за тел.: (044) 494-3943, (044) 494-3942. E-mail: vdz@svitonline.com.

Брянка кричить «SOS!»

САМОВРЯДУВАННЯ

Представники політичних партій і громадських організацій Брянки звернулися до депутатів Верховної Ради, Кабінету Міністрів України і до обласної влади з проханням не допустити економічної й екологічної катастрофи в місті. Ситуація в Брянци дійсно серйозна. За планом реструктуризації вугільної галузі з восьми діючих шахт зак-

рито шість, і перед містом гостро постала проблема підтоплення. Підземні води виходять на поверхню. Боротися з цим явищем природи можна, якщо провести глибоке очищення і поглиблення заплави річки Лозова, забруднених відвалами вугільних підприємств. На думку авторів звернення, потрібно також провести дренажні роботи на те-

риторії трьох селищ і негайно підвести сюди систему центрального водопостачання. Ситуацію ускладнює закриття шахти «Краснопільська», проект ліквідації якої не передбачає збереження водовідливу в комплексі з колектором шахтних вод.

Через масове закриття шахт у Брянци припинили роботу 11 суміжних і обслуговуючих вугільну галузь підприємств, викинувши на вулицю ти-

Допомога дійде до кожного...

У статті «Ситуацію з пенсійним забезпеченням розцінюємо як критичну», що була надрукована в газеті «Голос України» від 9 вересня 2003 року, голова Комітету Верховної Ради України у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Петро Степанович Цибенко визначив, як упереджене ставлення ветеранів, інвалідів та пенсіонерів до заміни пільг на адресну грошову допомогу. З'ясувати цю ситуацію ми вирішили в Міністерстві праці та соціальної політики України. Пропонуємо нашим читачам інтерв'ю із заступником Міністра праці та соціальної політики Лідією Миколаївною ДРОЗДОВОЮ.

— Лідіє Миколаївно, будь ласка, прокоментуйте ситуацію, що виникла навколо заміни пільг на адресну допомогу. Які кроки здійснює уряд у цьому напрямі?

— Затверджена урядом Стратегія заміни системи пільг на адресну грошову допомогу населенню не ліквідує чинної системи підтримки малозабезпечених громадян. Навпаки — забезпечить реалізацію конституційного права на соціальний захист, створить економічні та соціальні передумови для підтримки незахищених верств населення.

Згідно з чинним законодавством, майже третина всього населення України має право на ті чи інші пільги. Тільки за законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» майже 7,5 мільйона громадян мають право на пільги.

Крім цього, правом на пільги користуються за соціальною та професійно-нальною ознаками.

Тож забезпечення ділового контролю за проходженням бюджетних коштів та ефективністю

їх використання є нагальною потребою часу і такий захід є першочерговим завданням названої Стратегії.

На її виконання 29 січня 2003 року Кабінет Міністрів України прийняв рішення про створення Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги.

— Хотілося б зупинитися саме на цьому питанні. Прийнявши рішення про створення Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, уряд зобов'язав ветеранів надати відповідну інформацію для включення їх до реєстру.

Водночас ветерани неодноразово ставляться до необхідності таких дій.

— Тут треба розставити правильні акценти. По-перше, створити державний реєстр пільговиків Кабінет Міністрів зобов'язав не ветеранів, а органи системи — тобто управління праці та соціального захисту населення.

Пов'язано це з тим, що управлінням потрібно здійснювати розрахунки з підприємствами — постачальниками послуг пільговикам за фактично надані послуги. Тобто, маючи реальні списки пільговиків, спеціалісти управління праці та соціального захисту населення зможуть проводити акти-звірки розрахунків з підприємствами, що надають ті послуги, з оплати яких громадяни мають пільгові знижки.

По-друге, крім законодавчих, необхідно забезпечувати також і фінансові гарантії щодо прав ветеранів на пільги. Створюючи нову систему розрахунків за кожного ветерана персонально, за фактом отриманої ним послуги ми зможемо ефективно використовувати ті бюджетні видатки, що вже закладені в бюджеті, а в майбутньому — аргументовано доводити необхідність повного фінансування пільг та інших видів соціальних гарантій.

— Чому ж тоді до реєстру включаються лише ветерани війни та праці і не включаються пільговики «чорнобильці», ветерани військової служби тощо? Які документи слід надати для включення до реєстру?

— До Єдиного державного реєстру будуть включені всі громадяни, які мають право на пільги за соціальним статусом. Визначені лише етапи реєстрації пільговиків. Так, протягом 2003 року до реєстру будуть включені ветерани війни та праці, тобто ті категорії, інформація про яких, хоч і не в повному обсязі, але все ж таки є в органах праці та соціального захисту населення. А постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС та інші категорії пільговиків включатимуть до реєстру починаючи з 2004 року.

Згідно з порядком включення пільговиків до реєстру необхідно надати управлінням праці та соціального захисту населення ті документи, які потребують обов'яз-

кового оновлення, оскільки з різних причин, через сімейні обставини вони часто змінюються. Це стосується складу сім'ї, адреси реєстрації пільговика, копії довідки про присвоєння ідентифікаційного номера тощо.

— Якщо ветерани з яких-небудь причин не встигнуть надати необхідні документи для включення їх до реєстру — вони втратять права на пільги?

— Ні, свого права на пільги ветерани не втратять. Пільги встановлені чинним законодавством і закріплені Конституцією України. Тобто громадяни, які мають на них право за законами України, матимуть на них право і у 2004 році. Щодо механізмів реалізації цього права — чи у тій формі, як визначено на сьогодні, чи у вигляді адресних виплат, то рішення прийматимуть враховуючи всі чинники

— соціальні, економічні, фінансові. Тобто, якщо будуть прийматися рішення про перехід на адресні виплати, головним чинником такого переходу стане належне фінансове забезпечення, оскільки пільги мають свою вартість, що обраховується у грошовому еквіваленті.

— Коли реально почнуть платити гроші замість пільг, установлених законами?

— Питаннями впровадження стратегії переходу на адресні грошові виплати замість пільг займається Міжвідомча

комісія, до складу якої, крім урядовців, входять також голова Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та праці, голова Комітету Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів, а також представники організацій ветеранів.

На останньому засіданні цієї комісії (24 липня 2003 року) обговорювались рекомендації Верховної Ради України, що були зазначені в Основних напрямках бюджетної політики на 2004 рік (Постанова Верховної Ради України від 19.06.03 №987-IV). А саме: Кабінету Міністрів України пропонувалось у 2004 році перейти від системи надання пільг і субсидій населенню до надання адресної грошової допомоги категоріям населення, доходи яких нижчі від розміру прожиткового мінімуму.

Міжвідомчою комісією прийнято рішення про необхідність попереднього розв'язання низки питань, які дозволили б здійснити такий перехід. Це — внесення відповідних змін до законодавчої бази, розробка механізмів переходу від системи пільг до адресних виплат і проведення їх пілотної апробації з метою визначення ефективності таких заходів. І головне — гарантоване забезпечення відповідних видатків у державному бюджеті.

Тільки забезпечивши вирішення всіх вищезазначених передумов, можна запроваджувати перехід на адресні виплати замість пільг.

Остання надія — поза законом?

Генеральну прокуратуру України захльоснули емоції

Особиста свобода кожного з нас закінчується там, де починається суверенна територія іншого громадянина. Хоч як логічно звучить така теза, її застосування на практиці так само складне, як можуть бути складні особисті проблеми реальної людини. Дуже часто нам здається, що сусід трохи зловживає своєю свободою і тиخنєво переніс межі на нашу законну землю. І якщо в обох сторін не вистачає здорового глузду чи бажання (а часом того і того), щоб розв'язати питання для обох пільного задоволення, ми звертаємося по допомогу до структур, покликаних підтримувати і відновлювати законність у нашому житті. Усе б добре, але треба бути готовим до того, що, на наш подив, «сусідська правда» виявляється ближче до холодного і зрозумілого трактування Закону, який сповідають служителі Феміди...

Хоч як парадоксально, але такий оборот справи часом дедалі більше розпалює праглого до визнання особистої правди громадянина. Попри отриманий офіційний документ, який у кожному конкретному випадку хоч і може мати різну форму, але по суті означає визнання позиції або дій громадянина невідповідними закону, людина ставить за мету домогтися справедливості. І в цьому її можна тільки захопити, бо вона реалізує свої конституційні права, зокрема, ті, котрі гарантують їй можливість справедливого вирішення його питань. Зазначимо — справедливого і законного. Але цей аспект часом залишається «за кадром» того, що відбувається. «Приятно все-таки, що нас здесь уважают» — співав Володимир Висоцький у пісні, де іронічно описано до-

лю двох громадян, що потрапили до органів. На жаль, дуже часто наші емоційні люди схильні бачити у професійно коректному і доброзичливому ставленні до себе з боку співробітників прокуратури не дотримання ділової і просто нормальної людської етики, а приховану надію на сприятливе для них вирішення справи. І якщо наприкінці провадження справи вони не одержують задоволення своєї суб'єктивної позиції, емоції, що накопилися за весь час розгляду справи в місцевих і центральних органах, різко змінюють напрям і забарвлення і найчастіше знаходять вихід у вигляді персональних претензій до прокуратури.

Брифінг Антоніни Дісак, начальника відділу прийому громадян, розгляду звернень і депутатських запитів Генпрокуратури, що відбувся дня-

ми, лише зміцнив упевненість у правоті викладеного вище. Після нетривалого зменшення кількості звернень громадян, спричиненого змінами в кримінальному і цивільному праві, люди знову пішли до прокуратури. Пішли, бо саме в ній бачать останню надію поновити свої права, і приходять зі своїми бідами, образами, емоціями, бажаннями домогтися справедливості. Зазначимо, що поряд з роботою зі справ і запитів громадян Генеральна прокуратура провела велику внутрішню роботу, а також значно активізувала діяльність з наглядом за виконанням законодавства у разі звернення громадян до органів виконавчої влади, місцевого самоврядування і навіть на підприємствах і в організаціях. У результаті внутрішніх перевірок за несумлінне виконання вимог указу Генерального

прокурора України №9 «Про організацію роботи з розгляду звернень і особистого прийому громадян в органах прокуратури», а саме — порушення встановлених термінів, відхилення мотивованих скарг тощо, до відповідальності було притягнуто 38 співробітників. Водночас результатом перевірок в органах виконавчої і місцевої влади стали 343 документи прокурорського реагування і притягнення до відповідальності 421 чиновника. Такі перевірки відбуваються регулярно, відповідно до доручень Президента України. Варто зазначити й те, що більш як половину (дев'ять тисяч із п'ятнадцяти) позовів громадян, неспроможних самостійно захищати свої права, було задоволено. Головні тенденції в позовах, поданих громадянами, такі: більше 42 відсотків стосуються дотримання і застосування законів, з питань слідства і дізнання — 37,3 відсотка, з питань законності судових рішень у цивільних справах — 5 відсотків, аналогічні позови з кримінальних справ — 4%. Співробітники прокуратури виокремлюють позови, пов'язані із затримкою і сплатою

заробітної плати, та широкий спектр питань про недотримання на місцях чинного законодавства в ході реформування аграрного сектору.

Але це вже прикмети часу, без них не обходиться й у роботі прокуратури. Сюди, до малопримемних курйозів, варто віднести й часту неадекватність ЗМІ, захоплених гонитвою за гарячими фактами, які інколи не беруть до уваги, наскільки серйозна робота прокурорських органів, що перепереверюють ті чи ті заяви. На цій ниві боротьби за рейтинг можна зустріти все — від смішного безглуздя до, хочеться вірити, неусвідомленої дезінформації читачів, що нечасто, але трапляється. Так сталося й у випадку з нібито вилученням координаційною радою по боротьбі з корупцією і оргзлочинністю при Президентові України заявами громадян із Донецької області, у зв'язку з якими Генеральну прокуратуру часто згадують останнім часом. Як з'ясувалося вже наступного дня, ніхто і ні в кого заяв не брав (найбільше здивувалися самі донеччани).

Ще однією прикметою часу стало те, що багато громадян звертається до місцевої і Генеральної прокуратури не тільки тому, що бачать у них останню інстанцію, а й з простішої

причини — послуги прокуратури на сьогоднішній день не тільки дають можливість вирішувати питання найоперативніше (десять днів замість невизначеного судового терміну), а й безплатно! І люди, котрі не в змозі заплатити не лише за адвоката, а й державний збір у разі звертання до судових органів, звертаються до прокуратури, йдуть нескінченним потоком, через що доводиться змінювати і розширювати графік прийому. Лише за вісім місяців поточного року на особистому прийомі прокурори прийняли 131,1 тисячі громадян, у центральному апараті — 1650 осіб!

Багато хто, зокрема і ці чинники, змушують прокуратуру законно вимагати якісного поліпшення досудового слідства, оптимізації термінів розгляду справ, контролю керівництвом МВС за обґрунтованістю прийнятих рішень. Хочеться вірити, що такі зміни відбудуться, тому що діяльність цих структур спрямована на захист наших з вами прав. І підґрунтя для такої впевненості є. Єдине, що напевно не зміниться ніколи, — бажання кожної людини домогтися своєї суб'єктивної правди, відповідає вона чи ні єдиному для всіх Закону.

Дмитро ЧЕЧЕЛЬ.

Хай за життя блаженні будуть

Центр медико-соціальної реабілітації одиноких людей похилого віку віднедавна почав діяти при Олександропільській дільничній лікарні.

На осінньому, але теплому ще надвечір'ї у затишній альтанці посеред просторого, завітчаного яскраво-жовтими чорнобрицями та строкатими айстрами подвір'я сиділи у тісному півколі поважного вже віку жінки, придивляючись до свого міцного на вигляд ровесника та прислухаючись до кожного його слова. А може, тільки вдавали, що прислухаються, бо дехто й дрімав собі тихенько, гріючись в останніх променях сонця, що котилося за горизонт. Та він, обіперившись на ціпок, попри все, читав з газети про безперервно суетне життя-буття, яке вирувало поруч, — за парканом садиби, де знайшли притулок вони, самотні й престарілі, і далеко-далеко за межами цього блаженно тихого куточка. Декотрі з перехожих сприймали таку райську ідилію з розумінням, решта — співчутливо. Не можна було не помітити й заздрісних поглядів.

Розкіш

— Тут створено всі умови для відпочинку й лікування (за бажанням) протягом від двох тижнів до шести місяців, — каже голова тутешньої сільради Людмила Муркович. — До того ж проживання, харчування і медичне обстеження — безплатні. Це, як на наші часи, — неабияка розкіш для обездолених.

— До того ж до послуг пацієнтів фізкабінет, стоматолог, масажист, інші фахівці, — додає завідувачка центру Людмила Шатько. — За їхнім здоров'ям постійно стежать терапевт Микола Трофимов, медсестри Юля Каширська, Люда Глинюк та Надя Смерека. Прекрасні побутові умови. Є телевизор, газифікована кухня, кімната для спільного відпочинку, санвузол і навіть водонагрівач. Затишок створюють м'які та зручні меблі, килими.

Лікарняна історія

Реабілітаційний районного значення центр обслуговування людей похилого віку в Олександрополі почав працювати недовго, кілька тижнів тому. Це промовисте свідчення реабілітації правдивою нетлінних людських чеснот і передусім доброти. В усі часи Олександропіль — колись Лугівські хутори Запорозького козацтва, які розкинулися біля підніжжя скіфського кургану та поблизу головного чумацького шляху — славився не тільки добропорядними, а й благочинними господарями. У 1903 році тутешня громада була стурбована стрімким поширенням серед населення смертоносних епідемій скарлатини, тифу, дифтерії, сибірської виразки і холери. Смерть косила малих і старих. Не допомагала навіть визна-на в цих краях словесна магія знаменитих лугівських народних цілителів.

Що робити? До царя — далеко, місцеві благодійники були не вельми щедрі. І тоді селяни взяли за спорудження методом народної будови фельдшерсько-акушерської лікарні. Одна-єдина на сотні кілометрів навкруг, вона стала справжнім осередком здоров'я. Згодом давно та добру славу свою лікарня примножила за років громадянської та Великої Вітчизняної воєн. Тут діяли тилові шпиталі для поранених. І бійці одужували, як за помахом чарівної палички. А, може, тому, що потрапляли в незвичайну тутешню ауру при-

язні та співчуття. Традиційне для олександропільської громади піклування не тільки про фізичне, а й духовне здоров'я односельчан зберглося й донині. Уже за радянських часів сюди до знаменитої і легендарної

дають добру поросль. За підтримки адміністрації Солонянського району вона спільно з депутатами своєї сільради стала організатором народної толочки для опорядження знову-таки при лікарні центру реабілітації людей похилого віку. Адже здійснити задумане за мізерні кошти, виклопотані депутатами, було неможливо. А втім, довго перекопувати, закликати та агітувати земляків до благодійності й не треба було. До жаливих розваль, в яких сьогодні ще мешкає чимало німечин, голодних та вбогих, не можна звикнути ні в перспективних, ні в процвітаючих з багатоповерховими котеджами селах. Це — рана нинішнього суспільства, і вона болить.

І ось — перші внески до фонду «Надія», створе-

паморочиться від думок: чоловік хворий, у лікарні. Діток у мене трійко, але всі далеко-далеко... З хати, де мешкаю, злодюги повитягали вікна та двері, забрали все, що тільки можна було винести, на металобрухт. Горе старому вдома самому. А тут — спокійно, затишно. Та й пенсію зкономимо. Хіба що коли тільки купимо чи цукерок яких до чаю.»

Максимчук Лідія Йосипівна: «Жила в обласному центрі у великій бідності. Один син трагічно загинув, другий — «сидить» за злочин. «Круті» обдурили: забрали квартиру, а натомість перевезли мене, каліку, до старої хати у віддаленому селі. Що мені робити, як зимувати? Замерзну, пропаду з голоду. А при лікарні та в гурті — тепло, спокійно. Проситимуся зимувати.»

цілительки-костоправа Євдокії Холодної приїздили на лікування звідусіль. Яюсь, розповідають, в інвалідному візку навіть прибув із самісінкового Києва відомий на той час у медицині вчений. «Перебрала» тоді баба Дуня, як називали народну лікарку земляки, кожну професорську кісточку. Той за деякий час прийшов знову до неї, але вже на милицях. Утретє летів, пританцьовуючи, й привселюдно обсилав бабу Дуню грошима з розпечатаних пачок...

Невдовзі, після розпаду СРСР, не епідемії, а соціальне зло «косило» села: повсюди, колись замовні, вони почали занепадати, а відтак постало чимало проблем, з-поміж яких і найбільшій — вбогість одиноких престарілих. Не обминула ця біда й Олександропіль та навколишні хутори. Ще тоді добрими намірами громади було створено при славнозвісній лікарні будиночок для престарілих. Та проіснував він недовго — далось взнаки загальне фінансове нездоров'я країни.

Благородство

А нинішнього року — саме напередодні 100-річчя Олександропільської лікарні — тут гуртом та самотужки, як і століття тому, взялися за подолання тяжкого соціального зла. Людмила Муркович (за фахом — історик) переконана: корені предкового благородства не засихають ніколи і завжди

ного народними обранцями, надійшли від 25 місцевих фермерів, згодом — від підприємців. Індивідуальні грошові перекази робили до фонду й мешканці всіх десяти сіл Олександропільської сільради. А коли знадобилися робочі руки, долучився до благодійності й районний центр зайнятості, направивши на громадську роботу сільських безробітних. І медики на чолі з головним лікарем Віталієм Тиводаром працювали нарівні з усіма на народній будові, яку успішно вдалося завершити до ювілею лікарні.

«Мені тут добре»

Чміль Катерина Миколаївна: «Вже два тижні я перебуваю в центрі реабілітації. Мені тут добре, відпочила, годують, як на курорті, тепло, чиста білизна. Адже вдома не всидиш і тим паче не полежиш, бо — робота й робота. А коли ще й болячки різні та самотність, то ніщо вже не миле. А в молодості була бідовою! На току працювала, під час війни овець доїла, щоб молочком та бринзою підкріпляти поранених наших бійців. Пропливали літа, як та вода... Тепер ось добре було б і зимувати в цьому центрі. Ось тільки боюся, що міцну ще мою хату, поки буду тут, розкрадуть-розтягнуть».

Мороз Катерина Федорівна: «Лишилися я одна-однісінька зі своїм горем на світі білому. Голова

Плохих Юхим Тарасович: «Мені — 79 років, я — учасник Великої Вітчизняної війни. Все життя працював сумлінно. Але спіткало мене велике горе: померла дружина, і лишився я один, як палець. Життя втратило для мене сенс. Щоправда, син та донька, які мають свої сім'ї, не відмовляються від мене. Ось і ключі син дав мені від квартири, щоб я приїздив до нього, коли забажаю. Навезли мені сюди всілякого одягу, гостинців. Не цураються. Але я не хочу їм заважати. Краще бути незалежним. Мав намір побути один, заспокоїтися. Але самому не впоратися. Хоча дух ще й бадьорий, та тіло німечіне, як казав колись філософ Сковорода. А в цьому будинку можна жити і нікому не служити. От якби ще когось із дідів підселили до нас, а то я — один серед «дівчат».

Дуже охочими до фотографування виявилися всі пацієнти—мешканці центру реабілітації. Ольга Іванівна Скрипник, Галина Семенівна Плотникова, Ганна Архипівна Михайлицька вдяглися з цього приводу в найкраще, що вони мали, причепурилися. «Хай бачать, хай знають усі знайомі і родичі, що нам тут добре», — щиро сказала за всіх Катерина Миколаївна Чміль.

Ніна ТИТОВЕЦЬ. Солонянський район Дніпропетровської області. Фото автора.

ДУМКА ОГЛЯДАЧА

«Золотий кадуцей» для «Казни держави»

Відразу дві новини дійшли до журналістів. І, всупереч відомому анекдоту, обидві хороші.

Перший подав нам надію, як уже розповідалося в попередньому номері «ГУ», Генпрокурор. Недавно він проголосив нещадну війну злочинам проти тих, хто своє перо прирівняв до багнета. І навіть пообіцяв наприкінці жовтня провести колегію ГПУ, на якій розглянуть «питання прав і свобод журналістів України». А щоб на цьому засіданні не «плавати» в темі, Святослав Михайлович дав вказівку на місця «узагальнити всі випадки злочинних посягань на представників ЗМІ та доповісти про вжиті заходи його особисто».

Приємно, до біса, відчувати себе під «дахом» Генпрокурора. Навіть якщо когось і поб'ють, то випадок цей узагальнить і занесуть у спеціальні папери. І, може, навіть справу порушать. І, може, навіть знайдуть хулігана, який «чисто конкретно» запав на твій гаманець і забрав диктофон (також річ дорога), а заодно і папери (напевно, щоб попелом слід притрусити). А якщо хуліган «провалиться» — не встановлять особу підозрюваного. І поставлять тебе перед дилемою: або справу благополучно закрийють за «терміном давності», або порадять, як авторові цих рядків свого часу, відмовитися від заяви «у зв'язку з перебільшенням факту загрози». І втомлений від безмежжя «захистом» себе рідного, ти погодишся обміняти «рух паперів» на тверду обіцянку «наступного разу вважати справу честі знайти нападника».

Але, здається, ми зайшли на сумне, а збиралися про хороше казати. Отже, другою нас ошчасливила ДПА, днями оголосивши конкурс на краще висвітлення ЗМІ діяльності державної податкової служби. Відбудеться він наступного року, і переможці одержать спеціальні призи «Золотий кадуцей». Не новина, а «сурма» до натхнення.

До конкурсу гостинно запрошують і окремі творчі одиниці, й цілі колективи, що активно висвітлюють податкову тематику. Журі очолює сам глава ДПА, а нагороди вручатимуть напередодні професійного свята «митарів» — 30 жовтня наступного року.

Кадуцей, як люб'язно роз'яснила прес-служба ДПА, — центральна частина офіційної емблеми державної податкової служби. Він являє собою жезл бога Меркурія — символ торгівлі, миру, достатку — і зображення зміїв, що символізують мудрість, примирення, врівноваженість.

Як тільки прочитала цю «розшифровку», просто впала у змагальний азіотаж. Здається, і я активно висвітлювала податкову діяльність. Ось вирізка про податківців, які «арештували» в Полтаві партію кримського вина, в результаті чого велика кількість п'яної волги «випарувалася» разом із тарою: бідоласний власник довелося шукати сліди «дегустатії» аж у далекому Страсбурзі. А це цілий цикл про податкову міліцію, яка доблесно — з автоматами в руках — знешкоджувала видавничу спілку «Такі справи».

Та, на жаль... І сама визнаю: небагатий творчий доробок і часові рамки не ті — не блищатиме мені позолота Кадуцея. Але знаю претендентів на «жезл бога Меркурія»: наприклад, донецький журналіст Володимир Бойко на «змійв оптом» потягне. Глибоко занурившись у податкову тематику, він відчує її на своїй, без перебільшення, шкірі. Зокрема, його нецензурно обляяли, вирвали з рук диктофона і побили податкові міліціонери в самому центрі Донецька (врівноваженість!).

Оцінів Володимир і міць кулаків одного з податкових начальників шахтарської столиці (примирення!). «Напад, — розповідає колега, — стався на очах великої кількості людей, зокрема редактора відділу однієї з донецьких газет. І спричинив те, що офіційною мовою називається «нанесенням тілесних ушкоджень», папірець, який у цей момент був у моїх руках і який викривав того пана у скоєнні кримінального злочину». А за спробу написати аналітичну статтю про корупцію в податковому війську Володимира Бойка взагалі заперотили за грати, ще й досі не повернули вилучені під час обшуку вдома папери (мудрість!). Перед ним не те що не вибачилися, а й досі відфутболоють скарги на постанову про порушення проти нього кримінальної справи. (Про це докладніше вже розповідали багато видань, в тому числі і «ГУ».) До речі, самому Бойкові прокуратура відмовила в порушенні кримінальної справи за фактом привселюдного побиття без жодної мотивації. Так само, до речі, слідчого, який незаконно відправив його у в'язницю, підвищили по службі. Як каже Володимир, «щоб інші донецькі журналісти робили правильні висновки». Хоча чому тільки донецькі? «Правильні висновки» мають зробити всі потенційні учасники всеукраїнського податкового конкурсу.

Ой, че душа, що й Володимир переможецем не стане: не доскочить він до Кадуцея. І навіть протекція экс-начальника податкових міліцейських загонів, а нині Генпрокурора не допоможе. Світить нам у кращому разі папка з «особистим контролем».

Але, на щастя, перелік учасників на нас не завершується. Є ще чудова телепрограма — «Казна держави» вона називається. Той самий «Вісник податкової служби» також у темі активний. А як нашкребти — ще кілька «символів бога Меркурія» з «сусальної» творчості явиться. Без сумніву, «жезл» ДПА не припадатиме порохом. Це вам не «облік ущемлених прав і свобод журналістів» у Генпрокуратурі країни.

... Було дві хороші новини. І всупереч анекдоту, обидві знов залишилися «одновимірними».

Людмила КОХАНЕЦЬ. ▼

Про це весілля згадують щороку

А ЯК У НИХ?

У німецькому місті Мюнхені, столиці Баварії, пройшло 170-те за рахунком всесвітнє свято пива.

Уперше свято пива в Мюнхені відбулося 12 жовтня 1810 року з нагоди одруження принца Баварії Людвіга I з принцесою Терезією фон Заксен-Хільбургхаузен. Воно відбувалося на величезному лузі, що потім назвали лугом Терезії й установили на ньому пам'ятну скульптуру тієї, котра згодом стала королевою Баварії.

З того часу так і повелося: щоосені наприкінці вересня і всю першу декаду жовтня проводити на Терезіїному лузі свято пива, що тепер у всьому світі знають, як «Октоберфест». Тільки двічі — коли відбувалися перша і друга світові війни — його не відзначали. Відома річ: не до того було.

Як же проходить це свято? Відразу зазначу, що все тут підпорядковане давній традиції і встановленому порядку дій. Починається все з грандіозної ходи головними вулицями Мюнхена, вздовж яких стоять більш як сто тисяч глядачів. А прямують по ву-

лицях делегації з усіх німецьких земель і ще з 40 країн світу, у тому числі з України, Австрії, Чехії, Швейцарії, Росії, країн Бенілюксу, Словенії, Скандинавії і навіть з далекої Канади... Кожна делегація — в національних костюмах і зі своїм оркестром.

Цього року серед демонстрантів були і перші особи Баварії — прем'єр-міністр землі Едмунд Штойбер і головний бургомістр Мюнхена Крістіан Уде. Вони їхали в старовинних критих колясках, прикрашених пишними осінніми квітами. Але в головного бургомістра міста є ще один, і дуже важливий, обов'язок. Коли вся ця кавалькада (а тривала хода без малого три години) нарешті досягла Терезіїного лугу, саме бургомістр виконав почесний обов'язок відкрити першу бочку з пивом. Цього року він упорався з завданням швидко: три удари дерев'яним молотом — і чопик вибито. Він випив і перший кухоль пива. Після чого гримнув уже зведений оркестр і почалася головна дія! Отоді усі, хто тільки спостерігав за ходою, стали повноправними учасниками свята. Слід також зазначити,

що Терезіїн луг тепер опинився в центрі міста. Але його ніхто і не думає забудовувати чи перепланувати: адже тут відбувається найголовніше свято року — «Октоберфест», а також різдвяний і весняний ярмарки. Але в день «Октоберфесту» лугом його назвати складно. 14 найбільших пивоварних компаній звели тут свої павільйони. Кожен — на дві тисячі місць. А ще — десятки кафе, малих і великих ресторанів і сільських домашніх кухонь.

Чесно кажучи, вільних місць у павільйоні «Шпатена» — смачного, золотого, прозорого пива — ми не знайшли. Вірніше, на перший погляд, цих вільних місць, здавалося, предосить. Але всі столи і столики були вже зарезервовані й чекали своїх гостей. Виявляється, тут існує система бронювання частини павільйонів на кожен день, визначена фірмою чи підприємством. Роботодавці пригоспають своїх співробітників. Частування традиційне (так званий маас) — літровий кухоль пива і половина курчати табака.

Але ми не занепали духом, а знайшли дуже зручні місця на веранді павільйону. Не встигли

сісти, як до нас підійшла огрядна офіціантка у вишитій пишній кофтині і широкий спідниці, у корсеті на шнурівці (традиційне баварське вбрання) — і за кілька хвилин перед нами вже стояло омріяне пиво. Чому я підкреслила, що офіціантка була огрядна і сильна? А річ у тім, що на це свято зазвичай запрошують для обслуговування відвідувачів саме таких, переважно, жінок, які можуть у двох руках приносити до десяти маасів пива, не розхлюпавши при цьому ні краплини. А це не багато — майже 20 кг ваги! При цьому вони ще жартують і сиплють примовками-приказками. Це вважається особливим шиком і своєрідним уособленням краси і сили баварської жінки.

Хоча, правду кажучи, мені це здається трохи жорстоким саме стосовно «слабкої статі». Але... У цьому «але» і криється відгадка цієї загадки: чому жінки щорічно витримують досить великий конкурс на право стати офіціанткою на «Октоберфесті»? Тільки на чайових вони заробляють за цей гарячий осінній сезон до п'яти і більше тисяч «євро». Кажуть, що потім можна цілий рік не

Фото автора.

працювати. А оскільки сюди приїжджають, в основному, дебели сільські молодиці (їх попередньо вчать, як і скільки можна приносити кухлів пива), то не здається, що в них бракує роботи в інші місяці року!

На Терезіїному лузі можна провести цілий день, не обов'язково вдаючись до нескінченних узливань, хоча є і такі аматори. Приходять сюди навіть з дітьми: численні атракціони, ігри, змагання, гойдалки, каруселі, запаморочливі американські гірки, таємничі лабіринти, від яких перехоплює подих, — усього не порахувати.

Хоча німці рахувати люблять. Цього року учасники свята випили майже 5 млн. літрів пива. Зазначу, ціна кожного кухля 6 євро 80 центів. З'їли 350 тисяч курчат табака, 60 тисяч свинячих ніжок, 100 волів, 230 тисяч пар мюнхенських сосисок і 2 млн. спеціальних солоних калачів. Але найголовніше — міська скарбниця тепер одержить 1 млрд. євро чистого прибутку, який не тільки окупить усі витрати, а й дасть змогу фінансувати деякі соціальні програми в місті.

Неля ГЛУЗОВА.
Мюнхен.

Не з корисливості...

Спікер парламенту Фінляндії і голова тамтешньої Соціал-демократичної партії Пааво Ліппонен хотів би стати президентом Європейського союзу. Звісно, якщо таку посаду буде запроваджено. Як заявив Ліппонен журналістам, прагнення президентства продиктоване насамперед бажанням допомогти малим націям бути почутими в Європі.

У НОМЕР

У кожного часу свої герої

Умістечку Лестене урочисто освячено цвинтар воїнів другої світової війни.

На цвинтарному монументі немає напису, що тут покояться останки солдатів і офіцерів 15-ї і 19-ї дивізій «Waffen SS». Коли в 1998 році розпочинали зведення меморіалу, передбачалося, що там ховатимуть воїнів усіх армій. Однак у Лестене поховано 908 латиських легіонерів гітлерівської армії, яких чи то силою, чи то з їхньої власної волі призвали в 40-х роках. З півтораста тисяч легіонерів загинула третина, у тому числі 14 тисяч — у Курляндському котлі поблизу Лестене.

Влада Латвії непослідовно ставиться до пам'яті загиблих і вшанування живих легіонерів. Були часи, коли в урочистих богослужіннях і маршах у центрі Риги брали участь глава держави, командувач збройних сил, міністри і парламентарії. Були часи, коли День пам'яті легіонерів виключили з списку офіційних пам'ятних дат, а їх самих під приводом ремонту пам'ятника Свободи умовили не проводити масових маніфестацій, що зазвичай супроводжувалися контрдемонстраціями прихильників антигітлерівської коаліції.

Нинішнього ж року церемонія освячення цвинтаря і меморіалу в Лестене пройшла пишно. Були присутні экс-президент Гунтіс Улманіс, виконавчий секретар Міноборони з інтеграції до НАТО бригадний генерал Раймонд Граубе, міністр культури Інгунна Рибене, парламентарії двох із чотирьох правлячих партій. Освячення провели священники лютеранської, католицької і баптистської церков. Вишикувалася почесна варта солдатів. Церемонію транслювали по державному ТБ та радіо.

Цікаво, що цього року в центрі Риги було відкрито пам'ятник Карлісу Улманісу, що влаштував у 1934-му антиконституційний переворот і фактично благословив прихід Червоної Армії. А на місці пам'ятника Леніну тимчасово встановлено макет пам'ятника Костянтину Чацькому, сину першого президента Латвії. Він знаменитий тим, що керував підпільною Центральною радою, котра в умовах німецької окупації ставила за мету відновлення незалежності Латвійської Республіки. Загинув він у німецькому концтаборі.

Цікаво, що люди, пам'ятники і меморіальні дошки яким відкривають нині в Латвії, за життя часом ворогували. Ворогують також прихильники і противники вшанування легіонерів.

Володимир СТРОЙ.

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

Днями у Києві відбувся Міжнародний культурологічний симпозіум «Українська ікона. Іконописне мистецтво діаспори», в якому взяли участь майже 20 художників і реставраторів, науковців і представників духовенства діаспори. Деякі з учасників симпозіуму вперше ступили на українську землю.

Представники діаспори зберігають лише невелику частку культурної спадщини українського народу, переважно твори сакрального мистецтва. Але ця частка надто вагома і цінна для нас, бо тут, на рідній землі, в роки атеїзму було знищено велику кількість унікальних пам'яток. Тож ікони, що збереглися в діаспорі, стали єдиною ланкою у розвитку сакрального мистецтва українського народу. Крім того, наші співвітчизники за кордоном створили свої студії та школи іконопису.

Відбувся симпозіум завдяки Мінкультури і МЗС, Державного комітету у справах релігій, Київського міського центру дозвілля та Київського національного економічного університету. Вітання учасникам заходу надіслав Президент України Леонід Кучма. А дарунком стала виставка в Українському домі давніх історичних ікон із збірки колекціонера Ігоря Понамарчука «Pater Noster», що зібрані в різних регіонах України і датовані XVI—XVIII століттями.

Протягом чотирьох днів учасники симпозіуму обмінювалися досвідом, дискутували про наукове значення, мистецьку цінність і богословський аспект ікон. Було організовано і кілька виставок. Зокрема — в галереї мистецтв Києво-Могилянської академії. Тут привертали увагу роботи

«Країна», незалежна від людей

Список визначних пам'яток Африки поповниться велетенським національним заповідником — найбільшим у світі.

На півдні Африки є невелика територія, що незабаром здобуде незалежність... від людей. ПАР, Зімбабве і Мозамбік вирішили з'єднати свої національні парки в одне ціле. «Якщо ми не будемо заважати тваринам, ті згодом займуть величезну територію, і вона стане першим національним парком такого масштабу, — вважає глава південноафриканського «зеленого» департаменту

Вільям ван Ріетговорит. — Від туристів тоді відбою не буде. Кому цікаво дивитися на голі вигорілі поля? А тут таке сафарі!» Сума в 70 мільйонів доларів не лякає творців проекту, адже перспективи великих доходів від туризму дуже привабливі. «У протоколі Африканського співтовариства розвитку є особлива стаття, у якій ідеться про виділення грошей на створення такого парку», — відзначив генеральний директор товариства захисту навколишнього середовища Зімбабве Хапенга Кабета. Він сподівається, що вільні кордони не зачеплять інтересів сусідніх країн, інакше створення такого великого парку може дорогого коштувати. Крім того, ініціатори розраховують підключити до проекту й інші африканські країни, повідомляє «Африкана».

Світлана ОСТАПА,
прес-секретар Української
всесвітньої
координаційної ради.

Шлях правильний, але тривалий

(Початок на 1-й стор.).

Україні потрібно зробити низку кроків: вступити до Світової організації торгівлі, отримати статус країни з ринковою економікою, провести переговори про створення зони вільної торгівлі і вже тоді — вести розмови про асоційоване членство. Якщо виходити з цього плану, то в найкращому разі вимагати асоціації України зможе років десь за п'ять—сім. Нагадаємо: раніше високопоставлені українські посадовці висловлювали чи то припущення, а чи й переконання, що такі переговори можуть розпоча-

тися вже на нинішньому саміті.

Зрозуміло, що продемонстрований Президентом у Ялті реалізм ніколи не зашкодить. Проте, очевидно, на майбутнє Києву слід ретельніше ставитися до власних заяв та планів, не наражаючися на скептицизм з боку партнерів. «Дата вступу України до ЄС залежатиме від терміну, який знадобиться Україні для того, щоб стати, з точки зору конституційної, законодавчої, країною, яку можна порівнювати з іншими європейськими країнами», — заявив італійський прем'єр Сільвіо Бер-

лусконі. Він наголосив, що коли «буде воля і здатність України виконати ті реформи, про які сказав Президент України, у той момент не буде жодних перешкод для того, щоб Україна стала членом ЄС». Чим не «сигнал»?

«Скільки нас можна тримати на порозі? Україна втимилася від цих очікувань», — наголошував нездовго до саміту перший заступник міністра закордонних справ з питань європейської інтеграції Олександр Чалий. В ухваленій за результатами ялтинських переговорів заяві про жодні перспективи ані повноправ-

ного, ані асоційованого членства не згадано. Йдеться про цілком конкретні речі, що мають стосунок до двостороннього співробітництва. Чи став саміт «розслаблюючим» для «втомленої» України засобом, сказати важко. Бо існує одна тенденція: для закордонної аудиторії наші державні мужі говорять одне, а для внутрішньої — геть інше. Отож, можливо, трохи згодом знову розпочнуться розмови про асоціацію, втому і відсутність чітких сигналів.

Анатолій
МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Йошка ФІШЕР: «Розширення ЄС — шанс для України»

Питання європейського майбутнього України були в центрі уваги під час переговорів Міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка і його німецького колеги Йошки Фішера. Про це повідомив глава українського зовнішньополітичного відомства під час прес-конференції. Майбутнє розширення Європейського союзу сприятиме продовженню всебічних демократичних реформ в Україні, переконаний Федеральний міністр закордонних справ Німеччини Йошка Фішер. «Завдяки розширенню ЄС на схід Україна одержить додатковий шанс, і його потрібно використовувати», — заявив Йошка Фішер у Києві під час прес-конференції після закінчення переговорів зі своїм українським колегою Костянтином Грищенком. До того ж глава МЗС Німеччини відзначив прогрес, що його досягла Україна на шляху реформ за останні три роки.

Гість також підкреслив важливість поглиблення україно-німецького культурного співробітництва. Дні німецької культури в Україні, церемонія відкриття яких відбулася у вівторок, Йошка Фішер вважає найзначнішою подією в двосторонніх відносинах за останні роки, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Нам потрібна НАТО. Їй потрібна наша стабільність

Наприкінці року до України приїде Генеральний секретар НАТО Джордж Робертсон. Про це повідомив заступник міністра закордонних справ України Ігор Харченко під час засідання Політичного комітету Парламентської асамблеї НАТО, що відбулося у стінах ВР. А на листопад, за словами Ігоря Харченка, заплановано засідання Політкомітету та політико-військового керівництва комітетів НАТО, на якому дадуть оцінку виконанню Україною плану дій «Україна—НАТО» за 2003 рік.

Україна сподівається, що оцінка буде позитивною, хоча, як зауважив під час прес-конференції голова Національного центру з питань євроатлантичної інтеграції Володимир Горбулін, імплементація Цільового плану продемонструвала його певну недосконалість. «План виконується, але непокоїть якість його виконання», — заявив Володимир Горбулін.

Під час засідання українська сторона не раз наголошувала, що зацікавлена, аби співробітництво

з НАТО перейшло в іншу площину — членство в цій організації. Проте, на думку голови підкомітету з питань Центральної та Східної Європи Політичного комітету ПА НАТО Маркуса Мекеля, розмова про членство сьогодні «нереалістична». «Україна є і буде дуже важливим партнером з точки зору стабільності в Європі», — заявив пан Мекель під час прес-конференції. — Ми вражені тим, що вже зроблено. Але очевидно, що попереду ще багато роботи. І найважливіша

навіть не військова частина, а забезпечення політичної стабільності, демократії, свободи слова, доступ під час президентської кампанії різних кандидатів до ЗМІ. І останнє, на чому хотів би наголосити, — економічний і соціальний розвиток. Це складні завдання». Але пан Мекель переконаний: Україна повинна з ними впоратися, якщо хоче стати членом таких організацій як НАТО і ЄС. І це в будь-якому разі потрібно самій Україні.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Київська дискусія страсбурзьку перевершила

Прес-конференція постійної делегації Верховної Ради в Парламентській асамблеї Ради Європи пройшла у формі гострої дискусії між самими членами делегації. Суперечка стосувалася результатів обговорення асамблеєю питання виконання Україною обов'язків і зобов'язань члена РЄ. Київські дебати, слід зазначити, були тривалішими й однозначно пристрастнішими, ніж страсбурзькі.

З'ясувалося, зокрема, що на восьмому році членства України в Раді Європи навіть члени делегації ВР не мають єдиної думки, що ж вважати членськими обов'язками і зобов'язаннями. А відтак — які повноваження має моніторинговий документ ПАРЕ? Дивно, адже вичерпну й недвозначну відповідь на ці запитання дають три невеликі за обсягом документи: Статут Ради Європи, Висновок 190 ПАРЕ (1995 року), яким асамблея санкціонувала вступ нашої держави до РЄ, і Резолюція ПАРЕ 1115 (1997 року), що нею було засновано Комітет з моніторингу і детально виписано його повноваження. Втім, слово самим учасникам прес-конференції.

Борис ОЛІЙНИК (глава делегації Верховної Ради):

— Мене дивує той запит, з яким деякі досвідчені законники й пред-

ставники владних поверхів заламували й заламують руки з приводу незняття з нас моніторингу. Подается це як упередженість, ледве не як національна трагедія. Я відкидаю ці та інші «викиди породи» і запевняю вас: слухання пройшли в доброзичливій, уважливій атмосфері. І доповідачі, й усі промовці відзначали безсумнівний поступ України у виконанні своїх зобов'язань і обов'язків. І якщо більшість із них проголосували за продовження процедури моніторингу, то в цьому немає нічого дивного й виняткового: як не крути, а всі взяті на себе зобов'язання ми недовиконали. І за формою, і за змістом.

Анатолій РАХАНСЬКИЙ (заступник глави делегації):

— Мені здається, що настав час для зняття моніторингу. Чому? Бо ми бачимо, що з інших країн також знімався моніто-

ринг в умовах невиконання тих чи інших зобов'язань... А наші доповідачі сьогодні розглядають питання, які навіть не входять до кола зобов'язань. Мені здається, що вони хочуть залишитися довічно доповідачами — як наші, на жаль, судді, обрані довічно. З суддями, обраними довічно, ми вже маємо проблеми. Пані Вольвенд каже, що має намір співробітничати з Україною з упровадження стандартів Ради Європи. Довго доведеться їй співробітничати! Бо, думаю, не в усіх країнах вони впроваджені. Та й нема, мабуть, такої країни.

Сергій ГОЛОВАТИЙ (член моніторингового комітету ПАРЕ):

— Мені соромно, що над Україною досі висить моніторинг. Що було вже сім доповідей моніторингового комітету. Але хіба це їм потрібно? Ні, це мені потрібно, бо я хочу жити тут за європейськими стандартами, за нормами Європейської конвенції з прав людини. А якщо сьогодні немає кримінально-процесуального кодексу, який би гарантував мені захищеність і доступ до адвоката, коли на мене накладуть на-

ручники і посадять на три роки лише за те, що я ходив на демонстрацію, — вибачте, кому це потрібно? Коли українська влада навчиться розуміти, що саме вона обіцяла Раді Європи і що треба людям?

А ще під час прес-конференції стався показовий випадок. Коли слово взяв Сергій Головатий (він належить до фракції Блоку Юлії Тимошенко), один з тележурналістів наказав своєму оператору його не записувати. Головатий це почув і у звичній для нього емоційній манері нагадав один з підпунктів ухваленної ПАРЕ резолюції, де згадується «брак доступу для опозиційних політичних сил, представлених у парламенті, до електронних ЗМІ, особливо тих, що контролюються державою». До речі, у вечірніх новинах загальнонаціонального державного телеканалу було оприлюднено лише одну точку зору на ситуацію, що склалася довкола процедури моніторингу з боку ПАРЕ, — члена делегації, який належить до парламентської більшості.

Анатолій
МАРЦИНОВСЬКИЙ.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

Наші моряки не визнають себе винними

Суд в Іраку почав розгляд справи двох громадян України — капітана танкера «Навстар-1» Миколи Мазуренка та його помічника Івана Соценка, обвинувачених у контрабанді 3,5 тисячі тонн дизельного палива з Іраку.

Залежно від того, яку ступінь тяжкості покладе суд на наших моряків, їм загрожує від п'яти років позбавлення волі до довічного ув'язнення.

Однак, як передає радіо «Свобода», українські моряки під час судового засідання заявили, що не визнають себе винними. Вони лише виконували замовлення власника судна — жителя Іраку, який мешкає в Дубаї (ОАЕ). Капітан повідомив, що йому від імені хазіяна судна зателефонував якийсь Мустафа і звелів купити дизпаливо з рибальських суден у відкритому морі. Капітан також заявив, що не знайшов у цьому розпорядженні нічого незвичайного.

Цікаво, що інші члени екіпажу не притягуються до відповідальності. Судова влада Іраку повірила, що вони могли й не знати про те, що дизпаливо контрабандне. Разом з тим поінформованість керівництва екіпажу під сумнів чомусь не ставиться, хоча капітан і його помічник наполягають, що всі папери на вантаж були в порядку.

Нинішнє слухання, мабуть, найгучніше з часів встановлення в Іраку нової влади. Можна навіть сказати, що суд показовий: у такий спосіб нова іракська влада демонструє, як потрібно боротися з розбазарюванням народного майна. Щодня з півдня країни нелегально вивозиться майже 2,5 тисячі тонн нафтопродуктів.

Наступне судове засідання відбудеться 13 жовтня.

■ Москва

Поговорити й почути одне одного

21—22 жовтня до Києва прибуде делегація Ради Федерації. Таке рішення було прийнято цього тижня під час засідання Ради палати. Сенатори візьмуть участь у черговому засіданні Міжпарламентської комісії зі співробітництва Федеральних Зборів РФ та Верховної Ради України, а також у парламентських слуханнях на тему «Україно-російські відносини: сучасний стан і перспективи», повідомляє РІОН. Ру.

■ Вашингтон

«Куряча» проблема більше не перешкода

З початку наступного року Україна і США мають намір перейти до конкретної роботи над двостороннім протоколом про доступ на ринки товарів і послуг з паралельним рішенням питання щодо надання Україні статусу країни з ринковою економікою. «Ми домовилися, що найближчим часом розглянемо питання про визнання України країною з ринковою економікою і про підписання спільного протоколу стосовно СОТ», — повідомив журналістів Прем'єр-міністр України Віктор Янукович по закінченні переговорів з віце-президентом США Річардом Чейні. Після переговорів перший заступник міністра закордонних справ України Володимир Єльченко підкреслив, що «проблемним питанням» у цій сфері була заборона на ввезення в Україну американського курячого м'яса. «Нині це питання знято. Р. Чейні запевнив, що США не створюватимуть якихось додаткових перешкод і не висуватимуть додаткових умов», — сказав він. Водночас американська сторона відзначила існування «певних прогалин в українському законодавстві, що заважають визнанню України країною з ринковою економікою».

Крім того, за результатами зустрічі стало відомо, що США підтримують намір України власними силами відбудувати аеропорт в іракському місті Ель-Кут і сприятимуть нашій державі в реалізації європейського напрямку нафтопроводу «Одеса—Броди».

ФОТОФАКТ

Арнольд Шварценеггер став губернатором Каліфорнії. Офіційні результати виборів ще не оголошено, однак колишній губернатор Каліфорнії демократ Грей Девіс уже визнав поразку на виборах і привітав Шварценеггера з перемогою.

Фото Рейтер

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

► Корисна площа

Зупинись, зачарування!

«Люди украсят вами свой праздник лишь на несколько дней...», — голосив над білими трояндами культовий співак підлітків 80-х Юра Шатунов. А фахівці ж бо давно знають, як продовжити короткий термін квіткової пишноти. Зрізані рослини швидко в'януть, бо втрачають вологу з тканин листя, стебел і пелюстків. Дуже важливий для їх збереження правильний зріз. На жаль, цей процес ми проконтролювати не можемо, адже квіти потрапляють до наших рук уже зрізаними. Та дещо й у наших силах.

Зніміть зайві листочки на стеблі, залишаючи не більше трьох. Це не тільки зменшить випаровування вологи, а й підкреслить красу ліній рослини.

Перед складанням композиції треба «напоїти» рослини, зануривши їх цілком (аж до квіток) у воду. Накрийте папером і помістіть у прохолодне місце на кілька годин. Кінці стебел обрізайте на кілька сантиметрів, інакше до мертвої частини стебла вода не надходитиме.

Обрізайте стебла зануреними у воду і тільки навскіс, що збільшує поверхню живлення. М'які стебла зрізайте гострим ножем (ножиці мнуть стебло), а голі стебла треба зрізати по вузлу (не по порожній частині).

Кінці стебел надріжте уздовж. Не торкайтесь зрізу руками.

Деякі рослини під час зрізання виділяють молочний сік — латекс, який заклеює провідні судини. Щоб уникнути цього, розщепіть кінці стебел і припечіть у полум'ї свічки протягом десяти секунд або опустіть на кілька секунд у майже киплячу воду.

Вибираючи місце для букета, не забувайте також, що квіти не люблять протягів (про це знав навіть Маленький принц). У дуже сонячних приміщеннях вони також почуваються незатишно.

Ю. П.

Не клич уночі на допомогу — сусідів розбудиш

► **Пристрасті за зачиненими дверима**

Один мудрець сказав, що сусіди — це ті люди, з якими потрібно зустрічатися лише на сходовій площаді. Не можна погодитися з цим висловлюванням цілком. Адже трапляється, що у важку хвилину допомагає не хто-небудь, а саме сусід. А іноді людина, котра живе з вами за стіною, стає винуватцем трагедії, що розігралася. І добре, якщо все обходиться без жертв...

Це трапилося ввечері...

У одному блоці було чотири квартири. У першій — жила самотня бабуса, котра майже не виходила зі своєї кімнатки. Щоранку доглядальниця приносила їй продукти, готувала і прибирала в квартирі. Другу квартиру наймав молодий чоловік. Через постійні відрядження сусіди і його бачили рідко. Третя квартира належала сімейній парі. Чоловіку і жінці було майже по сорок років. Одружилися вони досить давно, але народити дитину так і не зважилися. В останній квартирі жила жінка з 11-річною донькою. Батько залишив родину, коли дівчинка тільки народилася, і за всі ці 11 років так жодного разу і не зателефонував. Сусіди між собою практично не спілкувалися. Іноді, зустрівшись біля ліфта, могли кинути один одному мляве «здрасуйте», і розійтися по своїх квартирах.

Якось у Ніні Петрівни (мама 11-річної дівчинки) зламався на кухні кран. Звичайна побутова ситуація. Був би чоловік, відремонтував за лічені хвилини. А так довелося бігти по допомогу до сусідів. Удома виявився тільки сорокарічний Микола Павлович, який одразу погодився допомогти приборкати неслухняний кран. Чоловік і жінка розговорилися і Ніна Петрівна по-сусідськи запросила Миколу Павловича з дружиною в гості. Так і почалася дружба між сусідами.

Ганна Василівна (дружина Миколи Павловича) стала частим гостем у квартирі Ніни Петрівни. Не один вечір, сидячи на кухні, скаржилася на роботу, на чоловіка, обурювалася витівками співробітників. А потім, після візитів дружини, і сам Микола Павлович зачастив. Спершу під приводом позичити то чай, то цукор, а з часом і

просто «провідати». Щоправда, провідувати приходив він не подарку квартири, а її 11-річну доньку Настю. Приїжджав нібито додому на обід, а по дорозі заходив до дівчинки, яка в цей час поверталася зі школи. Читав їй книги, грав з нею в комп'ютерні ігри й у ролях розповідав яку-небудь забавну історію.

Того дня Ніна Петрівна поверталася з роботи рано: вони з Настунею хотіли поїхати на ринок по хом'ячка. І вже біля ліфта почула крик. Вбігши до квартири, вона побачила напівроздягненого сусіда, котрий намагався повалити на ліжко її доньку.

...Миколу Павловича К. засудили до позбавлення волі за спробу зґвалтування на максимальний термін — 8 років.

По-сусідськи

Анатолія Максимовича й Андрія бачили разом досить часто. За віком вони не були схожі на товаришів, однак 70-річний дід і 30-літній молодик дуже швидко стали товаришами по чарці. Андрій іноді щось розвантажував, Анатолій Максимович одержував пристойну пенсію, тож гроші на випивку завжди були.

Якось пенсіонер поїхав у село до свого брата: той і продуктів дасть, і самогоном почаствує. Андрій же залишився в квартирі старого за сторожа. Дві пляшки горілки, приховані про запас, чоловік випив ще першого дня. А потім вирішив перевірити, можливо, щось ще залишилося. Алкоголю в квартирі не було, зате він знайшов бойові медалі Анатолія Максимовича. І Андрій, не довго думаючи, їх продав.

Коли повернувся господар, його горілочний брат мирно посапував у кімнаті на підлозі. Оглянувши квартиру, пенсіонер

одразу виявив пропажу. Анатолій Максимович зі злості кілька разів вдарив Андрія милицею по голові, сподіваючись розбудити його. А коли зі скроні пішла кров, сам викликав міліцію...

Чаклунська помста

Чому Наталя Сергіївна не злюбила Віку, дотепер незрозуміло. Наталя Сергіївна жила без чоловіка разом з 30-річною донькою. А Віка не так давно переїхала в цей будинок із чоловіком і маленькою дитиною. Чи то жіноча заздрість, чи то старечий маразм, але нові сусіди постійно чинили підступи молодій родині. Не раз Наталя Сергіївна обзивала Віку відьмою, не раз скаржилася в міліцію, начебто молода жінка підсипає їй під килимок землю. Писала також листи про те, що Віка б'є свою дитину і знущається з неї. Але на її скарги не реагували, її листи і доноси не розглядали. Видно було, що бабуся трохи «не в собі», тому серйозно її погрози не сприймали. І тоді пенсіонерка вирішила самостійно провчити «кривдницю».

Віка поверталася з дитиною з дитячого садка. Уже підійшла до дверей, як раптом із своєї квартири вискочила Наталя Сергіїв-

на з качалкою в руках. Віка не встигла опам'ятатися, як розлютована жінка накинулася на неї. На крики про допомогу ніхто із сусідів не відгукнувся. Пробігши з дитиною на руках два поверхи, вона нарешті змогла викликати міліцію.

Цікаво, що в пояснювальній записці пенсіонерка заперечувала геть усе: і качалку, і побої. Навіть спробувала перевернути те, що сталося, з ніг на голову, мовляв, це Віка на неї накинулася.

Оглянувши дитину, лікарі встановили, що у неї легкий переляк. А Віка постраждала більше: перелом пальця, струс мозку, тілесні ушкодження. Більш як місяць вона перебувала на лікарняному, а потім збрала речі і поки що тимчасово переїхала до батьків.

Як повідомив заступник начальника Святошинського РУ ГУ МВС у місті Києві Микола ГЕЛЕВЕР, нині порушено кримінальну справу за статтею 122 ч. 1 Кримінального кодексу України. Що чекає на порушницю — покаже слідство.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.

Р. S. Усі імена і деякі деталі в матеріалі змінено з етичних міркувань.

Коментує заступник начальника Центру громадських зв'язків МВС України Геннадій ГРЕБНЬОВ:

— Останні два випадки, про які йдеться в матеріалі, це — злочини, скоєні на побутовому ґрунті. Вони становлять приблизно чверть від усіх убивств. Попри, здавалося б, банальні мотиви — негаразди в родинних стосунках, ревності, проблеми у взаєминах із сусідами тощо — розкрити такі злочини не завжди просто. Нерідко вони вирізняються й неабиякою жорстокістю. Часто поштовхом до їх скоєння є надмірне вживання оковитої. Хоча, безперечно, важко збагнути, що людина може позбавити життя свого близького, родича, товариша чи сусіда, наприклад, за пляшку горілки, кілька гривень чи якісь забобони. Зазначимо, що такі злочини характерні й для інших держав пострадянського простору. Коріння цього — в недостатньому правовому вихованні, правовій культурі суспільства, профілактиці злочинності. Щоправда, з ухваленням два роки тому Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» ситуація з профілактику побутових злочинів поліпшується. Наразі зберігається тенденція до зменшення їх кількості. В структурі МВС України профілактичну роботу проводять дільничні інспектори.

Щодо першого випадку, про який розповідає авторка матеріалу, додамо, що злочинець отримав досить суворе покарання. А всім відомо, як у місцях позбавлення волі ставляться до людей, засуджених за такими статтями Кримінального кодексу...

► **Наша пошта**

Шанс на порятунок

Якось на вулиці звернула увагу на худеньку, маленьку дівчину. Вона стояла посеред дороги і плакала. А коли я до неї підійшла, дівча розповіло мені свою гірку історію.

Виявляється, Мирославі 26 років. Вона приїхала до нашого міста з Івано-Франківщини. Коли була ще зовсім маленька, помер батько, а згодом її покинула й мама. Якийсь час Мирослава жила у чужій бабусі, та стара продавала хату, і дівчина опинилася на вулиці. Потім влаштувалася на роботу в цех. Дуже зручно було — адже Мирослава могла там і жити. Та неначе цілий світ змовився проти нещасної: цех закрили, і Мирослава знову почала шукати місця на вулиці.

От уже місяць, як вона живе на вокзалі. Каже, дуже холодно і немає чого їсти. Згадує, як колись ночувала на скиртах сіна: «Там було тепло, а у садку я рвала яблука. Вони мене рятували, адже більше їстівного нічого не було...»

Мирослава намагалася влаштуватися на ферму. Та голова одного сільського господарства Хмельниччини відмовив їй. Пояснив тим, що на фермі нема де жити. Цю дівчину всі відштовхують, як прокажену, а вона ж лише намагається вижити. Мирослава нікого не звинувачує у своєму горі. Їй лише хочеться, щоб хтось подарував шанс на порятунок.

Марія ПАВЛЯК.
Хмельницький.

Кому коли судилося...

Школа виживання

Алла Ставінчук із села Радів Млинівського району, народивши чотирьох дітей поспіль, може реально претендувати на неофіційний статус наймолодшої мами і водночас наймолодшої потенційної тещі в Україні. Адже їй всього-на-всього вісімнадцять років.

Алла відверто розповідає про своє життя. Єдине, що заважає нашій розмові, — «забіячка» (так у селі називають коління кабана). Аллин чоловік Богдан затіяв саме цю оказію, і дружина час від часу змушена йому підсобляти. Щоправда, слово «кабан» у даному разі — перебільшення, бо у тварині кілограмів п'ятдесят живої ваги, не більше. Але сім'я змушена зробити «забіячку» — їсти ж щось треба. Тим паче, старша дівтора шкварочку полюбляє не менше, ніж шоколадку.

Отож, про дівтору. Найстарший Надійці минуло три роки. Середульша Таня — на рік молодша. А найменший Риті немає ще й року. На жаль, їхнього братика, Аллиного первістка, не вдалося вберегти від біди: прожив хлопчик лише місяць.

— Ви ще Богданові не одного

спадкоємця народите, було б бажання, — втішаю Аллу.

— Е-е, ні! Досить, — каже жінка у відповідь. — І без того «стар-тонули», як ніхто інший... Треба трохи «пригальмувати».

Старт спільного сімейного життя у Ставінчуків справді незвичний. Особливо для Алли, бо Богдан на той час уже цілком «дозрів» для одруження (від дружини він старший на сім років). Відслужив в армії. Влаштувався на роботу. До того ж і родина почала надокучати: не тягни, мовляв, хлопче, із жениханням довго, бо всіх дівчат у селі порозбирають.

— Своїх порозбирають, із чужою одружуся, — жартував парубок. А потім, хоч як прикро, і по-жартувати не стало з ким — один за одним помирали бабуся, батьки, брат. У хаті запанувала пустка. Обізватися нема до кого — хіба

що до кота. І питання про те, щоб привести у дім дружину, вже стало нагальною життєвою потребою.

В Алли доля склалася по-іншому. Через запальний характер вона залишилася колу. Нині усвідомлює, що вчинила неправильно, але тоді вважала, що «повстала» проти несправедливості.

Тим часом, за іронією долі, Аллу та Богдана запрошують на одну гостину в Радові. У гостях як у гостях — повеселилися, поспілкувалися. Богданові, як сам стверджує, дівчина сподобалася з першого погляду. Алла відповіла взаємніс-

тю... Рішення про заміжжя родина нареченої сприйняла у штики: мовляв, малолітня. Особливо обурювалась

Алина мати, котра сама спробувала, що таке раннє заміжжя. Те, що донька не послухала матір, і тепер деяким чином позначилося на їхніх стосунках. Мати рідко навідується з Дубнівського району в Радів. Алла ще рідше приїздить у рідне село. Але не через образи, а через постійні щоденні клопоти, яких у сім'ї Ставінчуків ой як багато.

Хоч як прикро, нещодавно до них додався ще один — Алла зламала руку. І все ж примудряється навіть за таких обставин доглядати дівтору. Права рука в гіпсі — колихала і пригортала до грудей лівою.

Ставінчуки бідові. Старенька хатина постійно потребує ремонту. Грошей на це немає, бо єдине джерело доходів — допомога на дітей, якої вистачає хіба

що на хліб. А до хліба самим треба старатися. Ось ці старання Алла та Богдан вкладають у город — є картопля, борошно, цукор. Втім, Богдан сподівається, що невдовзі трапиться якась хороша робота, буде стабільний заріботок, від чого й заживеться заможніше. Принаймні, йому дуже хочеться одягнути у щось модненьке дітей і купити фірмові зимові чобітки для дружини, про які вона давно мріє.

Водночас молоде подружжя завдячує багатом односельцям, родичам за підтримку. Алла ще перебувала у пологовому будинку, а для немовляти добрий люд уже приносив зі своїх «вирослих» дітей хто плаття, хто курточку. Старші жінки радили юній мамі, як сповивати, як харчувати донечок. А основні клопоти, звичайно ж, лягли на її тендітні плечі. Сама, по суті, дитина, вона по-дорослому дивиться на життя, створює у своїй уяві та бутті зовсім інший світ, ніж її однолітки.

Евген ЦИМБАЛЮК.

Млинів
Рівненської області.

Яке ж смачне те яблуко розбрату!

Весільні історії

Вони зустрілися, коли літо сонячними барвами увійшло у стародавній Богуслав. Саме під його золотими променями зародилося кохання Яни та Олега Руленків. Тоді ще 16-річна дівчина не могла збагнути, що саме з цим мужнім 20-річним юнаком через два роки вона піде під вінець...

Час невпинно минав, а весілля все відкладалося. Однак не тому, що в майбутнього подружжя виникали якісь сумніви. Просто романтичний Олег майже півроку чекав черги у програмі «Все для тебе», щоб освідчитися у коханні та запропонувати руку і серце своїй коханій під улюблену пісню Віктора Павлика «Яна» на всю Україну. Та щоразу в останню хвилину ефір відкладали. Тоді Олег вирішив не чекати.

І ось осіннього сонячного дня стоять щасливі молодята на весільному рушникові. Батьки, друзі, вся родина прийшли привітати молодят із найщасливішим днем у їхньому житті. Обмін обручками, шампанське, перший подружній поцілунок і, за доброю традицією, багате застілля.

Перше, що зробили молодята — з'їли те гірке та до болю смачне яблуко розбрату, яке колись за біблійною легендою скуштувала Єва, — щоб з першого дня його присмак назавжди лишив цю родину.

Вигадкам і витівкам на весіллі не було кін-

ця. А наступного дня наряджені цигани обходили родичів, «кralи» курей, гусей, борошно, посуд на нове господарство. На візок із соломою та камінням сажали батьків. І з піснями, танцями, різними вигадками возили містом й вивертали у річку. Музики не змовкали протягом трьох днів...

Відгуляла Богуславщина весілля, розійшлися гості, а молода пара закладає фундамент сімейного щастя. Тож нехай ці сходинки з кожним днем міцнішають, а подружнє життя приносить лише щастя та посмішку на вуста. У добру путь!

Наталія ХОМЕНКО.

На знімку: молодята Олег та Яна кушують яблуко розбрату.

Фото автора.

Деревам теж до вподоби влягатися

У саду чи на городі

Ви помічали на стовбурах дерев глибокі тріщини? Це результат перепадів температури: деревина вдень на сонці сильно нагрівається, а вночі промерзає. Тріщини не завжди заростають, часто дерева гинуть. Щоб уберегти

сад від пошкоджень, слід готувати його до зимівлі заздалегідь. Стовбури та основу скелетних гілок необхідно густо побілити вапном.

Розведіть у відрі два кілограми свіжогоашеного вапна, додайте півкілограма завчасно розведеного у воді залізного купоросу, двісті грамів борошняного клейстеру і по півкілограма глини та коров'яку. Така суміш убезпечить ваші дерева від промерзання і тріщин. А восени вони віддячать добрим урожаєм.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Жіночий стиль

Залишилося зовсім небагато часу до осіннього бенефісу українських дизайнерів. І всі столичні модники — у нетерплячому очікуванні тижня прет-а-порте «Сезони моди», що відбудеться в останній тиждень жовтня. А поки що привидімося до витворів дизайнерського мистецтва у наших сусідів, адже цікаво, що пропонують своїм клієнтам, наприклад, російські дизайнери. Ще й можливість унікальна випала — свою нову колекцію «Дивертисмент» представив у Києві відомий модельєр В'ячеслав Зайцев. Власне, ні епітетів, ні коментарів до його моделей вишукувати не потрібно. Досить прочитувати «автора» всієї цієї пишноти — В'ячеслава Михайловича:

«Класика — це абетка гарного сма-

ку. Це основа основ, господа для більшості, що дарує відчуття комфортності і захищеності. Останні роки основна тенденція у світі моди — повернення до стану спокою, збалансованості. Люди стомилися від буфонади, агресії, абсурду та несмаку. Ніколи не стануть затребуваними і модними дисгармонія чи вульгарність. Природа, як утілення гармонії, тягнє до досконалості. І людина не має права відставати!» (На подіумі в цей час дефілювали моделі в приталених пошанелівських лаконічних костюмах, сукнях і пальтах).

«Аксесуари — чудове доповнення до класичного одягу. Яскраві і самобутні, вони роблять його вишуканим, різномановим, розставляють особливі акценти в образі жінки. Вони створюють навколо неї той ореол тасмичності, без якого вона просто нецікава. До речі, саме через втрату тасмичності сучасні шлюби такі швидкоплинні!» (На подіумі: немов дивовижні квіти і райські птахи, прикрашають плечі моделей шарфи, хустки і незвичайного крою коміри. А ще дизайнер рекомендує дамам звернути увагу на крислаті капелюхи і шалі, а кавалерам — на високі «котелки» і шовкові шийні хустки).

«Колір. Присвятивши кілька десятиріч роботі над формою, я фактично зосередився на кольорі. У колекції багато факклорних елементів: багатошарові кльошо-

Невідоме про знаменитого модельєра

- Часто буває в Парижі, але живе в Підмосков'ї, де побудував садибу-музей.
- З дитинства боїться тиші і темряви. Позбавлений розуміння техніки.
- Давнє захоплення — фотографія. Недавнє — живопис. Збирається відкрити картинну

галерею. Провів шість виставок власних робіт у США. Свої картини називає «живописом снів і астральних відчуттів».

- Його кумири у світі моди — Шанель, Гальяно і Готье.
- Син Єгор — письменник, поет, художник, надзвичайно обдарована людина, якій, за словами Зайцева, «просто не пощастило з батьком».

Юлія ПОТАПЕНКО.

На знімках: моделі з колекції В'ячеслава Зайцева.

Фото УНІАН.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».
ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
09.05 Клуб «Суперкниги».
09.25 Крок до зірок.
09.55, 14.50, 18.20, 21.50
Погода.

10.00 Дитяча лінія.
10.15 Нова армія.
10.45 Територія безпеки.
11.00 Музичні новини.
11.20 Модна лінія.
11.45 Здоров'я.
12.10 Аеросалон.
12.25 «Сільський час» з К.
Вороненко.
13.10 Школа академіка
П.Саблука.
13.25 Для тих, хто вдома.
13.40 Дорогами України.
Харків.

14.00 Мультфільм на
замовлення.
14.30 Знак Благодаті.
15.00 Новини.
15.10 Перехрестя.
15.35 Аудієнція. Президент
Македонії Борис
Трайковський.
16.05 Діловий світ. Тиждень.
16.30 Футбол. Чемпіонат
України. «Дніпро»
(Дніпропетровськ) —
«Арсенал» (Київ).

18.30 Бінго Бум Лото.
19.00 Новини.
19.05 Телемарафон «Тарасова
церква».
20.05 Футбол. Ліга чемпіонів.
Тижневий огляд.
20.40 Вечірня казка.
20.55 Лотерея «Кено».
21.00 «Вісті тижня» з М.
Канішевським.

22.00 Спортклуб.
22.45 Служба розшуку дітей.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

**ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
(НІЧНИЙ КАНАЛ)**

01.20 Худ. фільм «Дитина до
листопада».
02.50 Мюзик-бокс.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Авторський проект О.
Марченко «Імена».
10.50 Телефортуна.
11.30 Хай щастить.

КДРТРК

12.00 Запитай у влади.
12.35 Люди і долі.
13.00 Лікар Роман Довженко
рекомендує.
13.05 Чари тільки
починаються.
13.25 Новобудова.
13.35 Світ авіації і туризму.
Новини.
13.45 Шлях до успіху.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Бокс по-справжньому.
Александро Гарсія — Роші
Велс.
08.00 Прихована камера.
09.00 Лото-забава.
14.00 Дісней. Мультсеріал
«Міккі Маус та його
друзі».
14.30 Дісней. Мультсеріал
«101 далматинець».
15.00 Що? Де? Коли?
16.35 «Імперія кіно»
представляє. Худ. фільм
«Нікуди тікати».
18.25 Аншлаг, аншлаг.
19.30 ТСН. Епіцентр.

20.15 «Імперія кіно»
представляє. Худ. фільм
«Без обличчя».
23.00 Бокс по-справжньому.
Александро Гарсія — Роші
Велс.
00.05 Худ. фільм
«Сільверадо».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Погода.
06.05 Худ. фільм «Невістка».
07.20 Мультфільм.
07.50 Мультфільм «Астерікс і
Клеопатра».
09.10 Академія сміху.
09.50 Прокинься і співай.
10.45 Караоке на майдані.
11.25 Все для тебе.
11.55 Мелорама.
12.30 LG-Еврика.
13.30 ВВС. «Жива природа».
14.35 КВН-2003. Вища ліга.
17.00 Худ.фільм «Римські
канікули».
19.15 Шанс.
20.00 Подорожці тижня.
20.50 Худ.фільм «Небо. Літак.
Дівчина».
22.40 Худ.фільм «Вікно у
двір».
00.50 Худ.фільм «Поговори з
нею».
02.55 Худ.фільм «Пан
Тадеуш».

ІСТV

05.15 Худ. фільм «Острів
Блакитних Дельфінів».
06.55 Серіал «Найтмен».
07.50 Мультсеріал «Капітан
Сіміан».
08.15 Мультсеріал
«Харрікени».
08.40 Серіал «Найгірша
відьма».
09.10 Худ. фільм «Подорож з
Єдинорогом». Частина 2.
10.55 Коронна страва.
11.25 Квартирне питання.
12.00 Галопом по європах.
12.45 Факти. День.
13.00 Серіал «Найтмен».
14.00 Худ. фільм «Гонщик».
16.20 Худ. фільм «Звільнити
Віллі-3».
18.00 Докладно з
Д.Кисельовим.
18.45 Факти. Підсумок дня.
19.05 Худ. фільм «Тільки
найсильніші».
21.00 Худ. фільм «Лють».
22.50 Автопарк. Парк
автомобільного періоду.
23.25 Спортпрогноз.
23.30 Худ. фільм
«Головоломка».
01.20 Худ. фільм «Нові
пригоди янкі при дворі
короля Артура».

Мал. Миколи КАПУСТИ.

03.35 Худ. фільм «Звільнити
Віллі-3».

СТБ

06.40 Худ. фільм «Тесс».
09.40 Ні пуху ні пера.
10.00 На перший погляд.
«Стамбул».
10.30 Худ.фільм
«Перетворювач часу».
12.25 Дім.
13.25 Худ.фільм «Король
повітря: ліга чемпіонів».
15.05 Колія.
15.25 X-Пансія.
15.50 Італійський футбол.
Серія «А». «Рома» —
«Парма».
18.00 Автостиль.
18.20 Худ.фільм
«Джентльмени надають
перевагу блондинкам».
20.10 Худ.фільм «Підкорювачі
гір».
20.40 Бізнес-студія.
21.20 Італійський футбол.
Серія «А». «Мілан» —
«Лацио».
23.30 Дім.
00.30 Україна енергетична.
01.00 Худ. фільм «Цар Едип».
02.55 Італійський футбол.
Серія «А». «Рома» —
«Парма».

НОВИЙ КАНАЛ

07.50 Церква Христова.
08.10 Мультсеріал «Картуш —
вуличний принц».
08.35 Мультсеріал «Том і
Джеррі».
09.00 Мультсеріал «Скубі Ду,
де ти?».
09.30 Мультсеріал «Маска-2».
10.00 «3х4». Найкумедніше
домашнє відео.
10.35 Мультфільм «Бременські
музиканти».
11.05 Худ.фільм «Віднесені
вітром».
15.20 Худ.фільм «Ракетник».
17.20 Серіал «Агент
національної безпеки».
18.30 Спецрепортер.
19.00 Худ.фільм «Хто
підставив кролика
Роджера?».
21.00 Худ.фільм «Детектив
Шафт».
23.00 Гол!
00.15 Худ.фільм «Поклик».

**ПЕРШИЙ КАНАЛ.
ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА**

07.00, 09.00, 11.00 Новини (із
субтитрами).
07.20 Серіал «Ставка більша
за життя».
09.20 Мультфільм.
09.40 Дог-шоу.

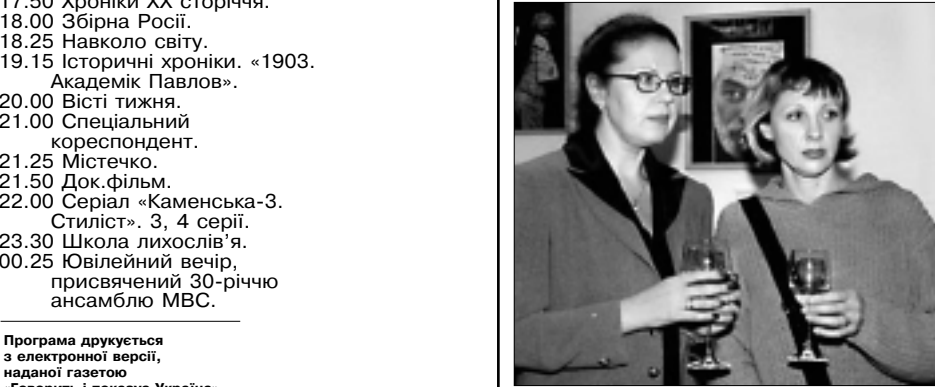
10.20 Комедійний коктейль.
11.10 Непутні нотатки.
11.30 Доки всі вдома.
12.10 Розумниці і розумники.
12.50 У світі тварин.
13.30 Дачники.
14.20 Якщо завтра на Марс.
14.50 Сміхопанорама.
15.30 Худ.фільм «Роль».
17.00 Часи.
18.10 КВН-2003. Прем'єр-ліга.
20.00 Час.
20.50 Ювілейний вечір «Той
самий Захаров».
22.40 Худ.фільм «Формула
любові».
00.20 Реальна музика.

РТР

05.00 Худ.фільм «Пригоди
рудого Майкла».
06.20 Серіал «Дракоша і
компанія».
06.45 Світ на межі.
07.10 Військова програма.
07.30 Студія «Здоров'я».
08.05 ТБ Бінго-шоу.
08.25 Вісті — Москва.
09.05 «Містечко». Дайджест.
09.40 Сто до одного.
10.30 Навколо світу.
11.25 Діалоги про тварин.
12.15 Парламентська година.
13.00 Вісті.
13.20 Худ. фільм «Матильда».
15.15 Гра «Форт Боярд».
17.00 Ювілейний вечір,
присвячений 30-річчю
ансамблю МВС.
18.50 У «Містечку».
19.00 Вісті тижня.
20.00 Спеціальний
кореспондент.
20.25 Худ.фільм «Дикий,
дикий Вест».
22.35 Худ.фільм «Обитель
зла».

РТР «Планета»

07.00 Серіал «Державний
кордон». «За порогом
перемоги». 2 серія.
08.05 Хроніки ХХ сторіччя.
08.15 Навколо світу.
09.00 Серіал «Вулиця Карно.
Непорозуміння».
09.30 Мій цирк.
09.55 Док.фільм.
10.05 Студія «Здоров'я».
10.30 Світ на межі.
10.55 Мультфільм.
11.25 Вісті-Москва.
12.00 Сам собі режисер.
12.45 Серіал «Державний
кордон». «За порогом
перемоги». 2 серія.
14.00 Вісті.
14.15 Вісті-спорт.
14.25 Школа лихослів'я.
15.15 У Вашому будинку. М.
Фадеечев.
16.00 Худ. фільм «Діаманти
шаха».
17.50 Хроніки ХХ сторіччя.
18.00 Збірна Росії.
18.25 Навколо світу.
19.15 Історичні хроніки. «1903.
Академік Павлов».
20.00 Вісті тижня.
21.00 Спеціальний
кореспондент.
21.25 Містечко.
21.50 Док.фільм.
22.00 Серіал «Каменська-3.
Стиліст». 3, 4 серії.
23.30 Школа лихослів'я.
00.25 Ювілейний вечір,
присвячений 30-річчю
ансамблю МВС.

Програма друкується
з електронної версії,
наданої газетою
«Говорить і показує Україна».

**Триває передплата
на «Голос України»**

Передплатні індекси:

для індивідуальних

передплатників — 40224.

для підприємств і організацій — 60955.

**ПРОГРАМА ТЕЛЕБАЧЕННЯ
НА
13 — 19 ЖОВТНЯ**

«Що? Де? Коли?» знову з нами

Телевізійний клуб «Що?
Де? Коли?» продовжує мис-
лити і грати в новому телесе-
зоні 2003—2004 років для
всіх своїх українських шану-
вальників на каналі «1+1».

За час існування телеві-
зійного клубу знавців багато
чого змінилося. Тепер гра-
ють не на дефіцитні книжки,
а на гроші, та й інтерактивна
участь телеглядачів здійсню-
ється через Інтернет. Але гра
як азартний спосіб перевірки
своїх можливостей так само
вірна своїй суті. «Гра, у тому
чи іншому вигляді, супро-
воджує людину з дня її на-
родження, — написав зас-

новник клубу «Що? Де? Ко-
ли?» Володимир Ворошилов
у своїй книзі «Феномен гри».
— Гра робить її життя радіс-
нішим, щасливішим, виховує
творче ставлення до дійснос-
ті. Там, де немає гри, життя
стає одноманітним, нудним».

Ворошилова свого часу
преса охрестила «Інкогніто з
Останкіна». Він запустив
свій проект інтелектуального
шоу на радянському телеба-
ченні ще 4 вересня 1975 ро-
ку. «Інкогніто» вже немає в
живих, а його гра — довго-
житель ефіру — продовжує
заражати нас азартом і при-
страстю.

**Каменська дослужиться до полковника
на каналі «1+1»**

Ось уже який сезон пос-
піль українського глядача пе-
реслідує майор московського
карного розшуку Анастасія
Каменська. Щоб серіал «Ка-
менська» за мотивами творів
Олександрі Мариніної не
сходив з блакитних екранів
ось уже четвертий рік, зні-
мальна група продовжує ро-
боту. З 13 жовтня в ефірі ка-
налу «1+1» ми побачимо ук-
раїнську прем'єру нового се-

зону — найпопулярніший се-
ріал «Каменська-3».
У «Каменській-3» на го-
ловних героїв чекає безліч
змін і в особистому житті, і
на роботі. Настя Каменська
стане полковником. «На
якийсь час у нас занеджує
Гордеев, — розповідає режи-
сер Юрій Мороз, — і його
місце займе Коротков, кот-
рий радісно сяде в його кріс-
ло, але буде вигнаний звідти
Каменською, бо все
одно вона головна».
Крім того, на гляда-
чів очікує сюрприз
у вигляді присут-
ності в серіалі Ан-
желіки Варум і
«бригадного» актора
Володимира Вдови-
ченкова, що зіграє
агента ФСБ.
На знімку: актор-
ка Олена Яковлева й
автор популярних
книжок про Анаста-
сію Каменську Олек-
сандра Мариніна.

у **МОРІ**
інформації
серед
дрібної
рибинки
і риби великої
телебачення —
КАШАЛОТ

АНОНСИ

Тяжкі гроші

ІSTV, середа, 15.10.03, 00.40

Хвацький *бойовик* у душі культових
речей від Квентіна Тарантіно і Гая
Річчі. Відсидівши свій строк, на волю
виходить знаменитий злодій Томас
Тейлор Разом із надійними напарни-
ками він грабує букмекерську конто-
ру, але незабаром радість змінюється
розчаруванням — гроші позначені, а
на порозі вже чатує заповзятливий
агент ФБР Корнелл.

Реж. Предраг Антонієвич. У ролях: Крістіан Слейтер,
Вел Кілмер, Деріл Ханна, Балтазар Гетті, Холлістон Ко-
улман, Пітер Вудворд, Сара Даунінг, Вінсент Лареска.

Тесс

СТБ, субота, 18.10.03, 15.25

Красива екранізація роману Т. Хар-
ді «Тесс із роду д'Ербервілів» про жит-
тя і норови наприкінці ХІХ століття.
Настасья Кінськи напрочуд чарівна в
ролі сільської дівчини, котра вийшла
заміж за ввічливого аристократа.

Реж. Р. Полански. У ролях: Н. Кін-
ськи, П. Ферт, Дж. Бетт.

Римські канікули

Інтер, неділя, 19.10.03, 17.00

Романтична коме-
дія про пригоди прин-
цеси, яка втекла з па-
лацу і вирішила інког-
ніто погуляти по Риму.
Реж. У. Уайлер. У
ролях: О. Хепберн, Г.
Пек, Е. Алберт, Т.
Кармінаті.

Виробництво ліній

для розливу мінеральної та
солодкої води, оцту, олії.
Виробництво машин
для видування пляшок
ПЕТ, дозаторів, термотунелів,
бактерицидних ламп.

ТОВ
«Завод МініМаш»,
Чернівці, вул. Жасмінна, 3-а.

Тел./факс (0372) 585-708;
тел. (03722) 222-74.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.

09.15, 09.45, 11.15, 15.50, 17.00, 17.50, 21.45 Погода.

09.20 Для тих, хто вдома.

09.35 Ситуація.

10.00 «Таланти твої, Україно!».

Хмельницька область.

10.50 Абетка безпеки.

11.00 Новини.

11.20 Для тих, хто вдома.

11.40 Межа.

12.05 Вітаємо вас...

12.35 Для тих, хто вдома.

12.55 Закон є закон.

13.05 «Полустанок любові-3».

Творчий вечір

А.Матвійчука. Частина 1.

14.30 Мультсеріал «Гаявина лева Кінгслі».

15.00 Новини.

15.20 Зірки, на сцену!

ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»

16.00 Серіал «Все кльово».

16.30 Студія «5».

16.55 Закон є закон.

17.05 Резонанс.

17.25 Грані пізнання.

18.00 Україна: день за днем.

18.50 Діловий світ.

19.00 Новини.

19.10 Саме той.

19.35 Серіал «Роксолана». Фільм 2. «Дружина халіфа».

20.35 Вечірня казка.

20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Новини.

21.35 Світ спорту.

21.50 Ракурс.

21.55 Ситуація.

22.05 Наш футбол.

22.55 Служба розшуку дітей.

23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Еготера.

01.40 Серіал «Роксолана». Фільм 2. «Дружина халіфа».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

Профілактика до 12.00

КДРТРК

12.00 За київським часом.

12.10 Крихітка.

12.30 Медичний центр «Довіра».

12.40 Оплески, оплески.

13.10 «Шлягер» представляє.

13.00 Лікар Роман Довженко рекомендує.

13.45 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

14.00 Серіал «Уокер — техаський рейнджер».

14.55 Серіал «Ризиковані ігри».

15.25 Серіал «Пристрелить мене».

16.55 Серіал «Та невже?».

16.25 Серіал «Друзі».

17.00 Хочу і буду.

17.30 Аншлаг, аншлаг.

18.30 Чекай на мене.

19.30 ТСН.

20.00 ТСН. Проспорт.

20.10 ТСН. Погода

20.15 Серіал «Каменська-3».1 серія.

21.15 Гаряча лінія. Серіал «Центральний округ».

22.15 Документ. Док. фільм «Сни».

23.40 ТСН.

00.00 Худ. фільм «Джоан Луї».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

06.00 Новини.

06.05 Прокинься і співай.

07.00 Новини.

07.05 Планета «Здоров'я».

07.40 Мультфільм.

08.00 Новини.

08.20 Народна платформа.

08.25 Худ.фільм «Дивні дорослі».

09.00 Новини.

10.10 Абетка-маляtko.

10.15 Арифметика-маляtko.

10.25 Мультфільм.

11.00 Серіал «Дружна сімейка».

12.00 Новини.

12.15 ВВС.»Жива природа».

13.15 Серіал «Пекло в раю».

14.05 Серіал «Нетямуші».

14.30 Мультфільм.

14.45 «Людина, яка викрала Муссоліні». Справжній детектив.

15.00 Новини.

15.20 Худ.фільм «Мій татусь — мій герой».

17.05 Народна платформа.

17.10 «Овілей друзів. НТБ — 10 років». Концерт.

18.00 Новини.

19.15 Кримінал.

20.00 Інформаційний канал «Подобиці».

20.35 Серіал «Мій кордон».

21.40 Серіал «Вбивча сила».

«Останній причал».

22.55 Худ. фільм «Чоловік зі снів».

00.40 Час футболу.

01.30 Подобиці. Підсумки дня.

01.50 Серіал «Слідчі ВМФ».

03.10 Худ.фільм «Останній дзвоник».

04.40 Серіал «Дружна сімейка».

05.25 Академія сміху.

05.50 Мультфільм.

ІСТV

05.00 Ранкова музика.

05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».

06.35 Служба розшуку дітей.

06.40 300 сек/год.

06.45 Мультсеріал «Справжні монстри».

07.10 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».

07.45 Факти. Ранок.

07.50 Ділові факти.

07.55 Спорт.

08.00 300 сек/год.

08.05 Каламбур.

08.45 Факти. Ранок.

09.00 Спорт.

09.10 Дівочі сльози.

10.05 Серіал «Ві-Ай-Пі».

11.10 Худ. фільм «Нестримні».

12.45 Факти. День.

13.05 Серіал «Людина-невидимка».

14.00 Мультсеріал «Невгамовні».

14.30 Мультсеріал «Чарівний світ Текса Ейвори».

14.55 Мультсеріал «Справжні монстри».

15.20 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».

15.50 Серіал «Нові пригоди Тарзана».

16.20 Серіал «Кенан і Кел».

16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».

17.45 Дівочі сльози.

18.45 Факти. Вечір.

19.05 Серіал «Комедійний коктейль».

19.45 Худ. фільм «Вулиці у вогні».

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.05 Спорт.

22.10 Худ. фільм «Піщана пастка».

00.05 Україна енергетична.

00.40 Серіал «Людина-невидимка».

СТБ

07.00 Прогноз погоди.

07.05 Серіал «Площа Іспанії».

08.00 Бізнес-студія.

08.40 Маски-шоу.

09.10 Серіал «Чортеня».

10.10 Худ.фільм «Фанфан-тюльпан».

12.00 Дім.

13.00 Серіал «Друга російська революція». «Битва за гласність».

14.00 «Вікна». Новини.

14.10 Серіал «Чаклун».

15.15 Серіал «Площа Іспанії».

16.20 «Вікна». Кримінал.

16.30 Серіал «Таємниці злочинів».

17.40 Найбільші злочини і судові процеси ХХ століття.

«Джек-роздягальник».

18.10 «Вікна». Столиця.

18.20 Маски-шоу.

19.00 «Вікна». Новини. Спорт.

19.30 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».

20.40 Худ.фільм «Вікна». Бізнес.

21.00 Дім.

22.00 Чемпіонат України зі стриптизу (м.Львів).

23.35 «Вікна». Олівночі.

23.40 Маски-шоу.

00.15 Автостиль.

00.35 Серіал «Таємниці злочинів».

01.35 Худ.фільм «Принцеса і воїн».

03.50 Серіал «Друга російська революція». «Битва за гласність».

04.30 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.05, 07.15, 08.05, 08.35 Підйом.

06.30 Репортер.

07.00 Репортер.

07.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

07.30 Репортер-бізнес.

07.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

08.00 Репортер.

08.30 Репортер.

09.00 Репортер.

09.05 Посміхніться, Вас знімають!

09.30 «3x4». Найкумедніше домашнє відео.

09.55 Один за усіх.

10.50 Життя прекрасне.

12.05 Серіал «Дикий янгол».

13.00 Репортер.

13.10 Худ.фільм «Хто в домі хазяїн?».

15.00 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».

15.25 Мультсеріал «Том і Джеррі».

15.50 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».

16.15 Мультсеріал «Му і Ципа».

16.40 Серіал «Чак Фін».

17.05 Серіал «Макс — янгол із пільми».

18.05 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Репортер.

19.30 Серіал «Завтра буде завтра».

20.30 «Вікна» із Д.Нагієвим.

21.30 Худ.фільм «Трактир на П'ятиницькій».

23.15 Репортер.

23.40 25-й кадр.

00.45 Служба розшуку дітей.

00.55 Спецрепортер.

ПЕРШИЙ КАНАЛ.

ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 17.00

Новини (із субтитрами).

07.10, 08.10 Добрий ранок!

09.00, 06.00 Серіал «Інспектор Деррик».

10.10, 19.00 Серіал «Земля

любові, земля надії».

11.20, 03.30 Серіал «Берег мрії».

12.10 Смак.

12.30 Подорожі натураліста.

13.10, 02.10 Місто жінок.

14.20, 01.20 Серіал «Самозванці».

15.20 «Єралаш».

15.30 Худ.фільм «Стоянка поїзда — дві хвилини».

17.30, 04.20 Велике прання.

18.30, 03.10 Жарт за жартом.

20.00 Час.

20.30 Чекай на мене.

21.30 Серіал «П'ятий янгол».

22.30 Вистава «Сімейні радості».

00.30 Нічний «Час».

01.00 Шукачі.

05.00 Серіал «Тридцять випадків майора Земана».

РТР

04.00 Доброго ранку, Росіє!

07.45 Худ. фільм «Озброєний і небезпечний».

09.35 У «Містечку».

09.45 Вісті. Чергова частина.

10.00 Вісті.

10.30 Вісті — Москва.

10.50 Коротке замикання.

11.50 Вісті тижня.

12.50 Вісті. Чергова частина.

13.00 Вісті.

13.10 Вісті — Москва.

13.30 Чого хоче жінка.

14.30 Серіал «Леді Бомж».

15.25 Вісті. Чергова частина.

15.40 Вісті — Москва.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.

09.15, 10.50, 15.50, 17.55, 21.45

Погода.

09.20 Для тих, хто вдома.

09.35 Ситуація.

09.50 Авторська програма

О. Савенка «Четверта влада».

10.35 Служба розшуку дітей.

10.45 Абетка безпеки.

11.00 Новини.

11.10 Для тих, хто вдома.

11.25 Модна лінія.

11.50 Наша мова.

12.10 Вітаємо вас...

12.35 Для тих, хто вдома.

12.50 Закон є закон.

13.00 Худ. фільм «Тарас

Шевченко».

15.00 Новини.

15.25 Від сузір'я до сузір'я.

ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА

СТУДІЯ «5»

16.00 Серіал «Все кльово».

16.30 Студія «5».

16.45 Освітянські новини. ***

16.55 Закон є закон.

17.05 Під егідою Кадуцей.

17.30 «Надвечір'я» з Т. Щербатюк.

18.00 Цей таємничий світ з

А.Дмитруком.

18.30 Фаза.

18.50 Діловий світ.

19.00 Новини.

19.10 Саме той.

19.30 Відеофільм «Із життя

Генерального конструктора».

19.45 Серіал «Роксолана». Фільм 2.

«Дружина халіфа».

20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Новини.

21.35 Світ спорту.

21.50 Ракурс.

21.55 Ситуація.

22.05 Буті жілкою.

22.30 У світі єдиноборств.

22.50 Служба розшуку дітей.

23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

(НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Етап Кубка світу з кінного

спорту.

02.20 Серіал «Роксолана». Фільм 2.

«Дружина халіфа».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 ОСВІТНІЙ КАНАЛ

10.10 Цей день в історії.

10.15 «Бачу землю». Есе В.

Скуратівського.

10.35 Грані пізнання.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ

«КУЛЬТУРА»

11.00 Прем'єра «Прощавай,

кохана, ми більше не

зустрінемося».

11.30 «Київські солісти» у

Національній філармонії

України. Частина 1.

КДРТРК

12.00 За київським часом.

12.10 Конкурент.

12.35 На своїй землі.

13.00 «Автографи»

Ю.Вересоцького.

13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».

07.02 ТСН.

07.30 Серіал «Агентство «Місячне

саяво»-4».

09.00 Серіал «Сильні ліки».

14.00 Гаряча лінія. Серіал

«Центральний округ».

14.55 Серіал «Ризиковані ігри».

15.20 Серіал «Пристреліть мене».

15.50 Серіал «Та невже?».

16.25 Серіал «Друзі».

16.55 Хочу і буду.

17.30 Серіал «Каменська-3». 4

серія.

18.30 Велике прання.

19.30 ТСН.

20.00 ТСН. Проспорт.

20.10 ТСН. Погода.

20.15 Поле чудес.

21.20 Серіал «Менти-4». «Батьки і

діти». 2 частина.

22.25 Перший мільйон.

23.25 ТСН.

23.45 Серіал «Друзі».

00.15 Серіал «Агентство «Місячне

саяво»-4».

01.05 Серіал «Та невже?».

12.00 Новини.

06.05 «Джентльмен-шоу» і зірки

гумору.

07.00 Новини.

07.05 Мультфільм.

08.00 Новини.

08.20 Серіал «Вбивча сила».

«Останній причал».

09.00 Новини.

09.30 Афера.

10.40 Уроки гарної поведінки.

11.00 Серіал «Дружна сімейка».

12.00 Новини.

12.15 LG-Еврика.

13.15 Серіал «Пекло в раю».

14.00 Велике прання.

14.55 Серіал «Нетямущі».

15.00 Новини.

15.25 Мультфільм.

15.45 Серіал «Мій кордон».

16.50 Серіал «Троє проти всіх».

17.45 N-кілометр.

18.00 Новини.

18.05 Серіал «Сімейні пута».

19.05 Друга половина.

20.00 Інформаційний канал

«Подоробиці».

20.30 Пісня року. Осінь.

22.10 Міс Європа-2003.

00.50 Світ професійного боксу.

01.25 Худ.фільм «Будинок».

03.20 Серіал «Дружна сімейка».

04.50 Афера.

05.30 Мультфільм.

ІСТV

05.00 Ранкова музика.

05.40 Серіал «Досьє детектива

Рокфорда».

06.35 Служба розшуку дітей.

06.40 300 сек/год.

06.45 Мультсеріал «Справжні

монстри».

07.10 Мультсеріал «Гей,

Арнольде!».

07.45 Факти. Ранок.

07.50 Ділові факти.

07.55 Спорт.

08.00 300 сек/год.

08.05 Каламбур.

08.45 Факти. Ранок.

09.00 Спорт.

09.05 Дівочі сльози.

10.00 Серіал «Ві-Ай-Пі».

11.00 Худ. фільм «Сутичка у

повітрі».

12.45 Факти. День.

13.05 Серіал «Людина-невидимка».

14.00 Мультсеріал «Невгамовні».

14.30 Мультсеріал «Сучасне

Роккове життя».

14.55 Мультсеріал «Справжні

монстри».

15.20 Мультсеріал «Гей,

Арнольде!».

15.50 Серіал «Нові пригоди

Тарзана».

16.20 Серіал «Кенан і Кел».

16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».

17.40 Дівочі сльози.

18.45 Факти. Вечір.

19.05 Каламбур.

19.50 Худ. фільм «Червоний

дракон».

21.45 Факти. Підсумок дня.

22.05 Спорт.

22.10 Худ. фільм «Подвійний

обман». Перегляд нічних

програм дозволено особам,

яким виповнився 21 рік.

23.50 Сторінками тележурналу

«Плейбой».

00.25 «Третя зміна» представляє:

худ. фільм «Янгол бажання».

02.05 Худ. фільм «Афера-2».

Каламбур.

СТБ

07.00 Прогноз погоди.

07.05 Серіал «Меліса».

08.00 «Вікна». Бізнес.

08.25 На перший погляд. «Бенін».

08.50 «Вікна». Столиця.

09.00 «Маски-шоу». Найкраще.

09.30 Серіал «Чортеня».

10.30 Серіал «Таємниці Ніро

Вульфа».

11.30 Найбільші злочини і судові

процеси ХХ століття. «Гері

Гілмор».

12.00 Дім.

13.00 Серіал «Друга російська

революція». «Кінець початку».

14.00 «Вікна». Новини.

14.10 Серіал «Чаклун».

15.15 Серіал «Меліса».

16.20 «Вікна». Кримінал.

16.30 Серіал «Таємниці злочинів».

17.35 Час «К».

18.10 «Вікна». Столиця.

18.20 «Маски-шоу». Найкраще.

18.50 Футбол. Чемпіонат України.

«Динамо» (Київ) —

«Іллічівець» (Маріуполь).

21.00 «Вікна». Новини. Спорт.

21.20 Дім.

22.20 Чемпіонат України зі

стриптизу (м.Харків).

00.00 «Вікна». Опівночі.

00.05 Худ.фільм «У пошуках

золотого фалоса».

01.50 Серіал «Таємниці злочинів».

02.45 Худ.фільм «Бал чудовиськ».

04.30 Серіал «Друга російська

революція». «Кінець початку».

05.20 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.05, 07.15, 08.05,

08.35 Підйом.

06.30 Репортер.

07.00 Репортер.

07.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

07.30 Репортер-бізнес.

07.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

08.00 Репортер.

08.30 Репортер.

09.00 Репортер.

09.50 Серіал «Завтра буде завтра».

10.50 Життя прекрасне.

12.05 Серіал «Дикий янгол».

13.00 Репортер.

13.10 Худ.фільм «Заварушка з

мавпою».

15.00 Мультсеріал «Сильвестр і

Твітті — детективи».

15.30 Мультсеріал «Пригоди

Дигимонів».

16.00 Серіал «Бунтівний шлях».

16.50 Серіал «Макс— янгол із

п'їтьми».

18.05 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Репортер.

19.30 Один за всіх.

20.30 Худ.фільм «Портрет

досконалості».

22.20 Кунсткамера.

23.15 Репортер.

23.40 Зона ночі.

00.10 Серіал «Латинський

коханець».

01.25 Служба розшуку дітей.

01.30 Зона ночі.

01.35 Худ.фільм «Спроба».

03.20 Зона ночі.

03.25 Серіал «Макс — янгол із

п'їтьми».

04.15 Зона ночі.

04.20 Кунсткамера.

04.55 Зона ночі.

05.00 Худ.фільм «Спроба».

06.35 Худ.фільм «Олексине

кохання».

ПЕРШИЙ КАНАЛ.

ВСЕСВІТНЯ МЕРЕЖА

07.00, 08.00, 11.00, 14.00, 1

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15, 11.10, 13.55, 15.55, 17.55, 21.45 Погода.

09.20 Для тих, хто вдома.
09.35 Ситуація.
09.45 Серіал «Роксолана». Фільм 2. «Дружина халіфа».

10.45 Служба розшуку дітей.
11.00 Новини.
11.15 Для тих, хто вдома.
11.30 Аудієнція. Ганц Фішер.
Другий президент Австрійського парламенту.

12.10 Урок англійської мови № 6.
12.30 Вітаємо вас...
12.55 «Сільський час» з К. Вороненко.

13.50 Абетка безпеки.
14.00 Для тих, хто вдома.
14.15 Закон є закон.
14.20 Служба розшуку дітей.
14.30 Мультсеріал «Гаялина лева Кінгслі».

15.00 Новини.
15.20 Крок до зірок.
16.00 Відеофільм «УПА: священики у підпіллі». ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»
16.35 Студія «5».
16.55 Закон є закон.
17.05 Надзвичайна ситуація.
17.25 Телефон податкової — 007.
18.00 Есе В.Скуратівського «Бачу землю».

18.30 Зелений коридор.
18.50 Діловий світ.
19.00 Новини.
19.10 Саме той.
19.30 Триріччя «Кроку до зірок». Частина 1.

20.00 Запитайте міністра. Міністр надзвичайних ситуацій Г.Рева.

20.40 Суперлото Кено.
20.50 Мегалот.
21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.
21.50 Ракурс.
21.55 Ситуація.
22.00 Триріччя «Кроку до зірок». Частина 2.

22.40 Служба розшуку дітей.
23.00-01.18 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ (НІЧНИЙ КАНАЛ)

01.20 Худ. фільм «Поїзд до Брукліна».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 ОСВІТНІЙ КАНАЛ

10.10 Цей день в історії.
10.15 Німецька година. Урок німецької мови № 7, наук.-пізнавальний фільм, кліп.

10.50 Вихід поряд. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.00 «Театральні силиети». В.Дуклер.
11.30 «Немеркнучі зірки». Раїса Кириченко. Частина 2.

КДРТРК

12.00 За київським часом.
12.10 Світ авіації і туризму.
12.50 Люди і долі.
13.30 За київським часом.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 08.30 Сніданок з «1+1».
07.02 ТСН.
07.30 Серіал «Агентство «Місячне сяйво»-4».

09.00 Серіал «Сильні ліки».
14.00 Гаряча лінія. Серіал «Центральний округ».

15.00 Серіал «Ризиковані ігри».
15.25 Серіал «Пристреліть мене».
15.55 Серіал «Та невже?».
16.25 Серіал «Друзі».
17.00 Хочу і буду.
17.30 Серіал «Каменська-3». 2 серія.
18.30 Велике прання.

19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.10 ТСН. Погода.
20.15 Серіал «Каменська-3». 3 серія.

21.15 Гаряча лінія. Серіал «Центральний округ».
22.20 Без табу з О. Герасим'юк.
23.20 ТСН.
23.40 Служба розшуку дітей.
23.45 Серіал «Друзі».
00.15 Серіал «Агентство «Місячне сяйво»-4».

01.05 Серіал «Та невже?».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

06.00 Новини.
06.05 Мультфільм.
06.25 Бадьорого ранку!
07.00 Новини.
07.05 Камера сміху.
07.45 Мультфільм.
08.00 Новини.
08.20 Народна платформа.
08.25 Серіал «Вбивча сила».

«Останній причал».

09.00 Новини.
09.35 Ключовий момент.
10.25 Мультфільм.
10.45 Абетка-малятко.
10.55 Арифметика-малятко.
11.00 Серіал «Дружна сімейка».
12.00 Новини.
12.15 Країна порад.
13.05 Серіал «Пекло в раю».
13.50 Велике прання.
14.45 Серіал «Нетямущі».

15.00 Новини.
15.20 Мультфільм.
15.45 Серіал «Мій кордон».
16.45 Серіал «Сімейні пута».
17.40 Народна платформа».
17.45 Серіал «Троє проти всіх».

18.00 Новини.
18.45 Футбол. Кубок УЄФА. «Шахтар» (Донецьк. Україна) — «Динамо» (Бухарест. Румунія).

У перерві — Подробиці.
21.00 Серіал «Мій кордон».

22.10 Серіал «Вбивча сила».
«Останній причал».
23.15 Худ. фільм «Грецький магнат».
01.20 Подробиці. Підсумки дня.
01.50 Серіал «Слідчі ВМФ».
03.05 Худ. фільм «Останній поїзд із Ган-Хілла».

04.45 Серіал «Дружна сімейка».

05.30 Мультфільм для дорослих.

ІСТV

05.00 Ранкова музика.
05.40 Серіал «Досьє детектива Рокфорда».

06.35 Служба розшуку дітей.
06.40 300 сек/год.
06.45 Мультсеріал «Справжні монстри».

07.10 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
07.45 Факти. Ранок.
07.50 Ділові факти.
07.55 Спорт. З 8.00 до 12.45 — профілактика.

12.45 Факти. День.
13.05 Серіал «Людина-невидимка».

14.00 Мультсеріал «Невгамовні».

14.30 Мультсеріал «Сучасне Роккове життя».

14.55 Мультсеріал «Справжні монстри».

15.20 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
15.50 Серіал «Нові пригоди Тарзана».

16.20 Серіал «Кенан і Кел».
16.45 Серіал «Ві-Ай-Пі».
17.45 Дівочі сльози.
18.45 Факти. Вечір.
19.05 Каламбур.
19.50 Худ. фільм «Погоня».
21.45 Факти. Підсумок дня.
22.05 Спорт.
22.10 Худ. фільм «Непристойна поведінка».

23.50 Серіал «Людина-невидимка».

00.40 «Третя зміна» представляє: худ. фільм «Важкі гроші».

02.25 Худ. фільм «Овід». 2 серія. Каламбур.

СТБ

07.00 Прогноз погоди.
07.05 Серіал «Площа Іспанії».
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.25 Ви практично здорові.

08.50 «Вікна». Столиця.
09.00 «Маски-шоу». Найкраще.
09.30 Серіал «Чортеня».
10.30 Серіал «Таємниці Ніро Вульфа».

11.30 Найбільші злочини і судові процеси ХХ століття. «Доктор Джефрі МакДоналд».

12.00 Дім.
13.00 Серіал «Друга російська революція». «Революція низу».

14.00 «Вікна». Новини.
14.10 Серіал «Чаклун».
15.20 Серіал «Площа Іспанії».
16.20 «Вікна». Кримінал.
16.30 Серіал «Таємниці злочинів».

17.35 Найбільші злочини і судові процеси ХХ століття. «Невіл Гіт».

18.10 «Вікна». Столиця.
18.20 «Маски-шоу». Найкраще.
18.50 Футбол. Кубок UEFA. «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Гамбург» (Німеччина).
«Вікна». Новини. Спорт.
21.00 Дім.
21.20 Дім.
22.20 Худ. фільм «Рейнджери».

23.00 «Вікна». Опівночі.
00.00 «Маски-шоу». Найкраще.

00.35 Серіал «Таємниці злочинів».

01.35 Х-пансія.
01.55 Худ. фільм «Переможець».

04.15 Серіал «Друга російська революція». «Революція низу».

05.05 «Вікна». Кримінал.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.05, 07.15, 08.05, 08.35 Підйом.
06.30 Репортер.
07.00 Репортер.
07.10 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

07.30 Репортер-бізнес.
07.50 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

08.00 Репортер.
08.30 Репортер.
09.00 Репортер.

09.50 Серіал «Завтра буде завтра».

10.50 Життя прекрасне.
12.05 Серіал «Дикий янгол».

13.00 Репортер.
13.10 Худ. фільм «Пай-хлопчики».

15.05 Мультсеріал «Сильвестр і Твіті — детективи».

15.30 Мультсеріал «Том і Джеррі інтернешнл».

15.55 Мультсеріал «Пригоди Дигимонів».

16.20 Серіал «Бунтівний шлях».

17.10 Серіал «Макс— янгол із пійми».

18.05 Серіал «Дикий янгол».

19.00 Репортер.
19.30 Серіал «Завтра буде завтра».

20.30 «Вікна» із Д.Нагієвим.
21.30 Худ. фільм «Сімнадцятирічні».

23.15 Репортер.
23.40 Зона ночі.

23.50 Серіал «Неш Бريدжес».

00.50 Служба розшуку дітей.
00.55 Зона ночі.

01.20 Худ. фільм «Жах батьківської любові».

02.55 Зона ночі.
03.05 Серіал «Макс— янгол із пійми».

03.50 Зона ночі.
03.55 Життя прекрасне.
04.35 Зона ночі.

04.40 Худ. фільм «Жах батьківської любові».

06.10 Мультфільм.

02.55 Зона ночі.

03.05 Серіал «Макс— янгол із пійми».

03.50 Зона ночі.

03.55 Життя прекрасне.

04.35 Зона ночі.

04.40 Худ. фільм «Жах батьківської любові».

06.10 Мультфільм.

02.55 Зона ночі.

03.05 Серіал «Макс— янгол із пійми».

03.50 Зона ночі.

03.55 Життя прекрасне.

04.35 Зона ночі.

04.40 Худ. фільм «Жах батьківської любові».

06.10 Мультфільм.

15.50, 20.30 Серіал «Спецназ».
17.30, 04.20 Велике прання.
18.30, 03.00 Сміхопанорама.
20.00 Час.
21.40 Серіал «П'ятий янгол».
22.50 Док.фільм «Маркус Вольф. Головний розвідник східного блока».

23.40 Час.

00.00 Королі сміху.

00.30 Генії і лиходії.

05.00 Серіал «Тридцять випадків майора Земана».

РТР

04.00 Доброго ранку, Росіє!
07.45 Серіал «Каменська-3».

«Стиліст». 2 серія.
08.45 Сам собі режисер.

09.45 Вісті. Чергова частина.
10.00 Вісті.

10.30 Вісті — Москва.
10.50 Коротке замикання.

11.50 Серіал «Баязет».

12.50 Вісті. Чергова частина.
13.00 Вісті.

13.10 Вісті — Москва.
13.30 Чого хоче жінка.

14.30 Вісті «Леді Бос».

15.30 Вісті. Чергова частина.
15.40 Вісті — Москва.

16.00 Вісті.
16.10 Серіал «Бандитський Петербург». Фільм 2. «Адвокат».

17.10 Серіал «Ундіна».

18.00 Серіал «Комісар Рекс».

19.00 Вісті.
19.30 Вісті — Москва.

19.50 Добраніч, малята!
19.55 Серіал «Каменська-3».

«Стиліст». 3 серія.
21.00 Серіал «Баязет».

22.00 Вісті+.
22.20 «Авторитет» із Д.Кисельовим.

22.50 Вісті. Чергова частина.
23.05 Народний артист.

23.20 Худ. фільм «Ніагара».

01.20 Дорожній патруль.
01.35 Серіал «Янголи Чарлі».

02.30 Серіал «Хвилі змін».

03.15 Канал «Євроноіус».

03.45 Вісті. Чергова частина.

РТР «Планета»

07.00 Добрий ранок, Росія!
10.15 Серіал «Ундіна».

11.00 Вісті.
11.30 Вісті-Москва.

11.45 Колосальне господарство.
12.00 Серіал «Баязет».

12.45 Вісті-спорт.
12.55 Що хоче жінка.

13.40 Новини культури.
14.00 Вісті.

14.10 Вісті-Москва.
14.30 Серіал «Каменська-3. Коли боги сміються». 3 серія.

15.15 Коротке замикання.
16.00 Ленінградська справа.

«Приборкування норавливої».

16.30 Вісті-спорт.
16.40 Вісті-Москва.

17.00 Вісті.
17.10 Худ. фільм «На Муромській доріжці».

18.40 Серіал «Прості істини».

19.15 Серіал «Дикий янгол».

20.00 Вісті.
20.30 Вісті-Москва.

20.45 Новини культури.
21.05 Хто ми?

21.30 Серіал «Ундіна».

22.10 Серіал «Баязет».

23.00 Вісті+.

23.20 Худ. фільм «Загін особливого призначення».

00.30 Хронеки ХХ сторіччя.

00.50 Авторитет.

01.15 Новини культури.

01.40 Нічний політ.

02.05 Серіал «Дикий янгол».

02.50 Вісті-спорт.

03.00 Вісті.

03.30 Вісті-Москва.

03.50 Серіал «Ундіна».

04.35 Серіал «Баязет».

05.20 Худ. фільм «Загін особливого призначення».

06.30 Хроніки ХХ сторіччя.

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.00-09.00 ТРК «Ера».

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

09.05 Одвічні істини.
09.15, 11.10, 14.00, 15.55, 17.55, 21.45 Погода.

09.20 Для тих, хто вдома.
09.35 Ситуація.

10.00 Змінимо світ на краще.
10.50 Служба розшуку дітей.
10.55 Абетка безпеки.

11.00 Новини.
11.15 Для тих, хто вдома.
11.35 Бути жінкою.

11.55 Урок французької мови № 6.
12.10 Вітаємо вас...

12.35 Телефортuna.
13.15 «Classic-прем'єр» з Т. Міленіною.

14.05 Для тих, хто вдома.
14.20 Закон є закон.

14.25 Служба розшуку дітей.
14.35 Мультсеріал «Гаялина лева Кінгслі».

15.00 Новини.
15.10 Крок до зірок.

15.20 Алюр. ЮНАЦЬКО-МОЛОДІЖНА СТУДІЯ «5»

16.00 Серіал «Все кльово».

16.30 Студія «5».

16.55 Закон є закон.
17.00 Подорож у дитинство.

17.20 Гармонія душі. Д.Луценко «Усе любов'ю зміряне до дня».

18.00 Авторська програма Л. Лисенко «Не все так погано...».

18.30 Енергетичне поле.
18.50 Діловий світ.

19.00 Новини.
19.10 Саме той.

19.30 Серіал «Роксолана» Фільм 2. «Дружина халіфа».

20.40 Вечірня казка.
20.50 Лотерея «Кено».

21.00 Новини.
21.35 Світ спорту.

21.50 Ракурс.
21.55 Ситуація.

22.05 Авторська програма О. Савенка «ЧетверТа влада».

22.45 Експосвіт.
23.00-01.18 ТРК «Ера». Нічна профілактика.

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2 ОСВІТНІЙ КАНАЛ

10.10 Цей день в історії.
10.15 Урок англійської мови № 7.

10.30 Освітнянські новини.
10.40 Наша мова. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕЛЕКАНАЛ «КУЛЬТУРА»

11.00 «Булгаковське рондо».

11.35 «Осінь моя золота».

КДРТРК

</

Нова реформа в реп'яхах старих химер

ЗЕМЕЛЬНА АРИФМЕТИКА

Реформаторські ідеї формують і реалізують в Україні приблизно за одним і тим самим сценарієм. Спершу проголошується рятівна шляхетна ідея, яку відразу ж міфологізують у публічних виступах та через мас-медіа, після чого влада заходжується впроваджувати її у життя, незважаючи на логіку, закони природи й суспільства.

Саме так було й з ідеєю земельної реформи. Почалося з того, що письменники з журналістами вдосталь наплакалися з приводу нинішніх, а ще більше колишніх селянських бід, потім до хору плаксів приєднався добрий гурт партій, основною програмною засадою яких значився захист селян. При цьому жодна з партій чи громадських організацій на заявила, що кривдитиме селян, тож ворог у селян швидше гіпотетичний, віртуальний.

Частина селянських партій закликала рятувати й розвивати колгоспно-радгоспну систему, а інша, навпаки, доводила, що першопричиною селянських бід і продовольчих нестатків у країні є саме колгоспно-радгоспна система, а тому хліба й добра в Україні не буде доти, доки від цієї комуно-більшовицької химери не лишиться й сліду. До дискусії активно прилучилися вчені, після чого всі вкупі дійшли висновку, що «земля — селянам». Бо так колись було за царя і нині в усьому світі чи, принаймні, в тій його частині, котра, на їхню думку, цивілізована. Після реалізації гасла «Земля - селянам!» українці не тільки не журитимуться, чим пообідали, але й завалять хлібом Західну Європу.

На користь цієї еврики наскладали цілі скирти доказів. Чи не найбільше смакували списану в російсько-губліциста Черниченка придибенцію про неймовірно високу продуктивність дачних та присадибних ділянок, буцімто три відсотки сільгоспугідь, котрі під присадибними ділянками, дають 25-30 відсотків сільськогосподарської продукції. Статистики натякали, що

під присадибними ділянками не три відсотки, а вдвічі більше, і що виробляється там не чверть валової продукції, а чверть її вартості, що зовсім не одне й те саме, бо троянда з присадибної теплиці дорівнює двом пудам пшениці за ціною, але не за харчовою цінністю, і що приватні корови продуктивні й прибуткові тому, що їхні голови в колгоспних яслах, а дома лише вим'я. Проте реформатори на такі резони не зважали, а, навпаки, чимдуж налягали на педали, рухали реформи. Спечерчались хіба про те, як землю ділити: вздовж, упоперек чи наперекосяк? Зійшлися на тому, що землю пошаткувати треба дрібненько, щоб кожному вистачило, але при цьому й не порушилася цілісність сільськогосподарських угідь та виробничогосподарських комплексів. Як таке може бути, щоб і покритиши й цілим лишити, знати хіба що українці з росіянами, особливо ті з учених-аграріїв, котрі родом із босоногого дитинства.

Результати перевершили найсміливіші сподівання. Площі під приватними господарствами збільшилися усього в два з половиною рази, а частка виробленої ними сільгосппродукції зросла до 65—80 відсотків. Настало, як колись казав один з вождів, запаморочення від успіхів. І вже мало хто помітив, що кількість вироблюваної приватним сектором продукції, коли рахувати в тоннах, лишилася приблизно незмінною. Це означає, що віддача від присадибного гектара після збільшення площ у два з половиною рази зменшилася також у два з половиною ра-

зу. Словом, виходить не арифметика з статистикою, а суцільна придибенція. А от продукції, котра від колгоспів, поменшало і у відсотках, і в реальному вимірі. Що начебто не лишає сумнівів у правильності обраного курсу реформ і навіть народжує нові мрії. Про часи, коли одні багатітимуть з того, що заставлятимуть землю в банках, інші — здаючи її в оренду, ще інші — торгуючи нею. Та хоч як спокушає перспектива розбагатіти не працюючи, все ж насмілюся висловити деякі сумніви з приводу нинішньої аграрної реформи, розпаювання й привласнення землі та перетворення її на товар.

1. Земля не є руковаторною річчю, а життєвим простором і умовою життя всього суцього на планеті, відтак, може бути приватною власністю лише як виняток і коли це не суперечить інтересам та волі суспільства за умови забезпечення дієвого контролю з боку суспільства. Але такий контроль від приватної власності лишає хіба що тінь. З таким самим успіхом хтось може уявити себе й власником небесної тверді — за чиновником, що за певну суму розкрийть небо й видасть на нього папірця з печаткою, справа не стане.

2. Відсутня соціальна база реформи. В Україні немає соціального прошарку з відповідною матеріальною базою, представники якого могли б перебрати на себе виробничі та соціальні функції колгоспів і радгоспів.

3. Реформу проводять у супереч волі й інтересам того соціального прошарку, на користь якого реформа начебто здійснюється. Більшість членів колгоспів і робітників радгоспів (в окремих регіонах до 95%) були рішуче проти приватизації землі, тому що це суперечило їхнім інтересам.

4. Реформа ігнорує права на землю тих громадян, які не є членами КСП. На землі працювали не лише члени колгоспів і працівники рад-

Мал. Василь ФІЛЬОРКА.

госпів, але й трудові загони з армії, промислових підприємств, учні, студенти, вчені, службовці. Ратну повинність із захисту землі громадяни також виконували, без огляду на приналежність до соціального стану.

5. Реформа нівелює майновий внесок членів колгоспів. Колгоспи початково створювалися на основі добровільно-примусового усуспільнення часток раніше приватного майна. Ці земельні та майнові частки не були рівними й зовсім не враховані під час розпаювання землі та майна колгоспів.

6. Реформа нівелює трудовий внесок самих колгоспників: розмір земельної частки не залежить від трудового стажу, право на земельний і майновий пай не визнається за селянами, котрі споконвіку трудилися в колгоспі, а за рік-два перед виходом на пенсію змінили місце роботи. Натомість право на пай отримали ті, кого за рік або й за день до розпаювання було внесено до списків працівників сільськогосподарського підприємства.

7. Земля передається у власність і тим, хто не може, не хоче, не вміє її обробляти, ніколи цього не робив і не збирається робити. А це перетворює на фікцію принцип «земля належить тому, хто її обробляє».

8. Реформа передбачає створення багатомільйонного соціального стану землевласників, за якими визнається пріоритетне право отримувати прибутки без праці, порівняно з маловиразним правом орендарів працювати на землі й отримувати дохід із праці та вкладених у виробництво коштів. Отже, реформа спонукає до змагання за власність, котра принесе зиск без праці. Створюється клас землевласників, число яких у кілька разів переважає кількість тих, хто реально працюватиме на землі, що спричинюватиме соціальну, моральну, психологічну й політичну напругу, буде каменем спотикання для еволюційних позитивних змін в аграрній галузі. Землевласники претендуватимуть на частку національного продукту не залежно від трудової участі в їх створенні, а пропорційно до належної їм частки власності, яку вони не створили і не купили, а отримали згідно волі реформаторів.

9. Селяни та інші громадяни поставлені в нерівні умови: селяни мали право вкласти свій приватизаційний сертифікат у будь-яке приватизовуване підприємство й при цьому зберігали право на привласнення землі, а несселяни не мали права

вкласти свій сертифікат у сільськогосподарське підприємство.

10. Реальна вартість пайів неоднакова. У приміській зоні, де землю внаслідок змови з владою легко перевести з рільництва під забудову, земельний пай розміром 3-4 га коштуватиме 150-200 тисяч доларів, тоді як сільськогосподарську землю у віддалених районах ніхто не хоче ні купувати, ні брати в заставу. В реальності це означає сторазову й більше різницю в ціні земельних пайів.

11. Реформа створює сприятливі умови для авантюри, спекуляцій, зловживань, хабарництва й корупції, а не для сільськогосподарського виробництва. Зловживання бачимо скрізь, а позитивні зміни — як окремі винятки.

12. Справу розподілу й привласнення державної землі було довірено механізму, проти якого вона спрямована - функціонерам та керівникам колгоспів і радгоспів.

13. Землю колись забрали в одних фізичних осіб, а віддають її зовсім іншим. Дешо утрируючи, можна казати, що земля передається саме розкуркулювачі й хіба як виняток — спадкоємцям розкуркулених.

14. Ігноруються регіональні та інші відмінності щодо набутих до колективів

До столу міністра книжки засолили?

СИТУАЦІЯ

На гідке качення, що борсається у багнюці, ніхто й оком не кине. Інша справа — красень лебідь... Хто не хотів би мати його на своєму озері?

...Броварський оптово-роздрібний плодоовочевий комбінат (ОРПК), що перебував в оренді трудового колективу з 1993-го до 1997-го, був саме тим каченням. Державне майно вартістю шість з лишком мільйонів гривень експлуатувалося, а віддача дорівнювала нулю. Бюджет навіть орендної плати не отримував, а низка угод, укладених директором, призвела підприємство до банкрутства.

Тодішнє керівництво МінАПК (Ю. Карасик) миритися з цим не стало і на базі ОРПК створило в листопаді 1997 року державне виробничо-торгівельне підприємство (ДВТП). Директором призначили відомого в регіоні господарника Василія Мельника. Протягом п'яти років керівництва досвідчений фахівець поклав край розбазарюванню майна, зміцнив матеріально-технічну базу, відремонтував приміщення, заасфальтував дороги, навів порядок на території тощо.

Працівники не знали, що таке заборгованість у зарплаті, бюджет справно поповнювався податками, а населення, дитячі лікувальні та навчальні заклади столиці та Броварів вчасно отримували плодоовочеву продукцію.

«Лебідь» міцно стояв на ногах і

з часом міг високо злетіти. На його біду, «птаха» помітили в Києві. Спочатку в регіональному відділенні Фонду держмайна по Київській області. Щоправда, нічого поганого там не замислили. Погодивши свої дії з Міністерством аграрної політики, 1.04.2002 р. керівник відділення підписав наказ, за яким ДВТП підлягало приватизації за участю колективу. Та щось з самого початку не заладилося з прийманням-передаванням функцій управління майном плодоовочевої бази. І вже в травні регіональне начальство ФДМУ наказало «перенести строк проведення приватизації цілісного майнового комплексу... до завершення виготовлення технічної документації об'єкта».

Як обрізали крила

Доки в Броварах готували документи, в Києві розробляли план бліц-реорганізації. Дізнавшись про призупинення (не відміну, зверніть увагу) процесу приватизації, Міністерство аграрної політики видало наказ № 323 від 8.10.2002 р., яким ДВТП і Броварський державний оптовий плодоовочевий ринок було ліквідовано, а на їхній базі створено «Броварський оптовий ринок» (БОР). Реорганізацію здійснено (увага!) без попередження колективу, як чого він вимагає закон, і без узгодження з органом приватизації...

Цей документ через день привезла з собою делегація з міністерства, ознайомила із змістом керівництво виробничо-торгівельного підприємства і захо-

дилася керувати. У складі київських «гостей» вже були новопризначені директор БОРу Григорій Іщенко і голова ліквідаційної комісії Іван Мартинюк. Вони, згідно з наказом, мали реорганізувати... подати ліквідаційні баланси, акт передачі-приймання майна і статуту БОРу, фінансові звіти тощо. Не було в документі відповіді на «дрібниці»: як бути з діючим директором і колективом підприємства, хто має з ними розрахуватися, куди працевлаштувати тощо. Тому новоспечені керманічі, схоже, діяли на свій страх і розсуд.

— По-перше, вони чемно радили писати заяви про звільнення і водночас про прийом на роботу (на два місяці) в БОР, — згадує голова профкому, економіст Юрій Тимошенко. — По-друге, Мартинюк делікатно відібрав у голову буха всі 18 трудових книжок працівників і досі не повернув. По-третє, жоден з нас не отримав з жовтня 2002-го зарплату й інші виплати.

Людей не пускали на територію, приміщення опломбовували, вилучали документи, міняли замки, примушували без актів здавати матеріальні цінності... Про ці та інші дії реорганізаторів свідчать численні заяви, акти, пояснення, протоколи. І листи до правоохоронних органів, які або відписувалися («звертайтеся до суду»), або відмовчувалися.

Дещо про законність

— Рішення Міністерства аграрної політики не погоджено з місцевою ра-

дою, як того вимагає Закон України «Про підприємства України», — каже Василь Мельник. — У преамбулі наказу в. о. міністра С. Мельника посилається на указ Президента, в якому і натяку немає на необхідності реорганізації таких підприємств, як наше. Говориться про наказ міністерства, який ми начебто не виконали... Якби були недоліки в роботі, чи нагородили б мене «за багаторічну сумлінну працю в АПК, значний особистий внесок»...».

Найвний Василь Йосипович, певно, забув традиції радянських вождів: вранці — орден, а ввечері — наказ про звільнення. Та він добре знав про першочергове право «вимагати передачі підприємства в оренду або перетворення його в інше підприємство, засноване на колективній власності». Це — в разі прийняття органом управління рішення про реорганізацію або ліквідацію підприємства, що й було зроблено відносно ДВТП.

Та на відповідне звернення в МінАП колектив у листопаді 2002-го отримав вражаюче аргументовану відповідь від першого заступника Держсекретаря міністерства Ю. Лузана: «...Вказане підприємство є стратегічно важливим для регіону в частині забезпечення та зберігання продуктів харчування протягом року... Реорганізація держпідприємств... направлена... на підвищення ефективності їх діяльності із збереженням трудового колективу» (виділено мною — Авт.).

Отже, ніз-зя! Про це сповістили В. Мельника і з ФДМУ. Ваш об'єкт, мов-

СУСПІЛЬСТВО

зації прав власності на землю. На Східній Україні до колективізації право власності на землю виникало за різних обставин. Одні, важко працюючи заробивши гроші, купували землю, інші — отримували від общини під час сталипінської реформи, ще інші — купували під банківські кредити, які так і не повернули. Потім більшовики все це стерли і наділили селян землею згідно власного розуміння доцільності й справедливості. На початку тридцятих років, за колективізації, радянська влада відбрала землі, якими наділила селян кількома роками раніше. Непокірних при цьому відправили до Сибіру та пустили в «розход», після чого на селі, в колгоспі, лишилися розкуркулювачі та ті, що їм покорилися. Проїшли, пронеслися кривавовогненним смерчем роки. А вже на спаленій, спустошеній руїні всенародними зусиллями й всенародною працею поставало нове село, де були і вагомі набутки, і здійснені мрії та надії, і радісні свята, і розчарування, а в цілому — клубок складних проблем. Праця в колгоспі поступово прирівнялася до праці на державному підприємстві, де виробничі програми виконують наймані працівники за гарантовану плату. І зараз навряд чи хто пам'ятає про заборани до колгоспу бики й коні, та де були межі в 1929 році. Останні тридцять передреформних років в оброботці землі брали участь практично всі суспільні верстви, матеріально-технічна база сільського господарства створювалася за рахунок бюджету, отже, всенародних зусиль і коштів. Як тут визначити, хто і якою мірою «обробляв землю», а також кому і яку «повертати»?

По-іншому складалося в Західній Україні, а надто в Закарпатті. Там радянська влада забрала в колгоспи землю, право власності на яку надбали і засвідчене відповідно до цивілізованих процесуально-правових норм. Там землю не наділяли і не отримували, а купували, десятиліттями цілою родиною працюючи задля цієї покупки.

На Східній Україні вже не лишилося людей, котрі

можуть документально підтвердити право власності на землю, а в Західній Україні, де колективізацію проводили наприкінці сорокових років, є багато живих людей або їх прямих спадкоємців, які документально можуть підтвердити своє право на землю і майно, котре в них реквізували більшовики іменем Української Радянської Соціалістичної Республіки, і яке зараз ділять та привласнюють іменем України.

16. Розпаювання землі створює додаткові, часто нездоланні труднощі для підприємців, котрі хочуть отримати землю в довготривале користування для сільськогосподарського виробництва. Для сучасного ефективного сільськогосподарського виробництва потрібні площі в тисячі гектарів, таким чином, доведеться укласти тисячі, а в масштабах країни — сотні тисяч, навіть мільйони угод про оренду, а це непродуктивна трата праці, коштів, часу. Через роки орендарі матимуть справу з примхами та забаганками спадкоємців землевласників, і апетити цих спадкоємців з часом зростатимуть.

17. Затрати на розпаювання, оренду, увесь обсяг рутинної канцелярської роботи, контролювати яку неможливо, лягає на бюджет та на собівартість сільськогосподарської продукції, зменшує її конкурентоспроможність.

18. Не всі орендарі спроможні сплатити відсотки від вартості паю. Відтак спроба влади перекласти тягар соціальних турбот про селян на плечі нових користувачів-орендарів землі обертається невдоволенням і розчаруванням, новим соціальним напруженням.

19. Використання землі як застави, як джерела інвестицій несумісне з правом власності мільйонів селян на землю. Банк не вестиме справи з дрібними власниками, які просто не зможуть самостійно здійснювати банківські операції. Отже, одне з двох: або земля не використовуватиметься як джерело інвестицій, як застава при отриманні позик, або право розпорядження, користування та володіння

землею від початку переберуть на себе другі особи, а це означає фактичне, а потім і формальне відчуження землі від власника. Тож ідея створення мільйонів землевласників від початку обертається обманом, фікцією.

20. Реформаторські заходи рихтуються під надмірно великим впливом закордонних радників і фінансових кіл, під вольовим натиском демагогів від політики й аграрної науки, але без перевірки практикою або хоча б на рівні теоретичного попереднього моделювання. В цілому аграрна реформа опирається на припущення, міфи та ілюзії, а не на аналіз реальної ситуації.

А до щастя було так близько...

Україна успадкувала від СРСР агропромисловий комплекс, який мав величезний запас міцності, надто в частині його фондів, матеріально-технічної бази, залишками якої користуються й донині. Лишалось раціоналізувати взаємини АПК й держави, провести не шокотерапію, а оздоровлюючу терапію, оперту на реалії й здоровий прагматизм. Наприклад, для становлення й розвитку фермерства цілком вистачило б земель запасу та неефективно працюючих колгоспів і радгоспів.

Загалом, які можуть бути заперечення проти приватної власності як такої? Якщо хтось хоче придбати у приватну власність курку або порося, то він їх купує, привласнює, що не викликає жодних заперечень. Крім випадків кримінального походження речей і коштів. Тобто від початку має бути ясно, що приватна власність виникла на законній основі, на ґрунті, переважно, особистої праці. З землею ж, бачимо, все навпаки. Сперш її ділять на підставі приналежності до нечітко визначеного соціального стану й одразу ж лишують місце для костилів, на яких буде змонтовано механізм переділу землі на користь, знову-таки, не землевробів, а гендлярів. Відтак, або право розпорядження, користування та володіння

довіку муситимуть платити данину створеним реформаторською волею землевласникам. Про декларовані на початку реформ наміри допомогти селянам влада забуде навіть швидше, ніж про обіцянки збагатити городян поділеними заводами та фабриками.

Далі. Якщо вже владі, котра начебто має захищати майнові інтереси держави, так приспічило торгувати землею, то чому б це не робити просто, через аукціони, і щоб гроші надходили до бюджету, а не в кишені всіляких функціонерів. На таких само засадах запроваджувати й оренду. Адже й зараз приватно-комерційні структури, що користуються тисячами гектарів орної землі, з приводу оренди мають справу не з сільськими пенсіонерами, а з керівниками КСП та державними адміністраціями. Для успішного ведення сільськогосподарського бізнесу потрібна не приватна власність на землю, а гарантії довгострокового користування нею, аж до того часу, коли повернуться з прибутком вкладені кошти, відпрацює амортизаційний строк техніка. З правом продовження цього терміну. Та щоб було конкурентне ринкове середовище, простий й прозорий механізм руху землі (тобто, права її сільськогосподарського користування) до ефективного, умілого, удачливого користувача.

Не викликає заперечень і передача в приватну власність присадибних ділянок. А от нарізування нових, надто інородним, має бути не по блату, не за хабарі, а за плату, щоб гроші надходили до місцевого і державного бюджетів. Справедливо було б дозволити розраховуватися за купівлю землі заощадженнями, які так нахабно привласнила держава. Власне, земля — це останнє, чим влада ще може розраховуватися по знецінених вкладах, які матеріально забезпечувалися, пригадаймо, усім надбанням держави, а не працюю дітей і онуків, як зараз перекунують і законодавча, і виконавча влада, і ліві, і праві, і середульші... З того надбання лишилася хіба що земля.

Микола ДИВАК.

ма, зазначив: «...через відсутність трудової книжки не можу працювати, отримати субсидію на житлово-комунальні послуги». У подібній ситуації опинилися й інші працівники ДВТП.

Безпрецедентна ситуація, до якої потрапили броварчани, схоже, мало хвилює суддів. Заява Ю. Тимошенка про стягнення зарплати лежить у суді з квітня і коли її буде розглянуто по суті невідомо... А люди, котрі залишилися без трудових книжок і зарплати, вже зневірилися.

А чи думають в Мінагрополітики, скільки грошей доведеться витягнути з кишень платників податку, якщо всі жертви дій чиновників подадуть позови про стягнення матеріальної та моральної шкоди?!

...Нещодавно я побував на колишньому Броварському державному виробничо-торгівельному підприємстві. Хотілося б помилитися, але мені здалося, що там державного залишилося обмаль. І приватизувати, схоже, не буде чого. Нинішній Броварський оптовий ринок не той, що був рік тому. І керівники там уже не ті, двічі змінені. Гадаю, не такої реорганізації хотіли в міністерстві. Але факт залишається фактом: колектив без засобів до існування на вулиці, зате база в надійних руках.

Chiй? Може, правоохоронці та місцева влада поділяться з нами секретом?

Іван ІЛЛЯШ.

Броварський район Київської області.

ОГОЛОШЕННЯ

Українсько-російська фінансово-енергетична транснаціональна холдингова компанія у формі закритого акціонерного товариства «ОБ'ЄДНАННЯ»

повідомляє:

27 листопада 2003 р. за адресою: м. Київ-150, вул. Предславинська, 39 у приміщенні АТ «Украналіт-прилад», Актовий зал (1 поверх), о 12.00 годині відбудуться збори засновників.

Порядок денний:

1. Питання порядку денного зборів акціонерів-засновників, призначених на 30.09.2003 р., які не відбулися.
2. Розгляд заяв акціонерів-засновників, які надійшли до Правління.

ПРАВЛІННЯ.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ВІКО-Інвест», код 25039641, ліквідується. Претензії приймаються за адресою: м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 17, в двохмісячний термін з дня опублікування цього оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Івано-Франківській області виступає організатором публічних торгів (аукціону) з продажу майна:

1. Підприємства банкрута — СП «Автотранспортне підприємство» (справа № Б-11/165). Загальна характеристика об'єкту продажу, який знаходиться за адресою: Івано-Франківська область смт. Рожнятів, вул.8 Березня, 6. Лот № 1 комплекс будівель та споруд (заг. площа за будови 1459,4 кв. м.) у складі: адміністративного та виробничого приміщення літ. А, приміщення котельні та металічного складу літ. Б, приміщення складів літ. В, Г, приміщення прохідної літ. Д, автозаправочна станція, навіс з оглядовою ямою та благоустрій, розташований на земельній ділянці площею 1,71 га. Початкова ціна об'єкту продажу 130626 (сто тридцять тисяч шістсот двадцять шість) грн.

2. Підприємства банкрута — ЗАТ «Снятинбудіндустрія» (справа № Б-4/25). Загальна характеристика об'єктів продажу: Лот № 2. Котельня площею 288 кв. м. Не в робочому стані. Початкова ціна 12440 (дванадцять тисяч чотириста сорок) грн. Лот № 3. Склад матеріалів (заг. площа, 148 м. кв.) і склад сушки (заг. площа, 92 м. кв.). Початкова ціна 9197 (дев'ять тисяч сто дев'яносто сім) грн. Лот №4. Козловий кран марки ККС — 12,5. Не в робочому стані. Початкова ціна 6793 (шість тисяч сімсот дев'яносто три) грн. Лот № 5. Кришки пропарочних камер — вартість металолому. Початкова ціна 2950 (дві тисячі дев'ятсот п'ятдесят) грн.

Гарантіїні внески учасників аукціону (5 % від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховуються на: р/р 260064425 в Івано-Франківській ОД АППБ «Аваль», МФО 336462, код 26255708 до 07.11.2003 р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 20.11.2003 р. включно за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Василянок, 62-а, кб.406. З питань оформлення участі в аукціоні та ознайомлення з характеристиками об'єктів продажу звертатись за телефоном: (03422) 4-53-17.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 11.11.2003 р. об 10 год. 30 хв. за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Василянок, 62-а у актовій залі.

Результати публічних торгів (аукціону) оформляються протоколом, який є підставою для укладення протягом 15 днів договору купівлі-продажу.

Господарським судом Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22-А) постановою від 11.09.2003 р. по справі № 14/75 визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура стосовно сільськогосподарського виробничого кооперативу «Гулаківський», код ЕДРПОУ 03764790, адреса: 56023, Миколаївська обл., Казанківський р-н, с. Микола-Гулак, рахунок № 26001218 в МОД АППБ «Аваль», МФО 326182.

Ліквідатором призначено Чудайкіну Л. Г. (ліцензія АА № 487778 від 15.04.2003 р.). Адреса: 54058, м. Миколаїв, вул. Лазурна, 2-б, кв. 25, тел. 41-60-48.

Господарським судом Донецької області постановою від 17.01.2000 року по справі № 18/192 б визнано банкрутом КСП «Миусское» (Донецька область, м. Сніжне п. Веселе, код ОКПО 05287791) і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідація названого підприємства проводиться відповідно нормам Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Ліквідатором призначено Харахаш Світлану Євгенівну, ліцензія № 249776, 83121, м. Донецьк, пр. Київський, 6.5, кв.30.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

ЗАТ «Південьприватбуд»

оголошує про загальні збори акціонерів, які відбудуться о 10 год. 24.11.03 р. за адресою: м. Миколаїв, вул. Кінцева, 1.

Порядок денний:

1. Про затвердження змін та доповнень до Статуту ЗАТ «Південьприватбуд».
2. Про участь ЗАТ «Південьприватбуд» як співзасновника ТОВ «Будград».

Правління ЗАТ «Південьприватбуд»

Постановою Господарського суду АР Крим від 29 вересня 2003 р. (вул. К. Маркса, 18, м. Сімферополь, АР Крим) по справі № 2-13/6849-2003 Сільськогосподарський виробничий кооператив «Восход» (вул. Запорожська, 1, с. Сусаніно, Первомайський район АР Крим, п/р 26004232249601 в Первомайському відділенні ВАТ «Об'єднаний комерційний банк», МФО 324485, ОКПО 20685262, визнано банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Ніконова Вячеслава Олексійовича, ліцензія арбітражного керуючого № 047668 (вул. Київська, 75/1, к. 4, м. Сімферополь, АР Крим), тел./факс: (0652) 22-25-33,

E-mail: nikon_of@club. cris. net

Умови диктують монополісти

КОМУНАЛКА

Одеське територіальне відділення Антимонопольного комітету України порушило справу про неправомірні дії комунального підприємства «Одесатеплоенерго». Його керівництво без об'єктивних причин вирішило змінити режим приймання платежів від мешканців житлово-будівельних кооперативів, погрожуючи залишити будинки без централізованого опалення та гарячого водопостачання. Так будує стосунки зі споживачами ще одне комунальне підприємство такого ж профілю — «Одесатеплокомуненерго». Схоже на змову монополістів.

Голови багатьох кооперативів уже отримали попередження, в яких зазначено: «Ввічливе опалення можливе тільки після укладання договору на теплопостачання». Певно, монополістам не хочеться «панькатися» з кожним споживачем його послуг окремо. Простіше мати справу з організацією, бо, незалежно від того, скільки в будинку дисциплінованих і недисциплінованих платників, перекривати можна загальний засув. Протягом останніх трьох років так і робили. Споживачі обурювалися, писали скарги до різних інстанцій, вимагаючи, щоб договори укладали з кожним окремо. Мовляв, тоді не доведеться розраховуватися за чужі борги.

Вимога справедлива. Це підтвердили й судові інстанції. Так, іще в лютому 2001 року Київський районний суд Одеси розглянув позов членів ЖБК «Малиновський-2» до КП «Одесатеплокомуненерго», яке з настанням холодів припинило подачу гарячої води в деякі будинки по проспекту Академіка Глушка за загальні борги житлового кооперативу (значна їх частка, до речі, нагромадилася не з вини мешканців, а через невчасне надходження державних коштів на субсидії та пільги). Позов було задоволено, а тепловиків зобов'язано укласти індивідуальні договори на кожну квартиру. Однак керівництво КП вдалося до апеляцій, посилаючись

Мал. Олександра МОНАСТІРСЬКОГО.

на затверджені Кабміном «Правила надання населенню послуг з водо-, теплопостачання і водовідведення». Справу розглядала судова колегія Одеського апеляційного суду і залишила ухвалу без змін. І у Верховному Суді України тепловики отримали відкоша. Та це на них не вплинуло. Вони й

нині, напередодні нової зими, стоять на своєму: не буде договорів з правлінням ЖБК — не стане й тепла. Може, хоч територіальне відділення АМКУ змусить рахуватися з правами споживачів отримувати послуги прямо, без посередників?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Сплатив за послуги — отримай виграш

Акцію під таким гаслом провело серед клієнтів місцеве комунальне підприємство «Івано-Франківськтеплокомуненерго». Зневірившись, що населення погасить борг (19 мільйонів гривень), тепловики вирішили заохоти споживачів до активніших розрахунків. Так, учасником акції став кожен, хто з 1 по 20 вересня частково або повністю погасив заборгованість за надані послуги або зробив авансову сплату. Виграш — сума, рівнозначна тій, яку сплатили. Кошти зараховували на особовий рахунок для подальшого розрахунку з комунальниками. Визначено 100 переможців, які разом виграли 3,6 тисячі гривень. А на рахунок підприємства під час акції надійшов майже мільйон. За словами директора «Івано-Франківськтеплокомуненерго» Арсентія Блащука, ці кошти передусім підуть на оплату енергоносіїв.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

ЗАНУТUYTE

Продовжте вік улюбленим речам

Купили омріяну кофтину, а вона після першого прання полиняла чи розтягнулася так, що носити неможливо? Ситуація знайома. У сучасній моді застосовують чимало різновидів тканин — з комбінованими поверхнями, імітацією під шкіру та замшу, вишивкою, «металізацією» тощо. Це потребує особливого догляду. Чи можуть його забезпечити всі мийні засоби, запропоновані на ринку? Дослідити це взялися фахівці Київського національного університету технологій та дизайну.

В експерименті використовували тканини різні за текстурою та поєднанням кольорів, а мийні засоби — популярні серед наших споживачів. Багато разів випрані зразки тканин та виробів із них досліджували візуально та за допомогою спеціальних приладів. З'ясувалося, тривале збереження властивостей та вигляду одягу значною мірою залежить від якості мийних засобів. Найкраще під час досліджень зарекомендував себе «Ariel Gel». За його допомогою можна позбутися найсильніших забруднень за невисокої температури води, речі не витягуються та не збігаються. Окрім того, цей засіб не містить відбілювача, а отже, не загрожує найсміливішим барвистим поєднанням. Тож ви зможете носити річ стільки, скільки вона вам подобатиметься, а не до першого прання.

КІТ У МІШКУ

За що платимо

Здавалося б, немає нічого простішого, ніж купити сосиски. Та, як з'ясувалося, не в столичному Центральному гастрономі, що біля метро «Шулявська». Майже 20 хвилин довелося мені простояти там біля прилавка із уже запакованими м'ясними виробами — намагалася роздивитися, з чого виготовлений продукт. Але так і не змогла. Майже на всіх етикетках виробника, де вказується склад та термін зберігання продукту, працівниками магазину було наліплено цінники. Звісно, річ необхідна, але ж хотілося також знати, за що саме доведеться викласти ту чи іншу суму.

Леся ВИСОЧАНСЬКА.

Мал. Олександра АНДРЕЄВА.

Шукайте вітчизняний аналог

РАДИМО

Як свідчить статистика, навіть нехворобливі споживачі бодай двічі на рік купують ліки. Не закликаємо вас до самолікування, але мало хто звертається до терапевта тільки-но заболить голова, або почнеться нежить — люди покладаються на пораду фармацевта. Однак не поспішайте купувати дорогий препарат іноземно-

го виробництва. Всі ми живі люди: аптекар зацікавлений більше вторгувати, а ви — отримати якісний товар за доступною ціною. Тому поцікавтеся, чи є вітчизняний аналог запропонованого медикаменту. Зазвичай він не поступається за якістю і вочевидь виграє в ціні. Щоб препарат не завдав вам шкоди, уважно

вивчіть анотацію, яка написана на упаковці або на листку-вкладці.

Анотація має містити таку інформацію

- Назва препарату латиною та українською (російською)
- Фармакологічна дія ліків, тобто їх корисність
- Рекомендації до застосування
- Дозування
- Інформація про побічні дії

● Дані про форми випуску препарату, умови його зберігання, термін придатності, дата виробництва. Обов'язково вказано виробника

● Якщо медикамент іноземного виробництва, має бути дозвіл на його застосування на території України, виданий Міністерством охорони здоров'я нашої країни.

Будьте здорові!

Європо, зглянься: терпець урвався

SOS!

Мешканці присілка Вільшина на Львівщині звернулися із заявою до Європейського суду з прав людини.

Населений пункт «притулювся» до породного відвалу Центральної збагачувальної фабрики неподалік шахтарського міста Червонограда. Територія ця забруднена

важкими металами. Через просідання ґрунту будинки на хуторі постійно підтоплюються. Вода у криницях непридатна навіть для побутового застосування, а підвозять

життєдайну вологу нерегулярно.

Ще 1994 року Сокальська районна рада ухвалила рішення про відселення мешканців присілка. Відповідні рішення приймали Львівська облдержадміністрація, державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних

ситуацій. Всі компетентні органи, до яких зверталися мешканці, підтвердили неможливість проживання на території присілка. І все одно протягом дев'яти років не відбулося жодних зрушень, а позов до суду не розглядають уже більше року.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

Проблема якості — це вам не іграшки

БЕЗПЕКА

Як часто, бавлячись, малюки ранилися іграшками? На жаль, відповісти на це запитання важко, адже не всі мами звертаються до лікарів через незначну подрипу. Однак іноді через недолугу іграшку дитина отримує серйозне каліцтво. Таких випадків у світі щороку трапляється сотні тисяч.

Держспоживстандартом України протягом 2001—2002 років розроблено одинадцять першочергових проектів технічних регламентів з підтвердження відповідності. Вони впроваджуватимуться на заміну чинних стандартів. Тож вимоги до якості, приміром, тих самих іграшок істотно підвищаться. А отже, не треба буде хвилюватися, коли малюк вивчатиме нову забавку.

До переліку першочергових проектів технічних регламентів також увійшли газові прилади, ліфти, прості посудини високого тиску

тощо. Все це, вважають фахівці, допоможе нам інтегруватися у Європейський союз. Однак це той випадок, коли зиск отримує й пересічний громадянин, адже нові технічні регламенти спрямовані насамперед на безпеку для споживача. Загалом до 2007 року плановано прийняти 100 європейських директив у сфері технічного регулювання. Це лише дешифрація поставлених завдань перед Держспоживстандартом, який, до речі, днями святкував річницю з дня заснування.

Надія ГОРБАТЮК.

Фото з архіву «ГУ».

Ліцензуймося, бо ми того варті!

+/-ЖУРНАЛІСТ

Рубрика «+/- журналіст», на мою думку, дуже актуальна. Адже журналісту доводиться стикатися з безліччю проблем у своїй роботі. Одна з них — проблема ліцензування інтернет-видань (привіняти їх до якогонебудь ЗМІ). Сподіваюсь, у багатьох виникнуть думки щодо цієї теми і розпочнеться дискусія.

Про появу четвертого ЗМІ — Інтернету — говорять дуже багато. Звичайно, це нове місце праці й джерело для отримання інформації.

На жаль, мережа не стабільна у всіх своїх аспектах. Стабільність починається, коли законодавчо гарантовано певні права. Україна позбавлена цього. Та кількість документів, що вже є («Указ Президента України про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31 липня 2003 р., № 928, та «Постанова Вищого арбітражного суду України про питання захисту авторських прав в Інтернеті» від 5 червня 2000 р., № 04/5-7/82), не дають цілковитої картини.

Журналісти, і не лише, вирішили створювати свої проекти — веб-сторінки, портали в мережі. Попервах це набагато дешевше і необхідна менша кількість устаткування. Але, як кажуть, безплатний сир буває тільки в мишоловці.

Оплачуючи рахунок за адреси, ми платимо за повітря. Чому? Коли ви орендуєте поштову скриньку на пошті, то оплачуєте за порожнину всередині, яка наповнюється в міру надходження потрібною вам кореспонденцією. Ви не станете власником скриньки. Провайдери так само нічим не зобов'язані нам. Як це виходить? Усе дуже просто: під час купівлі адреси з вами укладають

угоду на «реєстрацію та підтримку доменного імені». Документ цікавий тим, що Реєстратор, зареєструвавши вас, не несе практично жодної фінансової відповідальності (хоча обіцяє вести переговори для розв'язання суперечок). Довести порушення в мінливому віртуальному світі дуже важко. «Притягувати» докази до чинного законодавства ще важче, а спеціальних законів для провайдерів ще треба пошукати.

У договорі є ще одна гарна фраза: Реєстратор не несе відповідальності за зміст. Хіба не нагадує вона Пілатову позицію «вмивання рук»? Ніби ті, хто продають доменні імена, не підтримують сервери з порнографією, расизмом, екстремізмом. Гроші беруть однаково у всіх. З'ясовується, поки не може бути й мови про пристойніші українські домени.

Хочу звернути увагу на те, що нам треба терміново ліцензувати інтернет-видання (як в інших країнах) на рівні з газетами, телебаченням, радіо.

Зрозуміло, після ліцензування певна кількість скандальних електронних видань зникне. Мені можуть закинути намагання обмежити свободу слова, але обмеження бруду може дати змогу розпочати розмову про якість чи хоча б україномовність веб-сторінок.

Розмови щодо невеликої кількості тих, які читають українською, є підтвердженням мовної обмеженості тих, хто так каже.

Наприклад, я спокійно читаю українською, російською, польською, повільніше білоруською та англійською.

Щодо потенціальної аудиторії читачів, то в білоруської мови вона ще менша, а вони нею створюють сайти. І ще одне, на білоруських веб-сторінках не обов'язково присутня версія іншою мовою.

Треба робити українською, а читач знайдецься сам.

Ліцензування дасть журналістам якесь реальне місце роботи. Я сама випускаю інтернет-видання «Аксіома» (www.aksioma.lviv.ua). Хотілося якось затвердити, що воно моє. В податковій я зареєструвалася як приватний підприємець з видом діяльності: видавець інтернет-видання «Аксіома». Це не найлегший шлях створити робоче місце для журналіста. Не з розмов знаю, чому треба впорядковувати правовідносини щодо world wide web.

Будь-які повідомлення блокують мережею. В деяких, як у скринці Пандори, є зло. Брехня, чутки, спеціально сфабрикована інформація — не мають жодних позначок. Не можна довіряти нікому, і водночас мусиш вірити усім.

Інтернет, безперечно, віртуальний світ, але офіційно чинні закони ніхто не відмінює.

Незахищеність авторських прав може стати актуальною проблемою для кожного, хто подаватиме свою інформацію в мережі. Її можуть скопіювати і навіть не подякують, про фінансову компенсацію взагалі не йдеться.

Журналісти мовчать, не домагаються врегулювання й реальної дії Закону «Про авторське право...» в Інтернеті тільки з

однієї причини — вони так само «беруть» чужу інформацію і видають її за свою. Який дурень куватиме руку, яка його годує?! Справді цікаву та свіжу інформацію беруть з мережі, підписують власним ім'ям, і гонорар у тебе в кишені. Якщо вимагатимуть посилання, то і прибутками потрібно ділитися. Хто сам не грає за правилами — не вимагатиме чіткого дотримання регламенту.

Журналісти не відчують переваги того, що пославшись на джерело в мережі, знімають відповідальність у разі подання недостовірної інформації.

У разі ліцензування інформаційні портали Інтернету даватимуть перевірену інформацію заради уникнення матеріальної відповідальності.

Розумію, що без ліцензування вільніше політ думок, жодної відповідальності за написане, але ніяких прав на свою роботу в мережі ви теж не маєте.

Ліцензуймося, бо ми того варті!

Інакше анархія стане синонімом ставлення до world wide web. Мені можуть закинути, що проблеми, пов'язані з мережею, хвилюють небагатьох. Журналіст може відкинути Інтернет, та все одно він приречений на інформацію, праматір'ю якої сьогодні є мережа.

Ще одне: якщо журналісти не почнуть працювати над змістом домену ІА, то їм доведеться дотримуватися правил, встановлених іншими. Поки йде нав'язування з боку програмістів щодо форми подання матеріалу, мережева журналістика буде сиротою. Тільки якщо журналісти розпочнуть саме Журналістику в мережі, ще є шанс вийти із занепаду Уанету.

Катерина АКСЬОНОВА.

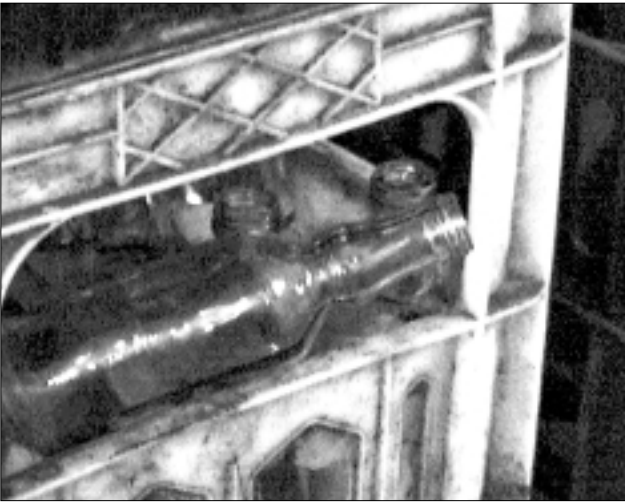
КРИМІНАЛ

Без шуму і пилу

припинив своє існування в Рівному ще один підпільний цех з виготовлення псевдогорілки

А діяв він на вулиці Курчатова у Рівному. Рівненські убозівці та працівники спецпідрозділу «Сокіл», задіяні в операції щодо припинення діяльності цього підпільного горілчаного цеху, виявили 88 ящиків горілки «Волинська Віват особлива» без акцизних марок, 8 двохсотлітрових бочок спирту, різ-

ні етикетки та пробки до пляшок, акцизні марки, 100 ящиків з порожньою тарою, пакувальний матеріал, а також цукор, гліцерин та інші компоненти (на знімках). По масштабності виготовлення псевдогорілки, свідчить той факт, що цех було обладнано сучасною технікою: авто-

пристроями для закривання пляшок і для розливу горілки, різноманітними насосами тощо.

— Псевдогорілку продавали на території Рівненської та сусідніх областей, — розповідає начальник управління по боротьбі з організованою злочинністю УМВСУ в Рівненській області, полковник міліції Володимир Самолук. — Наше

управління продовжує заходи з виявлення та знешкодження злочинного ланцюга. Але вже нині можна сказати, що нам удалося зберегти здоров'я багатьом громадянам і припинити незаконне збагачення горілчаних ділків.

Олександра ЮРКОВА. Рівне.

Фото ЦГЗ УМВСУ в Рівненській області.

ТОЧКА ЗОРУ

Барвисті площини

Усячина таки на світі буває... шойно Мексика розгорнула у Києві фотовиставку під такою назвою. А з рік тому кияни мали змогу оглядати іншу — «Великі майстри народного мистецтва Мексики». Що воно? Використання переваг прямого спілкування двох древніх народів? Задуматися, — ні! не на простій цікавості і використанні нових можливостей, які утворилися в житті України шойно, розходиться. І перша виставка (не випадково), і друга — як продовження розмови з погляду поточного дня, ніщо інше, як перемова небайдужих душ двох народів, мексиканського та українського, їхнє бажання краще взнати один одного, а можливо, і переконатися на прикладі іншого в неспихності, в правильності способу життя на землі. Хороше це діло, обмінятися своїм, виживати і жити! Адже тут розходиться не на етнографії, більш цікавої і зрозумілої фахівцям, а про найскладнішу і найістотнішу історію, ту, яка не обмежується датами чи війнами, чи революціями, тут йдеться про історію двох давніх людських формацій, культура яких зберегла їхню самобутність в оточенні чи сусідстві зовсім несхожих інших народів. І там, і тут могутній північний сусід. І там, і тут свій погляд на прогрес, багатство чи наживу. І тут, і там, попри великі віки (тисячі і тисячі літ) несміливе постійне споглядання — як бути? З ґрунтом? З лісом? Зі свійськими тваринами і птахами. Скільки чого вирощувати? Запитань справді багато, а відповідей хоч і лунає, та подає голос надто тихий, і тому чужо його далеко не кожний.

Мовлено, найважливіша з історій це та, яка вкарбувала у собі увесь досвід, сказати б, намулу великих віків, за яких людина народилася, зростала, пасла худобу чи сіяла-жала, їла щось і у щось вбиралася... мовиться про історію внутрішнього життя народу, таку несхожу у кожного, та коли привидитися, майже однакову у всіх!

Гарну справу робить Мексика, повісив розмову про поточне життя з погляду віків. «Великі майстри Мексики», «Барвисті площини» — усмішка через океан, мрійливий запит — брате-чоловіче, а що здається тоді!? Як було? Як буде? Про що говорять твої Земля і твоє Небо? Як нам бути усім, людям?

Якби у внутрішнього життя народів таки був календар, то виглядати б він мав приблизно так, як «Великі майстри Мексики»... а зрештою, у кожного своє.

Я підростаю серед переселенців. Це був кріпкий, ярий народ — лемки. Ті, ті які говорили, ми — не українці, ми — лемки! З ними не могли нічого поробити навіть поляки, народ не з останніх. І ось одного разу, коли мене це вже цікавило, переді мною розкрилася лемківська скриня... Гачі! Найбільше чудо, яке так вразило, що запам'яталося на все життя. Хто сьогодні знає, що таке гачі? А промовте Левіс... хто б не знав, найкращі джинси! Пишучи ці рядки, я перерив усі словники, які маю, щоб перевірити себе. І заспокоїв мене тільки словник, у створенні якого брав участь Максим Рильський. Гачі — домоткані штани, виварені у складному розсолі, які одягав чабан, стаючи до отари...

Розсуваючи виднокола, цілком несподівано зазнайомився з іншим нашим народом, з гуцулами. Дідо Михайло, старійшина роду, був мовчазний і величавий. З розкішними срібними царськими вусами, які він не голив жодного разу. Тоді він уже був після заслання до Сибіру. Його дім на схилі був найбільший, а сам схил гори увесь в камінній мережці мурів у зріст людини, тоді порожніх, а колись для овець. Так ось, гостюючи у діда Михайла, я якось-то заїкнувся про те, що хотів би побувати в Косові, на ярмарку. Молода газдиня, дружина дідового сина, одразу озвалася: «Грицьку, а що б ти там хтів? — «Ну, не знаю... Подивитися. Кожухи. Киптарі».

Другого дня мене покликали до світлиці. Сиділи тільки дідо Михайло... Молода газдиня кудись зникла і, увійшовши, наклала на мої плечі гуцульський киптар... я стоячи, роздивлявся, і мовчав. Я тоді вдруге жив у Москві. Але не думка, як би я там виглядав у такому вбранні, зіпила мою губу... Я образ збагнув усю значковість, гербовість такої речі. За нею, за її створенням, було все життя Карпат.

Чотири воли пасу я...

Чи як там співає Марія Стеф'юк.

Вівці мої вівці...

То був справжній, як життя під сонцем, людський витвір, для якого знадобилося усе, що давали Карпати — шкурки з овець, жили з волів, барви-кольори фарб. І, звичайно ж, що найголовніше, майстри. Кожен знав своєї маленької частки. А всі гуртом вони й сотворили річ, яка мала свідчити про вічність укладу життя. Хвалу Карпатам!

Врешті-решт я вимовив єдине слово:

— Важкий!

Киптар з мене зняли. І пішов він назад, туди, де зберігався до того часу. Нещодавно я панічно оглянувся на обійстя діда Михайла, коли побачив документальний фільм французів про козопаса з Корсики, діда, який на схилі гори утримував стадо кіз. Де острів Корсика, а де Карпати! І скажіть же, дім і кошара корсиканця, і увесь схил гори були вподіянні однаково! І кози собі паслися. І всього одні людські руки, із споконвіку знаючи що й до чого, годували вишуканий Париж козячим сиром. Прикро, але на мій час загони для овець у діда Михайла завжди залишалися порожніми. І взагалі, якщо пригадати, останній ранок, за якого я виходив звідти, був для мене дуже сумний. Уночі лів сніг. Люди метнулися до отари розбирати своїх овець. Уздовж дороги йшла молода жінка-мама. Вела на блаженському налигачі єдину овечку, за якою з прутиком у руці дибав хлопчик... «Щоб не забулося!»

Сьогодні, коли багато чого доводиться відроджувати, повертати, обидві виставки з Мексики просто приречені на великий успіх, адже вони вчать не волів пасти, не за плугом ходити, а думати, думати і не з усього кепкувати. У найвіддаленіших давнинах либонь теж було чимало спроб щось міняти, і, мабуть, помилко. Але ж зараз видно, залишилися тільки те, що зберігало і зберігає людську душу живу! От про що до нас промовляє не надто багата, але все ж усміхнена Мексика. Зі своєю мудрістю. Зі своєю красою.

Вдивляйтеся. Ось воно, свято. Перед вами.

Григорій КОЛІСНИК.

Гроші й сили концентруємо і на диво всім муруємо!

ФОТО ВАСИЛЯ МЕЛЬНИКА.

Улітку хтось засмагав на морі, хтось на річці, а на Прикарпатті люди засмагали в основному на будовах. Причому не так на власних, як на громадських, і насамперед — загальноосвітніх шкіл. Масштаби шкільного будівництва в Івано-Франківській області б'ють усі рекорди. Починаючи з 1996-го, тут щороку здають шість, сім, десять шкіл, а цього року їх буде 13! За нинішньої економічної кризи це сприймається як «очевидне-неймовірне».

Буде радість новосіль!

Місцеві ЗМІ ледь устигають готувати репортажі зі шкільних новосіль. А кожна новобудова — справжнє архітек-

турне диво. Зазвичай індивідуальний проект. Класна робота. Все продумано і передбачено. Все доцільно і зручно. Все виконано за європейськими стандартами. А перелік зданих шкіл

звучить, як переможна реляція. Приміром, шойно прийняла учнів Незвиська середня школа Городенківського району, розрахована на 366 місць. До вересня планувалося здати лише першу чергу школи. Але люди в пориві ентузіазму («робимо для своїх дітей») спорудили її всю на одному диханні. У Снятинському районі справила новосілья неповна середня школа у селі Тулукові. Здані перші черги двох великих шкіл у селах Нижньому Вербіжі Коломийського і в Космачі Косівського районів, кожна з яких розрахована більш як на 600 місць, а також неповна середня школа в селі Лючках того ж Косівського району на 90 місць. Цікаво, що у цьому районі ще дві школи готуються до перерізання стрічок. Це початкова школа в селі Смодні і середня у Нижньому Березові (приймуть 320 учнів), будівництво яких триває дуже активно. Не зменшують темпи роботи на спорудженні Битківської школи Надвірнянського району. Стала до ладу друга черга школи № 15 у місті Івано-Франківська (спортивна й актові зали). До 1 жовтня планує прийняти дітей школа в селі Розточках Долинського району, що розрахована на 192 місця. Обіцяють, що це буде архітектурний шедевр, школа-«лялечка», не гірша, ніж відома Гутівська школа Богородчанського району, яку в народі називають «президентською». Школа в Розточках споруджується коштом Міністерства транспорту (міністр Георгій Кирпа) за сприя-

ня народного депутата України Василя Бартківа. Шкільні новосілья святкують або до них готуються практично у всіх районах. Нові школи вже прикрасили села Кінашів Галицького району і Чорнолізці Тисменицького. Майже готова школа в селі Світанку Рогатинського району. В області цього року працює 13 шкіл, які загалом мають змогу прийняти близько 3000 учнів.

Але прикарпатці і не думають збавляти темпів. Є вже програма на наступний рік, де знову заплановано здати не менш як 10 шкіл. Тут зводять ще й лікарні, фельдшерсько-акушерські пункти, клуби. Такий «прикарпатський феномен» багатьом видається, м'яко кажучи, фантастикою: як в умовах скрутної економічної ситуації область спроможна витримувати таке будівництво? Де знаходить вона для цього ресурси — матеріальні, людські, фінансові?

Прикарпаття

лідирує у шкільному будівництві.

Раніше водночас будували 90 шкіл, розповідають мені в обласному управлінні освіти. Грошей багато не було. Кожен район, школа просили: дайте нам пару копійок. І вони їх отримували — якихось п'ять, десять чи п'ятнадцять тисяч. Це був мізер порівняно з потребами. І, ясна річ, жодної користі від цих фінансових вприскувань не було.

Довгобуди продовжували заростати травой.

Голова ОДА Михайло Вишиванюк, досвідчений господарник, на свій страх і ризик зламав практику розпорошення коштів як неефективну і взяв курс на концентрацію людських, матеріальних і фінансових ресурсів на певних об'єктах: цього року на одних, наступного — на інших. В результаті саме такої «політики» на Прикарпатті з'явилися оновлені міста і села. Почали з'являтися нові школи, лікарні, клуби, бібліотеки. Майже в кожному районі визначався головний об'єкт і всі кошти — з обласного, державного, районних бюджетів плюс людські ресурси спрямовували туди.

За толокою толока

Ще один «секрет» у прикарпатців — майже всі об'єкти тут споруджують методом народної будови. На Прикарпатті він має глибоке історичне коріння. Те, що нині називають «народною будовою», — це, по суті, не що інше, як толока. А толока в галичан завжди була в пошані. Люди споконвіків допомагали один одному зводити оселі, виконувати важкі господарські роботи. На підмогу скликали родичів, сусідів, друзів, знайомих і всім миром на-

■ ■ ■

У школі буде розміщено фельдшерсько-акушерський пункт, сільську раду, філії районної музичної школи і обласного центру туризму і краєзнавства, сільську бібліотеку.

■

валювалися на роботу. В народі не дарма кажуть, що гуртом і батька легше бити. Те, що господареві довелося б робити місяцями, громада виконувала за день. Причому за роботу зазвичай не платили. Обходилися частуванням. Та в майбутньому господар мав «віддати» цей день тим, хто йому допомагав. Згодом таким чином будували громадські будівлі — церкви, клуби, читальні, лікарні, пам'ятники. Завжди знаходилися ініціатори, які «проштовхували» ідею, збирали гроші, заготовляли матеріали, організовували толоки. Ніколи не переводилися в Україні і меценати, які

офірували свої заощадження на добрі справи. Все робили виключно на добровільній

основі. Силою громадського обов'язку і свідомості кожного. Саме вкоріненістю цієї традиції можна пояснити те, що на Прикарпатті метод народної будови швидко відродився у наші часи. Особливо на будівництві сільських храмів. Нині церкви зводяться винятково за допомогою всієї громади. Таким само чином насипано священні для галичан символічні могили січовим

стрільцям, воїнам УПА, збудовано чимало музеїв і пам'ятників.

За кожною будовою було закріплено конкретних працівників владних структур. Кожне управління, відділ і навіть освітянський кабінет відповідали за певні роботи. В результаті на кожній будові влітку щоденно працювало не менш як двісті осіб, зокрема учителі і батьки. Саме цим можна пояснити, що сталося те, у що мало хто вірив: за два літні місяці вдалося зробити неймовірні речі. Новобудови нині стали справжніми окрасами населених пунктів. А для керівників району ці об'єкти нерідко ставали перевіркою ділових і організаційських можливостей.

Ведучи будівництво шкіл майже у всіх районах, в області не забули ще й про програму «Шкільний автобус». Хоч як це дивно, а її перевиконано! Раніше мова йшла про передачу школам п'ятих автобусів, а фактично подарували дев'ять, причому і новобудовам, щоб поліпшити до них підвіз учнів і вчителів. Якщо автобуси — це подарунок освіті до нового навчального року від облдержадміністрації, то п'ять комп'ютерних комплексів — подарунок від обласної ради. До того ж це те, що навіть не планувалося. А, кажуть в управлінні освіти, дев'ять автобусів — майже 400 тисяч гривень, та й комп'ютерні комплекси — ще майже 250 тисяч. Це дуже дорогий

презент. Нині відроджується й інша традиція. Щоб школа була не лише місцем, де діти отримують знання, а й соціальним, духовним центром села. Приклад цьому — Незвиська школа. Красива, простора, якою, за словами Михайла Вишиванюка, може пишатися вся Україна. Вона вирішила взяти під свій дах чимало інших сільських установ. Тут, зокрема, буде розміщено фельдшерсько-акушерський пункт, сільську раду, філії районної музичної школи і обласного центру туризму і краєзнавства, сільську бібліотеку. Саме сюди планують перевести і дитсадок, а актову залу використовувати як клуб. Школа велика і місця виситачить всім. Так само планують зробити і в Нижньому Вербіжі.

Ось так виростають на Прикарпатті нові школи. Чи треба їх зводити нині в такій кількості, коли дитяче населення з кожним роком скорочується? Галичани дотримуються тут єдиної думки: поки в селі є школа, доти живе село.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

На знімку: ось як ошатно виглядає Незвиська школа Городенківського району.

ОГОЛОШЕННЯ

Філіал ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ЗАТ «Донецький завод залізобетонної шахтної кріпії»,

повідомляють про проведення аукціону з продажу цілісного майнового комплексу. На аукціон виставляється цілісний майновий комплекс ЗАТ «Донецький завод залізобетонної шахтної кріпії», розташований за адресою: м. Донецьк, вул. Артемівська, 379, початкова ціна продажу — 188464,00 грн. без ПДВ, гарантійний внесок — 9423,20 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуемого майна, перераховується на р/р 260024175 в ДОД АППБ «Аваль», МФО 335076, ОКПО 31501033, реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону — 17 грн. перераховується на р/р 2600539199 в КООБ № 8143, МФО 394028, ОКПО 31501033, Донецькій товарній біржі «Південь-Схід». Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заявку організатору торгів Філіалу ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк подання заявок 27 календарних днів з дати публікації в газеті по 04 листопада 2003 р. включно. Аукціон відбудеться після 30 календарних днів з дати публікації інформації 10 листопада 2003 р., на Донецькій товарній біржі «Південь-Схід» об 11-00 за адресою: м. Донецьк, вул. Артема, 131-А. Довідки за телефонами: 385-39-52/23.

Ухвалою Господарського суду АР Крим (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) від 08.09.2003 р. порушено справу № 2-11/12978 про банкрутство КПСУ — 71 БАТ «Термоізоляція» (м. Сімферополь, вул. Монтажна, 3), р/р 26005301320659 в КЦО «Промінвестбанк» м. Сімферополь, МФО 324430, код ЗКПО 01414353.

Розпорядником майна призначити арбітражного керуючого Данилко Іну Анатоліївну (ліцензія АА № 047904 від 19.10.2001 р.).

Претензії кредиторів, санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарським судом АР Крим (м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18, 95000) боржник ЗАТ «Александровское» (Красногвардейский р-н, с. Олександрівка, вул. Жовтнева, 1) визнано банкрутом, ОКПО 03759091, р/р 26004301518088, Філіал Іллічівського ГО ПІБ, м. Маріуполь, Донецької області, МФО 334442 і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Небесного В. Ф. (ліцензія АА № 249833 від 22.10.2001 р.), який проживає за адресою: АР Крим, Сімферопольський р-н, с. Софіївка, вул. Паркова, 27.

Тел/факс: (0652) 323-223.

Заяви від кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ

Постановою Господарського суду Закарпатської області (88000, м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2/а) по справі № 6/36 визнано банкрутом сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Агрочом» (Закарпатська область, Мукачівський район, с. Чомонин, вул. Миру, 23, код ЄДРПОУ 30764933, банківський рахунок відсутній).
Ліквідатор арбітражний керуючий Ракушинець А. А. (м. Ужгород, пл. Хмельницького, 2/507, ліцензія АА № 669653 від 07.08.03 р.).
Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування даного оголошення.

Постановою господарського суду Одеської області від 2 вересня 2003 р. БАТ «Березівське ремонтно-транспортне підприємство» (Одеська область, Березівський район, с. Шевченкове, код № 03754935, р/р № 25454301000419 в Березівському від. БАТ «Державний ощадбанк України», МФО № 388186) визнано банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Брикульського В. Т. Ліцензія № 249867 від 22 жовтня 2001 року.

Господарським судом Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3-а) ухвалою від 22.09.2003 р. порушено справу № 9/1516 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Комерційно-виробниче підприємство «ЕЛАСТХІМ» (поштова адреса: 93400, м. Северодонецьк Луганської області, вул. Сметаніна, 5-а, банківські реквізити: № 26000320039 в СФ АБ «Укркомунбанк», МФО 304740, код ЄДРПОУ 30568030).
Розпорядником майна призначено Птушка Сергія Володимировича (ліцензія АА № 047856 від 18.10.2001 р., який мешкає за адресою: 91000, м. Луганськ, кв. Ленінського комсомолу, буд.4, кв.9).
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

БАТ «РЕМБУД-4», код ЄДРПОУ: 00293864 повідомляє про ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом 2 місяців за адресою: 33000, м. Рівне, вул. Дворецька, 120 А.

Залучається інвестор на автотранспортне підприємство, яке знаходиться за адресою: 50103, Україна, м. Кривий Ріг, вул. Л. Бородича, 1. Інвестор отримує право власності на цілісний майновий комплекс підприємства. Загальна площа території — 6,4 га. Площа виробничих приміщень 2 га + інша нерухомість, обладнання. Можлива відстрочка чи кредит.
Об'єм інвестицій 2 млн. грн. Тел. +38 067 972-89-60
Web: <http://atp14100.narod.ru>.

Приватна агрофірма «Колос» ЄДРПОУ 24986321 оголошує про припинення своєї діяльності шляхом ліквідації. Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування за адресою: 53500, Дніпропетровська область, смт. Томаківка, вул. Красноармійська, 2, ПА «Колос».

БАТ «Реммонтажналадка», код ЄДРПОУ: 05409544 повідомляє про ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом 2 місяців за адресою: 33000, м. Рівне, вул. Будівельників, 3.

Господарський суд Закарпатської області (м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2а) постановою від 18.09.2003 р. у справі 16/67 визнав банкрутом Спільне підприємство «Мукачівський промкомбінат» (м. Мукачево, вул. Берегівська, 25а, код ЄДРПОУ 01730738, п/р 25443017000556 в ТОВ КВ «Копінвестбанк», МФО 312248) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Руденко Ольгу Василівну (ліцензія № 419494 від 10.12.2002 р., м. Ужгород, вул. Дівоча, 45/17).
Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) по справі № 33/220Б від 04 вересня 2003 року Відкрите акціонерне товариство «Краснолиманська реалізаційна база хлібопродуктів» (84400, м. Красний Лиман, вул. Свободи, 20, код ЄДРПОУ 04642876, р/р 26001200117001 в Краснолиманському АПБ м. Красний Лиман, МФО 334163) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Снісаренко Наталію Вікторівну (ліцензія № 249561, 01001, вул. Богатирська, 4, кв. 47, м. Київ).

10 листопада 2003 р. о 14 год. 00 хв. за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/508 відбудеться аукціон з продажу за грошові кошти наступного майна СП ТОВ «Новотекс Груп»:
1. Будівля цеху забою і переробки м'яса — 225200,40 грн. в тому числі ПДВ.
2. Будівля котельні — 34363,20 грн. в тому числі ПДВ.
3. Будівля сторожки — 3465,60 грн. в тому числі ПДВ.
Місце знаходження майна: Закарпатська область, Берегівський р-н., с. В. Береги, вул. Нова, 32.
Для участі в аукціоні потенційним покупцям слід подати заявки на участь в торгах по 6 листопада 2003 р. та внести в безготівковому порядку грошові кошти в розмірі 10 % від початкової ціни продажу об'єкта на рахунок організатора торгів — Філії Агентства з питань банкрутства в Закарпатській області у АПБ «Аваль», м. Ужгород, п/р 2600014776, код 26252740, МФО 312345. Заявка на участь у торгах, конкурс повинна містити назву предмета продажу, відомості про юридичну або фізичну особу, що подає заявку. Заявка, копія документа про сплату гарантійного внеску можуть бути надіслані рекомендованим листом організатору торгів. Відповідальність за своєчасність доставки і форму надісланих поштою заявки і пропозицій та пов'язаний з цим ризик несе учасник торгів. Потенційним покупцям, для реєстрації як учасника, слід мати при собі: документ, що посвідчує особу, або представника юридичної особи, їх повноваження; довідку про те, що проти учасника торгів не порушено справу про банкрутство; документ про внесення грошових коштів у розмірі 10 % від початкової ціни продажу об'єкта; документ про внесення реєстраційного внеску в розмірі одного неоподаткованого мінімуму; декларацію про доходи для покупців-фізичних осіб; нотаріально засвідчені копії установчих документів для покупців — юридичних осіб (копію рішення про участь в аукціоні — для органів місцевого самоврядування).
З усіх питань організації та проведення аукціону слід звертатися до організатора торгів — Філії Агентства з питань банкрутства в Закарпатській області — за адресою: м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/508, тел. (03122) 3-59-37.

АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ БОРГІВ ТА БАНКРУТСТВА
Спеціалізована юридична фірма.
Правовий захист кредиторів та боржників.
Адреса офісу: вул. Вітряні гори, 10-В, м. Київ.
(044) 462-72-11, 462-72-05, [www. debts. com. ua](http://www.debts.com.ua)

1. Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) Постановою від 17.07.2003 р. у справі № 33/44Б визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Фір-ма Контраст» (83055, м. Донецьк, проспект Театральний, 7, Код ЄДРПОУ 31227686, рахунок № 260039509676873 у філії Першого Міжнародного банку м. Донецька, МФО 335537) та відкрив відносно нього ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Коваль Віру Федорівну (ліцензія № 249928, адреса: м. Макіївка, м-н Зелений, 21/8. Тел. (232) 7-27-61).
2. Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) Постановою від 17.07.2003 р. у справі № 33/43Б визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Південно-східна торговельна компанія» (83017, м. Донецьк, вул. Вятська, 2-а, Код ЄДРПОУ 25334311, рахунок № 260059801930 у ДЮД УСБ м. Донецька, МФО 334011) та відкрив відносно нього ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Коваль Віру Федорівну (ліцензія № 249928, адреса: м. Макіївка, м-н Зелений, 21/8. тел. (232) 7-27-61).

Господарський суд Херсонської області (м. Херсон, вул. Горького, 18) Постановою № 5/60-Б від 08.09.2003 року визнав банкрутом БАТ «Цюрупинський райагробуд» м. Цюрупинськ Херсонської області (юридична адреса: м. Цюрупинськ, вул. Гвардійська, 198, код ЗКПО 00415238, р/р 260073358 в ХОД АПБ «Аваль», МФО 352093).
Ліквідатором призначено Ніколенко Сергія Миколайовича (73000, м. Херсон, проїзд Військовий, 6, 2 поверх, каб. № 1).
Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця від дня публікації оголошення.

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) постановою від 29 серпня 2003 року по справі № 12/80-Б, визнав банкрутом сільськогосподарський виробничий кооператив «Молода Гвардія» (74111, с. Новопавлівка, Великоолександрівського району, Херсонської області, вул. Миру, 64, код ЄДРПОУ 03785131) та відкрив ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Старостенко Олександра Івановича, ліцензія АА № 249522 від 15.11.2001 р.
Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення (74300, м. Берислав, вул. Губайдуліна, 71, к.18.)

Постановою Господарського суду АР Крим від 15 вересня 2003 р. (вул. К. Маркса, 18, м. Сімферополь, АР Крим) по справі № 2-11/13113-2003 ПФ «Арбат» (м. Керч, вул. Кірова, 99, кв. 53) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено Ніконова Вячеслава Олексійовича ліцензія арбітражного керуючого № 047668 (вул. Київська, 75/1, к. 4, м. Сімферополь, АР Крим) тел. (0652) 25-05-97, факс (0652) 51-07-11, E-mail: [nikon_of@club. cris. net](mailto:nikon_of@club.cris.net).

2 жовтня 2003 року Загальними зборами членів трудового колективу прийнято рішення про ліквідацію колективного науково-виробничого малого підприємства «ЛІТЕР», м. Київ, вул. Володимирська, 82А/15, код ЄДРПОУ 16400763.
Претензії кредиторів приймаються ліквідаційною комісією протягом двох місяців з дня публікації по адресу: м. Київ, вул. Горького, 102/2, тел: 2611646.

Загублене свідоцтво № 35474524 про реєстрацію платника податку на додану вартість (індивідуальний податковий номер 228631026027) серія НБ № 096633, видане Державною податковою інспекцією у Дарницькому районі м. Києва 14 листопада 2000 року.

Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця оголошує конкурс	
на заміщення вакантних посад	
Завідувачів кафедр	
Пропедевтики внутрішніх хвороб № 1 —	1 ст.
Нейрохірургії —	1 ст.
Ендокринології —	1 ст.
Дитячої хірургії —	1 ст.
Педагогіки та педагогічної психології —	1 ст.
Госпітальної хірургії № 2 з курсом	
грудної та судинної хірургії —	1 ст.
Медичної та біологічної фізики —	1 ст.
Мікробіології вірусології та імунології —	1 ст.
Іноземних мов —	1 ст.
Медичної інформатики та комп'ютерних технологій навчання —	1 ст.
Загальної хімії —	1 ст.
Професорів кафедр	
Урології —	0,5 ст.
Госпітальної хірургії № 2 з курсом	
грудної та судинної хірургії —	1 ст.
Соціальної гігієни та організації охорони здоров'я по підвищенню кваліфікації керівних кадрів охорони здоров'я —	0,25 ст.
Факультетської терапії № 1 —	1 ст.
Нормальної анатомії —	1 ст.
Оториноларингології —	1 ст.
Педіатрії № 2 з курсом медичної генетики та неонатології —	1 ст.
Медичної та біологічної фізики —	1 ст.
Медичної радіології з курсами «Рентгенології» та «Радіаційної медицини» —	1 ст.
Неврології та реабілітаційної медицини —	0,5 ст.
<i>Строк конкурсу місяць з дня оголошення. Документи надсила-ти на ім'я ректора за адресою: 01601, м. Київ, бульвар Т. Шевченка, 13, відділ кадрів т. 234-60-74.</i>	

В об'яві газети «Голос України» № 182 (3182) від 27.09.2003 року про порушення гос-подарським судом Черкаської області справи про банкрутство СТОВ «Дружба» код ЄДРПОУ слід читати: 04934627.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) постановою від 01.10.03 р. по справі № Б-25/51-03 визнав банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Дергачівське» (ЄДРПОУ 30957335; 62300, Харківська обл., Дергачівський р-н, м. Дергачі, вул. 23 серпня, 6, зареєстроване рішенням Рай-держадміністрації № Ю-0010346 від 31.05.2000 р.) та відкрив ліквідаційну процедуру.
Ліквідатор Дралін А. В. (ліц. АА № 2500090 від 30.11.01 р.).

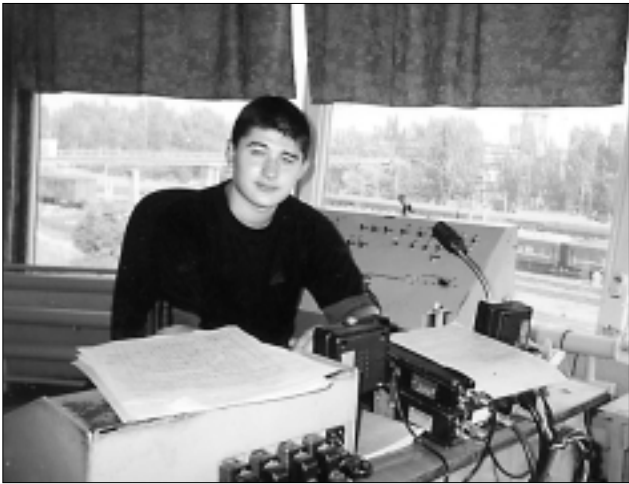
Господарський суд Чернівецької області (58000, м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 14) 10.12.2002 року порушив справу № 5/717/6 про визнання банкрутом МПП «Скорпіон», 59200, Чернівецька область, м. Вижиця, вул. Вишнева, 4, код ЄДРПОУ 300711107, р/р № 260083013532 в ЧОД АКБ «Укрсоцбанк», МФО 356011.
Розпорядник майна Панченко Андрій Михайлович, ліцензія АА № 315454 від 25.07.2002 р. (58000, м. Чернівці, вул. Воїнів-інтернаціоналістів, буд. 1, корп. 4, кв. 702).
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

«Нестиковки» не проходять, хоча огріхи бувають

ЗАЛІЗНИЦЯ

Господарство начальника залізничної станції Херсон Юрія Юренка — надто складне і надзвичайно відповідальне. Залізниця, вважає він, це наче гаряча лінія фронту — вкрай ризикована, вкрай небезпечна. Не прощає ні найменшого прорахунку чи недбальства. Навіть незначної «нестиковки» у процесі роботи не приховаєш від начальства — вік комп'ютеризації! Все одразу покаже екран. Тож у роботі ти — мов на долоні. І якщо перепаде на горіхи, то найперше — керівникові...

— А огріхи, звісно, трапляються — як і в кожного, хто працює, — не намагається прикрасити дійсність начальник. — То потяг пізніше відійшов, то не туди вантаж пішов. Адже цілодобово на станції формуються, приймаються, обслуговуються, відстоюються, обробляються вантажні й пасажирські поїзди. Із 60 тисяч тонн вантажу 12 тисяч — херсонські. 300 тисяч гривень заробляємо в казну Одеської залізниці. Тож на ший не сидимо, годуємо себе самі. Середня зарплата на станції нині становить 730 гривень.

На сортувальній гірці чергує Антон Юренко

Головний лікар Віктор Павловський 29 років очолює Херсонську залізничну лікарню

Україні при поділі майна Москвою, нині «здрастують» лише 160. Напевне, щось тут, у питанні зі штрафами, недопрацюють «нагорі»...

За кожним пенсіонером — черга

Станція Новоолексіївка, що в Генічеському, найвіддаленішому, районі Херсонщини, належить до Придніпровської залізниці. КМС-137 (колійно-машинна станція, номер успадкувала ще від союзних часів) — найпотужніше, працює, бюджетотворче підприємство. Однойменний населений пункт по праву називають селищем залізничників.

На них тут поглядають із заздрістю — ще 6 пак: люди при роботі. Штатний розклад — 462 особи — постійно укомплектовано. Пенсіонери йдуть на відпочинок, а на кожне місце — море бажаючих, вакансія одразу заповнюється. Раніше колійники так і жили на колесах. Їздили цілими сім'ями в обладнаних під «квартири» вагонах. І працювали, зазвичай, сім'ями. Діти змінювали школу по кілька разів на рік. Тепер живуть осіло. А на будівництво йдуть, як у тривале відрядження. Супроводжують їх і кухня, і лазня.

Цього літа на станції було майже порожньо.

— І люди, і техніка — всі перебували на спорудженні швидкісного сполучення. Міністр Кирпа видав наказ: до 1 серпня відкрити швидкісний денний рейс Дніпропетровськ — Київ, і відкрили без запізнення, — каже заступник начальника станції Олександр Ілляшенко. — Пасажирам зручно: сів зранку у комфортабельний вагон, а обідеш уже в столиці. Головне — економічно виграємо: час ставить нові вимоги до якості залізниці. Не станемо на нові швидкісні колії — вантажопотоки підуть повз нас.

До обов'язків колійників входять капітальний ремонт шляхів, спорудження нових. Тому станція — це величез-

ний, 30-гектарний парк різноманітної техніки. Від малогабаритного навантажувача до потужного крана, що піднімає і «стелить» готовий 18-тонний шмат полотна — закріплені на бетонних шпалах сталеві рейки. (Зізнаюся, уявлялося, що залізниця робиться по-іншому: кладуться шпали, по одній, а на них уже рейки).

Практично людині «з вулиці» на роботу тут не влаштуватися — в колективі працюють родинні династії. Машиністи ВПР (випробувально-підбивально-рихтувальної машини) Костянтин Шкурко та Олександр Петрушин (на знімку ліворуч) — залізничники не в першому коліні. Самохвалові, Браги, Семеруніні, Балонські — це все також професійні династії колективу. Від батька до сина, від діда до онука успадковується ремесло залізничника.

Лише для залізничників

— У нас сьогодні відповідальний день — атестація медсестер. Керівники медичної служби з Одеси приїхали екзамени приймати, — з порога повідомляє головний лікар Віктор Павловський. — За рівнем кваліфікації медпрацівників стежимо ретельно, адже вся дорога — перед нашими очима.

Віктор Терентійович, відома в медичних колах людина, депутат обласної ради чотирьох скликань, уже 29 років очолює відділку лікарню станції Херсон Одеської залізниці. Охоче розповідає про досягнення лікарняного закладу, не зовсім охоче — про його проблеми.

— Ось як виграємо суд у енергетиків, котрі, вважайте, безпідставно «накручують» рахунки на світло і погрожують відключеннями, тоді буде чим пишатися, — каже головний лікар.

— Херсонська лікарня і сьогодні на хорошому рахунку, — зазначає начальник медичної служби Одеської залізниці Дмитро Коренга. — Тут працюють фахівці високої кваліфікації. Ада-

нині набагато більше уваги, ніж раніше, приділяється здоров'ю залізничників. Медичний огляд кожен працівник проходить перед початком зміни і після її завершення. Величезне надбання — страховий поліс. Два роки працювали над цим, і нині кожен залізничник та член його сім'ї двічі на рік може проходити курс лікування, оздоровлення, реабілітаційний комплекс процедур.

Для відновлення здоров'я у лікарні є все необхідне. Спорудили навіть сольову шахту, єдину в області. Для цього спеціально з Донецька привезли 12 тонн шахтової солі і з «цеглинок» звели кімнату, де пацієнти із захворюваннями дихальних шляхів приймають сеанси лікування.

З турботою про людей, з любов'ю до пасажирів

Дбають на станції Херсон і про відпочинок своїх співробітників. На березі Чорного моря, у мальовничому селищі з промовистою назвою Більшовик, розташувалася база відпочинку херсонських залізничників. Нині там ще триває «оксамитовий» сезон. З початком літа щоп'ятниці автобуси перевозять усіх бажаючих, до послуг яких — дво-, тримісні окремі будиночки. Купайся, смагни досхочу!

Спеціальний оздоровчий табір діє й для підростаючого покоління. Путівки для дітей у приморську Рибаківку, що в сусідній Миколаївській області, обходяться батькам у символічну плату.

Так піклуються на станції про своїх працівників. Але не забувають і про пасажирів. Цього року капітально реконструйовано перон та будівлю вокзалу. Сіра похмура споруда засяяла вишуканістю та оздобою — у поєднанні білого кольору та «кави з молоком». Такі ошатні залізні «ворота» — щедрий дарунок херсонцям та гостям міста до 225-літнього ювілею Херсона.

Алла БРУСИЛОВА.
Фото автора та Ігоря АЛЬПЕРТА.

КРИМІНАЛ

За прізвище — 200 доларів

Проблема безробіття в Антрациті, що на Луганщині, є такою самою гострою, як і в інших шахтарських містах, де закривають вугільні підприємства. У пошуках роботи люди залишають насиджені місця і йдуть за межі області. Найчастіше до Росії, але якщо є можливість випробувати щастя в європейських країнах, такий шанс ніколи не пропускають. Однаково, до якої країни, був би тільки заробіток. Наприклад, в Ізраїлі, говорять, працювати слов'яни непогано заробляють чорноробочими на будівництві. Тільки як потрапити до Ізраїлю не єврею? Це запитання поставив собі і 32-літній житель Антрацита Микола Б. Поставив — і відповів: за рахунок обману. Схема дуже проста. Знайти людей з єврейським прізвищем, узяти їхні документи, але оформити за ними іншу людину. Прийти, наприклад, до Якова Фрідмана і сказати: «Наша фірма формує групу для поїздки до Ізраїлю. Але поки не набереться певна кількість людей, групу відправити не можемо. Давайте ми формально впишемо вас до списку тих, хто виїжджає, а ви потім мовби відмовитесь від поїздки. Ось і все. Мені потрібний на кілька днів ваш паспорт та інші документи, а я вам за це заплачу 200 доларів. Через пару днів поверну вам усі документи і новенький закордонний паспорт у додачу. До того ж ви його одержуєте безкоштовно». Були такі довірливі люди, здебільшого з категорії малозабезпечених, котрі купувалися на обіцянки прийомної молоді людини, а потім залишалися без паспорта й інших документів.

А Микола тим часом передавав документи працівникам паспортної служби. Ось тільки фотографію в закордонні паспорти комбінатори вклеювали іншу — того, хто хотів виїхати до Ізраїлю. За цими документами помічниця Миколи одержувала візи в посольстві, і новоспечені іудеї, як мовиться, відправлялися працювати на благо економіки Ізраїлю. За один готовий документ комбінатори одержували по 3—4 тисячі доларів. За підробними документами Миколай Ірині вдалося відправити на Близький Схід трьох осіб, четверта була майже готова до від'їзду. Жертвами кримінального бізнесу стали майже десять найбідніших громадян, що залишилися без паспортів.

Алла АНТИПОВА.

Клієнт радий... штрафам

Основним стратегічним вантажем уже тривалий час на станції залишаються нафтопродукти — 90 відсотків вантажів забезпечує місцевий нафтопереробний завод. Залізниця нині вийшла на рівень обсягів 1991 року.

Але за клієнта треба змагатися. З автомобільним транспортом — найпершим конкурентом. Чим брати? Звичайно, якістю послуг і, насамперед, оперативністю. І тут виникають свої «але». Взяти, приміром, митників. Залізниця працює цілодобово, а в них субота-неділя — вихідні. Аби розмитнити вантаж, треба платити за підвищеним тарифом. Тож клієнт не поспішає — йому дешевше сплатити штраф за затримку вагона, ніж за послугу митникам.

Загалом, стосунки з клієнтом — особлива «стаття». Щоб досягати хороших показників у роботі, залізничники змушені постійно з ним... лаятися! За те, що не звільняє вагони. Йому, бачте, вигідніше тримати вагон у вигляді тари, доки не використає вантаж, і платити штрафи, ніж оплачувати розвантаження. Але ж вагон має «крутитися», не простоювати. Їх і без цього не вистачає. З тих 270 тисяч, що дісталися

Поштовх землі

У 14 років він установив свій перший рекорд — викосив та поклав у валки майже 40 соток високо-рослої пшениці, у 21 рік вперше підняв штангу, у 45 — виконав норматив майстра спорту. Нині йому 73, він — чотириразовий чемпіон та рекордсмен країни з гирьового спорту, десятиразовий чемпіон України з важкої атлетики серед ветеранів, шестиразовий чемпіон Європи, чотириразовий чемпіон світу серед ветеранів, чемпіон ветеранських Олімпійських ігор 2002 року в Австралії. Не полишає тренувань і досі, по дванадцять годин на добу працює на власній земельній ділянці.

Тривалий час керував Кучаківським держплемзаводом, разом з колективом збудував неабиякий спортивний комплекс. З цією непересічною людиною, Петром Максимовичем Базюченком, міцним чоловіком, фанатично закоханим у справу, якій віддав кращі роки свого життя, мені випала нагода поспілкуватися.

— **Петре Максимовичу, почнемо з банального: як ви прийшли у спорт, звідки така цілеспрямованість?**

— Усе це ще з дитинства. Умов тоді жодних не було. Так сталося, що я все робив із запізненням: три роки забрала німецька окупація, із запізненням на три роки закінчив середню школу, тому і з інститутом (Білоцерківський сільсько-господарський, за фахом — ветлікар) теж спізнився. Довго не міг виконати норматив майстра спорту — не було умов. Приїхав у село, а тут нема ні залу, жодної кімнатки для занять спортом. Тоді я вже був директором держплемзаводу, тож вирішив «прогалину ліквідувати». І розпочав будівництво спортивного комплексу. За нього ... догану отримав, бо воно непланове було.

Щоправда, згодом її зняли і навіть похвалили. Тоді ми створили потужну матеріально-технічну базу. Та і тренери у нас були непогані. Команда дівчаток із дзюдо одразу посіла перше місце в області.

— **А тепер усе це працює?**

— Працює, але на ... підприємців. Викинули звідти майже всі види спорту, тренуватись молодь не пускають. Коли відновлять сауну, послуги стануть платними. Організують такий собі елітний спортклуб. Та

що тут дивуватися, коли з дитячого садка зробили дискотеку. То чом би і з комплексу, де вирувало спортивне життя, не зробити більйардну, сауну... Групи — платні, а ми ж бо колись старалися, щоб усе це було безплатне, щоб масовість була.

Та й господаря немає, я вам скажу. Сільська рада самоусунулася від цього. Хоча вона мала б узяти цей спортивний комплекс на свій баланс. Але нікому все це, виходить, не потрібне. Та й коштів у сільському бюджеті на спорт і фізкультуру не передбачено. Поки не буде централізованого фінансування, спорт на селі за непадатиме. Фактично, так уже сталося.

— **А ви виступаєте ще на змаганнях. Либонь, без проблем не буває?**

— Я тепер на пенсії, але — діючий спортсмен, тренуюся і зброю складаю не збираюся. Мрію завоювати ще не один титул. До речі, нещодавно указом Президента України мені присудили державну стипендію (від області потрібно було одного спортсмена висунути, а найтитолованіший, з'ясувалося, я). Поки що на два роки, але сподіваюся, що її продовжать. А може, й довічну встановлять.

Ми добре розуміємо, що в державі і для молодіжного спорту коштів небагато. Тож, коли знаходиться спонсор, то за-

певняємо його, що здобудемо золоту медаль. А якщо ні — кошти повернемо. Але такого ще жодного разу не було. Я особисто вже чотири рази виїжджав на змагання завдяки міському голові Борисполю Олександрові Михайловичу Придатку.

— **Чим завдячуєте спортові?**

— Якби не він, то я багато чого в житті не досяг би. Спорт мобілізує, організує людину. Якщо ставиш мету, будь-яка справа піде. Ось я хотів, приміром, майстром спорту стати. Довелося в 45 років змагатися нарівні з молодими. І добився свого.

— **Чи вважаєте сучасну молодь загубленим поколінням?**

— Усе, мабуть, починається з умов. Якщо раніше ми прищеплювали молоді духовні традиції старших поколінь, то нині про неї ніхто особливо не піклується. Вона живе сама по собі. Раніше в піонерській організації вели певну спортивну роботу, відбувалися змагання. Потім приймав естафету комсомол. Та й на селі спорт підтримували місцеві організації. А нині все розпалося на кооперативи, фермерські та приватні господарства, серед яких у розвиток спорту добровільнокладають гроші лиш одиниці.

— **То як же спорт виживає?**

— На селі він дедалі більше занепадає. Якщо у містах, районах ще якісь

кошти надають, працюють ДЮСШ, то на селі спорт практично не розвивається. А там, до речі, найбільший потенціал. Коли 1987 року ми побудували спорткомплекс, відкрили його двері для молоді, спортивне життя просто вирувало. Працювало щонайменше з десятка секцій. А в розвитку жіночої важкої атлетики ми вважалися піонерами на Київщині. Запросили заслуженого тренера України з важкої атлетики Миколу Петровича Радушняка, і він тренував дівчаток, починаючи із семи-восьми років. Нині вже маємо чотирьох майстрів спорту (два — міжнародного класу). А Наталя Скакун (вона сім років у нас тренувалася) встановила 50 рекордів України, посіла перше місце на чемпіонаті світу серед юніорів. 2000 року школу перевели на місцевий бюджет, тож і занепадає все потроху. Умови життя на селі погіршилися, матері не пускають дітей, мовляв, на картоплі не витренуєшся.

— **Гаразд, а які ваші найближчі плани?**

— Наступного року в Польщі відбудеться ветеранський чемпіонат Європи. І недалеко, і грошей потрібно буде не так уже й багато. Готуватимуся ретельно і мріятиму про високий результат...

Ольга СИДОРУК.

На знімку: Петро Максимович Базюченко на світовому важкоатлетичному помості.

За Будапештом буде Київ...

Хокей. У б о л і - вальники Росії, Чехії, Фінляндії, Швеції вже звикли до щорічних еротурів на рівні національних збірних. Решта Європи дивилася на все це із заздрістю. Однак торік сталися істотні зміни. Міжнародна федерація хокею зробила чудовий

подарунок європейцям — прихильникам найшвидшої гри у світі, провівши перший розіграш турніру національних збірних «Євро-челендж» з решти країн.

У серпні відбувся перший етап «Євро-челендж»-2003/2004. А незабаром гратимуть другий етап. До речі, в першому (відбувся в Латвії) збірна України участі не брала, бо грала на «Кубку «Спартак» у Москві. Тому поступилася місцем збірній

Казахстану. А казахи виграли в Ризі перше місце.

І ось 6—9 листопада в Будапешті відбудуться поєдинки чергового етапу. Цього разу збірна України змагатиметься. Вона виступатиме у групі В. 7 листопада наші хокеїсти зіграють з хорватами, а наступного дня — з білорусами.

У групі А зустрічатимуться збірні Словаччини, Угорщини та Нідерландів. 9 листопада відбудуться стикові поєдинки: за п'яте місце (А-3 — В-3), за третє місце (А-2 — В-2), за перше місце (А-1 — В-1).

Погодьтеся, приємний сюрприз — участь в угорському етапі чемпіонів світу-2002 і бронзових призерів світової першості-2003 — хокеїстів Словаччини. З'ясувалося, треба дякувати випадку, бо словаки в листопаді планували виступити на турнірі в Німеччині. Але німці їх несподівано «кинули», запросивши натовість збірну США.

Наставники збірної

Словаччини викликають на матч в Будапешті всіх найсильніших гравців, котрі виступають у Європі.

Як повідомив кореспондентові «Голосу України» генеральний менеджер збірної України Василь Фадєєв, турнір у Будапешті дасть нам можливість перевірити кандидатів з тих хокеїстів, котрі беруть участь у чемпіонаті СЄХЛ.

— **А коли ми побачимо збірну в Києві?**

— У середині грудня у Палаці спорту пройде черговий етап «Євро-челендж». Окрім нашої команди, гратимуть збірні Данії, Естонії та Латвії. Однак, як мені відомо, на цей час латишів запрошено на турне до Північної Америки. І, найпевніше, вони вирушать за океан. Тоді їх місце дістанеться хокеїстам Хорватії.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімках: Василь Фадєєв; атакує форвард збірної України Василь Бобровников.

ЗВІДУСІЛЬ

■ Футбол

Лист президента

На адресу президента Федерації футболу України Григорія Суркіса надійшов лист від президента Польської футбольної асоціації Міхала Лісткевича зі словами вдячності за чудову організацію спільного засідання членів виконкому ФФУ та ради Польської футбольної асоціації стосовно обговорення можливості проведення в Україні та Польщі фінальної частини Євро-2012.

«Я дуже вірю, що підсумки конструктивного форуму дадуть нам змогу сподіватися на здійснення ідеї спільного проведення європейського форуму. Ми робитимемо все від нас залежне, щоб отримати підтримку з боку президента Польщі та польського уряду», — йдеться у листі.

Нагадаємо, що 28 вересня у Львові відбулося спільне засідання керівних органів національних футбольних штабів України та Польщі. На ньому було підписано угоду про п'ятирічне їх співробітництво та лист-звернення до президентів обох країн про надання гарантій та відповідних доручень урядам наших держав, що необхідно для подання заявки до УЄФА.

Склад «молодіжки» оприлюднено

Павло Яковенко — наставник молодіжної збірної України — на товариський матч зі збірною Македонії (11 жовтня, Бориспіль, стадіон «Колос», 15.00) викликав двадцять футболістів.

Воротарі: Станіслав Богуш («Металург», Запоріжжя), Євген Ширяєв («Чорноморець»); **оборонні** — Андрій Русол («Дніпро»), Олег Гуменюк («Шериф», Молдова), Микола Іщенко («Карпати»), Євген Чеберячко («Закарпаття»), Андрій Ханас (ЦСКА, Київ); **півоборонці** — Сергій Радевич («Ворскла-Нафтогаз»), Адріан Пуканич, Олександр Гусаров (обидва — «Шахтар»), Олексій Голдін («Металург», Запоріжжя), Денис Голайдо («Таврія»), Руслан Єрмоленко («Нива», Вінниця), Володимир Кіликевич («Іллічівець»); **нападники** — Сергій Півненко («Шахтар»), Дмитро Бровкін, Артем Мілевський (обидва — «Динамо»), Костянтин Деревльов («Арсенал», Київ), Віталій Несін («Борисфен»), Олександр Степанов («Металург-Кузбас», Росія).

Через хворий зуб...

Оборонець збірної України та англійського «Вулвергемптона» Олег Лужний може не взяти участь у товариському матчі з командою Македонії. Про це повідомили британські ЗМІ. У Лужного нині проблема із зубом, і до тренувань у складі «Вулвергемптона» українець стане лише наприкінці цього тижня. Варто зазначити, що Лужного не було навіть серед запасних на матч його команди з «Манчестер Сіті».

■ Греко-римська боротьба

«Срібло» і п'ять ліцензій

Чемпіонат світу. Кретлі (Франція). Українська збірна з 25 очками розділила друге—третє місце з командою Росії у командному заліку і отримала п'ять олімпійських ліцензій. Першість виборола збірна Грузії. Срібна медаль — в Армена Варданяна у вазі до 66 кг. Лише у фінальному поєдинку за «золото» наш атлет поступився грузинові Манучару Квіркелія.

■ Бокс

На ринзі — обидва Клички

6 грудня у Лас-Вегасі на ринзі «Мандалай-Бей» можна буде побачити не тільки Віталія, а й Володимира Кличка, поєдинки яких планує транслювати платний канал НВО PPV. Суперником Віталія стане 31-річний канадський суперважкогова-вик Кірк Джонсон (34-1—1, 25 КО).

Стосовно опонента Кличка-молодшого, то поки що достеменно не відомо, хто вийде на ринг проти українця. За припущенням офіційного сайту братів Кличків, ним може стати 28-річний Домінік Гуїн (23-0, 17 КО), котрий в останні три місяці переміг нокаутом Майкла Гранта й у десятих раундах — Дункана Доківарі.

ФОТОФАКТ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Останнім часом помітно виступає півоборонець київського «Динамо», кандидат до національної збірної Олег Гусєв.

Фото Володимира РАСЧЕРА.

У театрі кричали: «Спартак, Спартак!» і наливали горілку

ПРЕМ'ЄРА

Прем'єрою балету на музику А. Хачатуряна «Спартак» у Донецьку відкрився ювілейний 10-й міжнародний фестиваль «Зірки світового балету». Головні партії у постановці Донецького академічного театру опери та балету виконали народні артисти України Вадим Писарев (Спартак) та Інна Дорофєєва (Фрігія). До речі, свого часу юний Писарев збирав повні зали, танцюючи в цьому балеті партію Красса, із якою цього разу блискуче впорався вихованець школи донець-

кого балету Євген Лагунов. Окрасою балету, постановку якого приурочено до 100-річчя вірменського композитора, стали декорації, відновлені за ескізами народного художника України Євгена Лисика. А за режисерським пультом стояв народний артист Росії Михайло Банк. В афіші ювілейного фестивалю, який триватиме до кінця тижня, заявлено справді «зіркові» імена: Ніна Ананіашвілі, Анастасія Волочкова (Росія), АLEXANDRO Паренте, Марсі-

ель Сильвіна де Мітре (Аргентина), Дмитро Сімкін (Німеччина), Набухіро Терада (Японія), Станіслав Фечо (Чехія) та інші. За усталеною традицією виїзні вистави відбудуться в Маріуполі та Горлівці. Атмосферу високого свята зіпсувала хіба що одна дрібниця: у розкішному фойє театру, на тому місці, де завжди в антракті грав струнний ансамбль, наливали... горілку. Таким чином один зі спонсорів фестивалю вирішив «прорекламувати» свою продукцію.

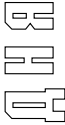
Ліна КУЩ.
Донецька область.

ВИРОБНИЦТВО

Купейні вагони з українською пропискою

Перший купейний вагон конструкції Тверського вагонобудівного заводу Російської Федерації складено в ЗАТ «Харківський вагонобудівний завод». Тут створено спільне україно-російське виробництво таких вагонів. Поки що значна частина комплектувальних надходить із Росії. Замовниками готової продукції є всі залізниці України, повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.

цього

9 ЖОВТНЯ

■ 1201 р. Народився Робер де Сорбон, французький богослов, засновник Паризького університету (Сорбонни). ■ 1596 р. Брестська (Берестейська) унія. Об'єднання православної церкви України і Білорусії з католицькою. ■ 1919 р. УНР оголосила війну армії Денікіна. ■ 1930 р. Вийшов перший номер газети «Київський піонер», додатку до газети «Молодий пролетар». ■ 1943 р. Перемогою радянських військ завершилася битва за Кавказ.

ОТАКОЇ!

Весілля довговухої

Своє 55-річчя ослиця Люся, яка 37 років тому знялася в популярній кінокомедії «Кавказька полонянка», відсвяткувала на власному весіллі в Сімферопольському зоокуточку. Друга життя їй привезли з приватної ферми з розведення віслюків, яку організував у селі Залісному Бахчисарайського району Микола Помоголов. Нині в кошарах біля улюбленої туристами мальовничої гори Мангуп живе більш як двадцять представників гужового транспорту. «Дама бальзаківського віку» жених дуже зраділа, адже самців-віслюків не бачила майже 40 років.

Під час зйомок за те, що возила на собі збирача фольклору Шурика, їй

окрім доброго харчу видавали ще й гонорар 10 рублів, тоді як самому Нікуліну платили 50. Нині її заохочують сіном, хлібом, фруктами і овочами. Цьогоріч «кінодива» тягала горами рюкзак з повним бойовим обладунком, знялася в чотирьох нових серіях кінокартини «Спецназ». До речі, зовсім не боялася вибухів. Люсі пророкують щасливе і довге подружнє життя, адже віслюки, буває, живуть й сто років. Думка про їхню впертість і тупість не відповідає дійсності. Просто вони голосно протестують проти надмірної ваги, яку не повезуть ніколи й нізачо.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Чи існує заповідник на острові Хортиця?

ПРОБЛЕМА

«Отакої!...», — скажете ви. Адже відомо, що острів Хортиця — Національний заповідник. Справді, на це й відповідні документи є. Однак у них, на жаль, не зазначено територію, що охороняється законом як заповідна. Це часом і стає каменем спотикання між керівництвом заповідника та місцевою владою,

власниками баз відпочинку на острові.

Згідно з цими документами, Національному заповіднику із 2 468 гектарів острова Хортиця передано аж ... три гектари. Вся інша хортицька земля — комунальна власність міста. На Хортиці — сотні гектарів унікальної природи: незайманий степ, ліси,

плавні з озерами. Тут же — світового значення пам'ятки історії: язичницькі святилища IV тисячоліття до Різдва Христового, залишки Запорозької Січі тощо. І все це (допоки?) заповідникові не належить. Тому на зауваження його працівників землекористувачі, які поводитися на Хортиці негідно (засмічують територію, вирубують ліс, ловлять рибу у

плавнях), відповідають майже так, як відомий літературний герой Шура Балаганов: «А ти хто такий?».

За останні десять років із Хортиці вдалося відселити лише Інститут механізації й електрифікації тваринництва. Інші землекористувачі покидати легендарний острів не поспішають.

Олександр АБЛИЦОВ.
Запоріжжя.

ДАХ НАД ГОЛОВОЮ

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Дорогенькі, де вас носило?!

Цілий рік «мандрували» кошти, обіцяні урядом на відселення мешканців аварійних будинків у заповідній зоні Кам'янця-Подільського — Старому місті. До того ж згідно з минулорічною постановою було передбачено виділити 1,2 мільйона гривень, а поки дійшло до виконання, сума зменшилася до 750 тисяч. Тепер у Кам'янці-Подільському очікують своєрідного конкурсу: хто зі староміщан швидше позбудеться небезпечного даху над головою. Закуплено вже 14 квартир.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

«Паперову» процедуру оплачує закордон

Кожен херсонський селянин має нині можливість отримати будь-яку консультацію щодо земельних питань безплатно. Юридичну допомогу за адресою: Перекопська, 20 надає Агентство США з міжнародного розвитку. Втім, їхати до обласного центру не обов'язково — консультанти «мобільні» і працюють у кількох райцентрах, виїзять до сіл.

Закордон оплачує «паперову» процедуру заміни земельних сертифікатів на державні акти. На безплатності послуг консультанти проекту підтримки приватизації землі акцентують увагу особливо. Адже в окремих областях надто завзяті керівники, всупереч угодам, усе-таки стягували з одержувачів актів гроші, тож ці регіони позбавлено згаданої допомоги.

Для Херсонщини, зазначила представник проекту Олена Кочубинська, є можливість безплатно замінити сертифікати на акти всім, хто ще цього не зробив — списки таких осіб складають сільради.

Наразі державних актів на свій земельний пай не мають 40 відсотків селян області.

Алла БРУСИЛОВА.

Гаряча пора у винних цехах

На виноградних плантаціях в 1200 га, що належать ВАТ «Радсад», розпочалися жнива. Сигналом для збирання стали висновки спеціалістів, які засвідчили, що вміст цукру у плодах досягнув 18,5—19 відсотків.

Нині центр жнив — винцех. Щодня сюди надходить понад 300 тонн соковитої сировини. Зазначимо: кожен четвертий кілограм винограду, вирощеного в області —радсадівський.

Триває збирання технічних сортів винограду та їх переробка з тим, щоб через рік — д в а о д е р ж а т и високоякісні вина радсадівської марки. Адже вина «Перлина степу», «Каберне», «Катор», «Легенда», «Бастардо» з фірмовим знаком «зроблено в Радсаді» відомі дале-

ко за межами Миколаївської області.

На виноградних плантаціях господарства працює майже 800 осіб. Це — члени виноградарських бригад господарства, пенсіонери, молодь та бажаючі заробити, які приїжджають з інших областей України, здебільшого із Львівщини, Рівненщини, Житомирщини, Івано-Франківщини. Деякі бригади із західних областей працюють в Радсаді не вперше. Це колективи

Ірини Пелих, Паші Жерук та інші. Десятий рік допомагає у збиранні врожаю 71-річна Катерина Баран зі Львівщини.

На запитання «Що приваблює в Радсаді?» від робітників із західних областей можна почути: нагода добре заробити, задовільні умови проживання і дешеве харчування.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Фото Олександра КРЕМКА.

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Сергій ДЕМСЬКИЙ,

Віталій ЖЕЖЕРА,
Іван ІЛЛЯШ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників —
40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети
«Голос України»
Зам. 0311186.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos